

Tegi, šolsko glasilo
številka 1, letnik 6, februar 2008

Mentorici:
Magda Udovč, prof.
Darja Marjanović, prof.

Mentor oblikovanja:
Tomaž Ferbežar, univ. dipl. inž

Urednik:
Marko Pirc, T4.a

Oblikovanje in urejanje:
Janez Mikec, T4.a
Andraž Hostnik, R3.b
Miha Henigsman, T2.b
Blaž Metelko, R3.b

Tisk:
Tiskarna Vesel, Novo mesto

Naklada:
xxx izvodov

Izdaja:
Šolski center Novo mesto, SEŠTG

Naslovnica
fotografija: Marko Pirc

Šola

3

Matjaž Smodiš

5

Nasa na obisku

9

Svetovna prvakinja Sabina Šehić

12

Ekскурzije

15

Ekскурzija München - Salzburg

18

Razmišljamo

20

Kaj pijemo Dolenjci?

22

Enotnost zamenjam za več enakosti

24

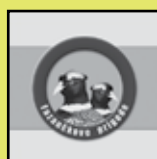

Zanimivosti

36

Vampir z Gorjancev

36

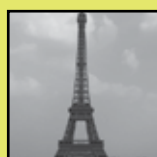

Leposlovje

40

Fazančkove prigode

42

Priloga

54

Uvodnik

»Odkar svet stoji, se to nikdar ni zgodilo, zakaj slovenski jezik se doslej nikoli ni pisal, še manj pa tiskal.«

Besede, ki še danes zazvenijo mogočno, prav tako kot v tistem času, ko jih je leta 1561 zapisal Primož Trubar o svojem prvem katekizmu. Pisana, umetnostno oblikovana, beseda ima pri Slovencih od vekomaj posebno mesto. Oče knjižnega jezika je prve besede resda potreboval zaradi osebnega stika z Biblijo, saj je, tako kot ostali protestanti, menil, da se je pred Bogom mogoče opravičiti samo po veri. Glede jezika pa lahko vseeno rečemo, da se je do Trubarja slovenščina le občasno beležila, po njem pa se je pisala. Po njegovi zaslugi je postala knjižni izraz, ki ni vezan na določeno pokrajino ali skupino ljudi in je kulturno združevala tako Kranjce, Korošce kot Štajerce, torej je v jeziku že takrat videl narodnopoljevalno vlogo.

Trubar pa se je za tiste čase zavedal še nečesa daljnosežnega - njegovo zavzemanje za razvoj šolstva je bilo za 16. stoletje naravnost revolucionarno. Resda mu je izobrazba bila (le) pot do branja Svetega pisma, a je za čas, ko je bralo le nekaj odstotkov ljudi, pisalo pa še manj, njegov Abecednik pomenil pomembno ločnico med svobodo in neskončnimi možnostmi, ki jih prinaša znanje.

Smo v teh petsto letih Slovenci izkoristili temelje, ki nam jih je položil v času kuge in nerazumevanja s strani katoliške duhovščine nekdo, ki si je upal več, dlje, pa čeprav je tako od »lubih Slovencev« kot poslovne oblasti - Habsburžanov tvegal izgnanstvo in nerazumevanje?

Samo tristo let kasneje je v »domaćiji jeznih viharjev« Prešeren tožil, da so »minuli sreče in slave časi, ker vredne dela niso jih budile«.

Kako pa je danes? Že mesec kulture nam ponuja introspekcijo, ko lahko bobu rečemo bob in od blizu pogledamo na ustvarjalne dosežke preteklega leta.

Da bi se vsaj zadnji del prošnje iz predgovora v prvo slovensko knjigo uresničil - pravo spoznanje nam bi verjetno še kako prav prišlo.

Magda Udovč, prof.

Ravnateljeva beseda

Prva polovica šolskega leta 2007/08 je že za nami. Letos smo medse sprejeli že deseto generacijo dijakov tehniške gimnazije, peto generacijo elektrotehnikov računalništva in prvič računalnikarje. Vpis se iz leta v leto povečuje, kar je svojevrstno priznanje vsem strokovnim delavcem.

Tako kot lani, poteka trenutno na šoli veliko različnih projektov, za nami je gledališka predstava VTF TV, v teku so športna tekmovanja, začenjajo pa se tudi tekmovanja iz znanja. Načrtujemo, da bomo prizadevne in najuspešnejše dijake tudi letos nagradili z dvodnevno ekskurzijo. Vse to je SEŠTG lahko v ponos, kajti takšne dijake nam marsikdo upravičeno zavida.

Vsem želim čim več ustvarjalnih moči, navdiha in poguma za nove uspehe, zadnjim letnikom pa uspešen zaključek šolanja in dobro izbiro za nadaljnji študij.

Boris Plut, univ. dipl. inž., ravnatelj SEŠTG

Že dolgo vsi aktivni udeleženci slišimo na ime ŠKL-jevci. In vsako leto nas je več. Šolska košarkarska liga je bila ustanovljena novembra 1994, tekmovanje se je začelo slabo leto pozneje, oktobra 1995.

Vsaka sezona ŠKL prinese kaj novega, nekaj, kar se vtisne v spomin in hkrati ostane za vse čase v naših arhivih. Lansko sezono si bomo gotovo zapomnili po krstnih predstavah ŠKL nogometa in izjemne zmage našega Šolskega centra.

Prireditve in tekmovanja ŠKL so pomembni športni, družabni in kulturni dogodki šole in kraja. Na šolah si želimo ustvariti športno, kulturno in družabno klimo, kjer mladi tekmujejo, se družijo, zabavajo in uživajo. Svet se hitro vrti. Letos naj bi poskusno, poleg že obstoječe TV oddaje, spletne strani in mesečnega časopisa, začela delovati tudi ŠKL radijska postaja.

Raziskava agencije Mediana pravi, da se je odstotek mladih, ki vedo, kaj je ŠKL ali v njem sodelujejo, približal številki 90. Mladi danes ŠKL povezujejo predvsem s pozitivnim. Vsekakor je to veliko priznanje in vzpodbuda za nadaljnje delovanje te organizacije.

Veseli smo vsakega uspeha naših športnic in športnikov, pa tudi novinarjev, snemalcev, fotografov in vseh drugih deklet in fantov, ki sodelujejo v programu ŠKL-ja. Na tem mestu se je potrebno zahvaliti tudi našim zvestim sodelavcem, mentorjem in učiteljem. Uspeh je možen le s kolektivnim delom.

Na nove zmage!

KOŠARKA

polfinale:

18. marec in 25. marec ter 1. april (povratni tekmi)

15. april (tekma za tretje mesto)

finale: 23. april

ODBOJKA

polfinale:

4. in 11. marec ter 18. 25. marec (povratni tekmi)

8. april (tekma za tretje mesto)

Finale: 22. april

NOGOMET:

Polfinale:

19. marec (obe tekmi) in 26. marec (povratni tekmi)

10. april (tekma za 3. mesto)

finale: 13. maj

All star oz. Old star

V sredo, 12. decembra 2007 je bilo vse dogajanje na ŠC NM športno obarvano. Odvijal se je namreč t. i. dan športa, na katerem so nastopile vse 3 ekipe, ki zastopajo barve Novomeščanov v projektu ŠKL. V sklopu tega posebnega dne pa je odigrala prijateljsko srečanje tudi ekipa profesorjev ŠC NM proti dolenjskim zvezdam, katere so zastopali člani narodnozabavnega ansambla Mladi Dolenjci, igralke večkratnega ženskega nogometnega prvaka ŽNK Krka, direktor projekta ŠKL Vojko Korošec, eden izmed najboljših slovenskih kolesarjev Gorazd Štangelj in še mnogi drugi.

Tekmo je s predajo svojega dresa italijanske kolesarske ekipe Lampre otvoril bivši dijak ŠC Gorazd Štangelj, ki je eden izmed najuspešnejših slovenskih kolesarjev v vsej zgodovini tega športa. Po krajšem govoru direktorja ŠC NM, Štefana Davida, je lahko sodnik z žvižgom označil pričetek tekme.

Srečanje je bilo na začetku v znamenju domače zasedbe profesorjev, ki je povsem zasenčila bolj znane nasprotnike. Na golovi črti je kraljeval ravnatelj SEŠTG, Boris Plut, ki je z nekaj lepimi obrambami uspel ohraniti svojo mrežo nedotaknjeno skoraj do konca prvega polčasa. Obrambi domače ekipe je dirigiral prof. fizike Ivica Tomić, v napadu pa so nasprotnikova vrata ogrožali profesorji Kristijan Turk, Đuro Oluić ter fizik

Matej Forjan. Prvi polčas je minil v znamenju atraktivne napadalne igre in zadetka trenerja domače košarkarske ekipe, Đura Oluića. Na nasprotni strani je bil tragični junak Aleš Tomič, ki je po igranju z roko

znotraj kazenskega prostora prejel rumeni karton, nasprotniki pa so iztržili še kazenski strel. Po strelu s sedmih metrov Andreje Miken je bil domači vratar brez moči. Končni izid prvega polčasa je bil 1:1.

Po krajši pavzi so se nogometaši odločno vrnili na parket, vsi z željo po zmagi. Za novo veselje med številnimi gledalci na tribunah dvorane Leona Štuklja je poskrbel tokrat odlični Đuro Oluić, ki je zabil še svoj drugi zadetek. Sledila je tehnična minuta odmora, med katero so se spomnili na vodjo projekta ŠKL, Vojka Korošca, ki je praznoval abrahama. Ob tej priložnosti mu je g. David Štefan izročil lepo darilo, v dvorani prisotni pa so slavljencu zapeli Vse najboljše.

V nadaljevanju so svoj siloviti pohod proti zmagi nadaljevali profesorji. Ivica Tomić je še naprej svoje napadalce razigraval z dolgimi, uporabnimi žogami, ki jih je z dvema goloma okronal Matej Forjan. Gostujočemu vratarju ni ostal ničesar dolžen niti Kristijan Turk, saj je dosegel zadetek, ki je razvnel zahtevno publiko. Po visoki prednosti s 5:1 se je domači selektor Alojz Hlača odločil kar sam vstopiti v igro. Zamenjal je do tedaj odličnega vratarja. To bi se profesorjem kmalu maščevalo, saj so ob koncu srečanja domačim očitno pričele popuščati moči, saj so se zvezdniki Dolenjske vrnili v igro. Po treh zaporednih golih nogometašic ŽNK Krka je bilo na semaforju 5:4. Do konca igre se rezultat ni spremenil in zmaga je ostala v domačih rokah. Na koncu bi lahko dejali: ŠC NM 5: 4 ŽNK Krka.

Ekshibicija med profesorji novomeške šole in dolenjskimi zvezdami je bila dobrodošla popestritev za številno publiko. Zdelo se je, da so se gledalci najbolj razživeli prav med to tekmo. Odločitev zanjo vsi pozdravljamo in si kaj podobnega želimo tudi v prihodnje.

Peter Hrovat, T 4. b

Matjaž Smodiš

Eden izmed glavnih akterjev slovenske reprezentance

Konec septembra 2007 se je po vrnitvi iz Španije pri nas oglasila košarkarska legenda Matjaž Smodiš. Šolski center mu je v dvorani Leona Štuklja pripravil velik sprejem, ki se ga je udeležilo preko 2500 dijakov, tako da je dvorana pokala po šivih. Direktor, g. Štefan David, mu je ob tej priložnosti v čast podaril stekleni pokal, s katerim je pokazal, da je ne samo Novo mesto, ampak tudi Šolski center na svojega bivšega dijaka izjemno ponosen.

Odprt pogovor je nato vodil trener zmagovite košarkarske ekipe (lani je osvojila naslov prvakov ŠKL, ko je ob bučni podpori v Tivoliju premagala Gimnazijo Bežigrad) in profesor telovadbe Đuro Oluić. Pogovor je potekal v sproščenem vzdušju in lahko rečem, da je bilo izredno zanimivo poslušati enega najboljših košarkarjev stare celine. Sprva so se vprašanja nanašala na aktualno evropsko prvenstvo, kasneje pa je bilo tudi nekaj čisto vsakdanjih. Med drugim nam je Matjaž izdal, da seveda tudi košarkarjem samim po tekmi z Grčijo ni bilo lahko, kjer so izgubili za točko, ter da moramo vseeno biti ponosni na tak rezultat, saj skoraj nihče pred evropskim prvenstvom ni pričakoval, da bi lahko s tako ekipo posegli po višjih rezultatih. »Apetit se je sicer po fantastičnih prvih petih zmagah že tako povečal, da nas je poraz z Grčijo popolnoma potolkel. Toda kaj smo dosegli v zadnjih letih? Da lahko slovenska reprezentanca premaga kogarkoli,

pa naj bo to Francija, Turčija, Nemčija ali katera koli druga močna reprezentanca. Pred parimi leti jim nismo segli do kolen, sedaj se pa lahko že enakovredno kosamo z njimi, manjka nam samo še tista konstantnost, ki bi postavila piko na i, » je povedal Smodiš.

Pogovor je nanesel tudi na zadnjo tekmo proti Franciji, kjer je komentator Miha Žibrat izjavil naslednje:

“

**Pietrusa bi moral
zdaj kar na gobec...
Se opravičujem, se
opravičujem, oprostite
mojemu izrazu...**

A Smodiš pravi, da ima s tem francoskim košarkarjem odprt račun že od prijateljske pripravljalne tekme proti Franciji, nadaljevalo se je na tej zadnji tekmi za 7. mesto (dobro, da se je zadržal, op.p.), račun pa naj bi po njegovih besedah, na srečo, zaprla na eni izmed zaprtih (brez televizijskega prenosa) prijateljskih tekem.

Profesor Oluić je košarkarja še povprašal, kakšne vzdevke ima, Matjaž pa je povedal, da jih ima polno; vse od Smokija, do medveda in še marsikaj, doma pa se najpogosteje odzove na: "Prid sm". =) Pogovor se je nato zaključil z bučnim aplavzom in s pričakovani po medalji na olimpijskih igrah v Pekingu naslednje leto.

Za konec pa še izjava najbolj koristnega igralca v ligi NBA v sezoni 06/07, Dirka Nowitzkega, na vprašanje, kaj si misli o Smodišu:

“

**Kar se Smodiša tiče,
lahko povem, da je eden
najboljših igralcev na
poziciji štiri. Je zelo močan
in ima tudi dober met z
razdalje. To je proti nam
dokazal.**

Predstavitev nagrajencev

Mestna občina Novo mesto vsako leto z namenom spodbujati uspešno dolensko gospodarstvo podeli nagrade za izjemne raziskovalne in inovacijske dosežke. Namreč, le stalen razvoj tehnologij in izboljšave so pogoj za uspešno konkurenčnost na zahtevnem evropskem in svetovnem trgu. Da pa lahko na dolenskem poslovnem uspehu pričakujemo tudi v prihodnosti, je potrebno graditi na mladih. Tako vsako leto prejmejo nagrade za raziskovalno delo tudi mladi in pa mentorji, ki so v preteklem letu še posebej veliko energije vložili prav na tem področju. Na letošnji 30. podelitvi sta bili podeljeni dve nagradi za raziskovalno delo mladih, ena nagrada za mentorsko delo z mladimi in 3 nagrade za raziskovalne dosežke in inovacijsko delo v gospodarstvu. Tudi tokrat se je šolski center Novo mesto pokazal v dobri luči, saj sta eno nagrado skupaj prejela Janez Mikec in Marko Pirc, za mentorsko delo pa je nagrado, več kot zaslužen, prejel Duro Oluić.

Đuro Oluić

Đuro Oluić je profesor športne vzgoje na Šolskem centru od leta 1991, zadnja leta je član učiteljskega zbora Srednje elektro šole in tehniške gimnazije.

Na šoli je mentor različnim športnim ekipam, ki se na tekmovanjih uvrščajo v sam vrh. Z nogometno ekipo je leta 1998 osvojil 4. mesto v Sloveniji, leta 2000 je organiziral finale nogometnega turnirja najboljših šol, njegovi varovanci pa so dosegli 3. mesto, na tretje mesto so se uvrstili tudi leta 2005, leta 1998 pa je kot mentor atletske ekipe pripomogel k osvojitvi drugega mesta. Dve leti je sodeloval pri projektu Megamaturant in z nogometno ekipo leta 2004 osvojil prvo, leta 2005 pa drugo mesto. Pod njegovim mentorstvom je odbojgarska ekipa na finalu državnega prvenstva v odbojki na mivki leta 2004 osvojila 3. mesto. Od leta 2000, ko je Šolski center dobil športno dvorano Leona Štuklja, je prof. Oluić vključen v projekt ŠKL. Ko je v letu 2003 prevzel mentorstvo dijakom, so le-ti še v istem letu osvojili 4. mesto, leta 2004 drugega, leta 2005 in 2006 pa tretje mesto. Kot krona vsega so leta 2007 postali ŠKL prvaki. V ta projekt je vključenih okoli sto dijakov, ki opravljajo različne funkcije. So no-

vinarji, fotografi, snemalci, zapisnikarji, sestavljavci internetne strani, plesalke, akrobati in igralci košarke, odbojke in nogometa. Projekt ŠKL je na Šolskem centru Novo mesto eden od najbolj prepoznavnih, saj lahko rečemo, da ni dijaka, ki ne bi spremljal uspehov ekip.

Na Šolskem centru Novo mesto prof. Oluić kot novost uvaja športne dneve, na katerih se dijaki učijo veslanja in osnov igranja golfa, to obliko športnih dnevoev pa je po njegovem načrtu prevzelo veliko šol v Sloveniji.

Pri oblikovanju številčnega ocenjevanja športne vzgoje je v okviru Ministrstva za šolstvo in šport v sodelovanju s Fakulteto za šport s skupino sestavil normative za ocenjevanje športov z žogo.

V prostem času je Đuro Oluić tudi organizator teniške šole Grip, v okviru katere so naučili tenisa okoli 400 otrok, med njimi veliko uspešnih tekmovalcev, 12 vaditeljev tenisa in nekaj teniških sodnikov. Kot predsednik ŠD Grip pa je s sodelavci še organizator tradicionalnih Gripovih aktivnih tednov mladih, ki potekajo v poletnih počitnicah.

Janez Mikec in Marko Pirc sta odlična dijaka Šolskega centra Novo mesto, obiskujeta 4. letnik tehniške gimnazije na Srednji elektro šoli in tehniški gimnaziji.

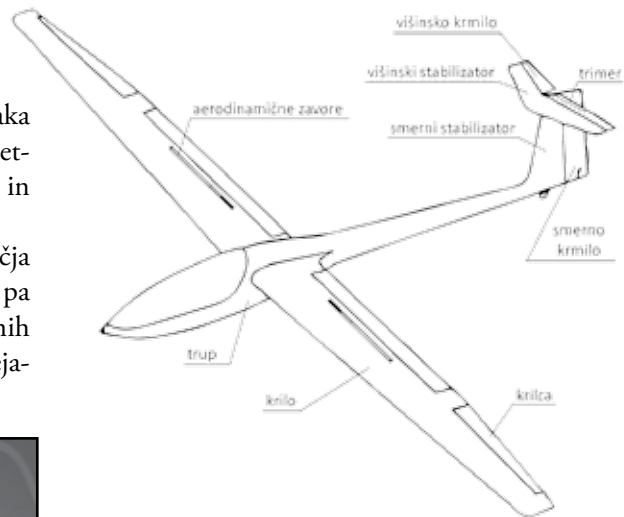
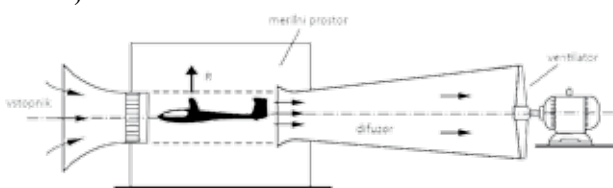
Prejela sta številna priznanja in nagrade s področja raziskovalnega in projektne dela, zelo uspešno pa se udeležujeta tudi tekmovanj v znanju iz različnih področij. Sodelujeta pa tudi pri obšolskih dejavnostih.

Oba dijaka imata zlato priznanje iz raziskovalne naloge pri biologiji, Marko Pirc je prejel tudi bronasto priznanje s področja kemije, sodelovala pa sta tudi pri izdelavi raziskovalnih nalog Analiza onesnaženosti reke Krke in Zakaj letalo leti.

V vseh štirih letih sta dijaka zelo prizadevna tudi v projektne delu, kjer sta se lotevala različnih tem, po večini s področja fizike, npr. Fizika malo drugače, Fizika v športu, Nikola Tesla – poet elektrike in Fizika avtomobila, sodelovala pa sta tudi pri projektu Parlament mladih reke Krke.

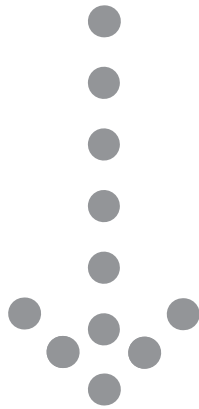
Marko in Janez imata v času šolanja na Srednji elektro šoli in tehniški gimnaziji osvojena številna priznanja na tekmovanjih iz različnih znanj. Oba imata v žepu Preglovo plaketo za odlično znanje iz kemije, Janez ima še bronasto priznanje iz matematike, zlato priznanje iz biologije in bronasto priznanje iz znanja fizike. Marko pa je za svoje znanje prejel še bronasto in srebrno priznanje ter pohvalo iz fizike, saj je na državnem tekmovanju zasedel 6. mesto, ponosen pa je tudi na srebrno Vegovo priznanje iz znanja matematike.

Janez je poleg naštetega še vodja akrobatske skupine Leteči norci, ki je na tekmovanju akrobatskih skupin v ŠKL zasedla 2. mesto, je tudi avtor spletnih strani šolskega glasila, katerega tudi računalniško oblikuje in ureja, spletne strani pa je pripravil tudi predmetu mehanika in projektu Šola je nora. V tem šolskem letu sodeluje še pri projektu E-učilnica.

Marko pa je glavni urednik glasila Srednje elektro šole in tehniške gimnazije Tegi, na svetovnem prvenstvu raketnih modelarjev v Kazahstanu, na vesoljskem izstrelišču Baikonur, je posamično zasedel 11. mesto, ekipno pa tretjega v kategoriji raket s trakom S3A. Leta 2006 je osvojil 2. mesto na mladinskem državnem prvenstvu iz raketnega modelarstva in tretje mesto na državnem prvenstvu

Slovenske fizičarke

Slovenske fizičarke so pred petimi leti strnile vrste in ustanovile neformalno zvezo slovenskih fizičark, ki ima že več kot sto članic.

Ta je leta 2005, v svetovnem letu fizike, pripravila potujočo razstavo Slovenke v fiziki ki je bila prvič na ogled oktobra 2005, od tedaj pa je bila že več kot tridesetkrat postavljena v Sloveniji in tudi na slovenski gimnaziji v Celovcu. Knjiga s skromnim naslo-

vom Fizika, moj poklic in podnaslovom Življenje in delo naših fizičark je nekakšna nadgradnja te razstave, za njeno trajno vrednost pa je gotovo najbolj pomembno to, da je vse prej kot suhoparno branje, ki ga za takšnim naslovom morda večina pričakuje.

Dr. Marjetka Conradi in dr. Maja Remškar sta fizičarki, zaposleni kot raziskovalki na Institutu Jožef Stefan. Obe sta članici uredniškega odbora, ki je zbral in uredil prispevke za omenjeno knjigo – vseh 13 članic so fizičarke – in obe sta v uvodu našega pogovora hiteli zatrjevati, da njuna vloga pri izdaji knjige ni nič večja od vloge vseh ostalih. Je pa, resnici na ljubo, kljub temu prav, da zapišemo, da sta prav oni odigrali ključno vlogo pri organizaciji potujoče razstave in vsemu, kar ji je sledilo.

»Ideja za monografijo se je porodila že pred štirimi leti, a dejansko je nastala v zadnjem letu. Upamo, da bo ta knjiga spodbudila mlada dekleta, dijakinje, ki jim je pri srcu fizika, da se vpišejo na naš študij. Morda bodo iz naših zgodb spoznale, da lahko tudi v tej vedi ženske veliko dosežemo in smo uspešne v znanosti in tudi drugod...« je povedala 46-letna Remškarjeva, ki na IJS dela že skoraj dvajset let.

(Podatki so iz članka Presenetljivo, vznemirljivo in tudi poetično razkrivanje samopodobe, ki je bil objavljen v Delu, 27.9.2007)

Razstava Slovenke v fiziki, ki je bila na ŠC Novo mesto od 9.10. do 12.10.2007, je bila izredno dobro sprejeta in obiskana.

Želimo si še podobnih dogodkov.

NASA na obisku ● ● ●

V ponedeljek, 24.9.2007 nas je lahko nekaj dijakov SEŠTG iz Šolskega centra Novo mesto poslušalo predavanje enega izmed najodmevnejših slovenskih znanstvenikov.

Inženir elektronike prof. dr. Anton Mavretič (po rodu iz Metlike), profesor na Boston University-MA, USA, dopisni član SAZU, dolgoletni sodelavec ameriške vesoljske agencije NASA, je v ZDA naredil sijajno znanstveno-tehniško kariero.

Med drugim je na sloviti univerzi Massachusetts Institute of Technology (MIT) razvijal in projektiral enega od raziskovalnih instrumentov za doslej najbolj oddaljen človekov izdelek v vesolju. Šlo je, in še vedno gre, za vesoljsko kapsulo Voyager, ki je 15. avgusta 2006 dosegla razdaljo 100 astronomskih enot. To pomeni, da je bila že stokrat dlje, kot je Zemlja od Sonca.

Dr. Mavretič je bil glavni razvojni inženir instrumenta za meritev solarnega vetra, pritrjenega na Voyagerju. Sonda tehta približno 10 kilogramov, kar ni veliko, moč pa je samo 10 vatov in je takrat, v 70. letih, stala 10 milijonov dolarjev.

Tema predavanja je bila "Vesoljske raziskave s poudarkom na sondah Voyager".

Profesor Mavretič nas je vse dijake še posebej toplo spodbudil k odločitvi za naravoslovne fakultete in nato naprej po poti znanosti. Naša šola in dijaki so mu bili tako všeč, da je obljubil, da se bo pri nas v prihodnosti še oglasil.

“

Specifikacije sonde: 10 kilogramov, porabila 10 W, cena 10 milijonov \$.

Za obisk se mu toplo zahvaljujemo.

Marko Pirc, T4.a

• • • Doktorji znanosti

Bivša dijaka dr. Dejan Tomažević in dr. Mitja Veber

Zadnje dni meseca decembra smo na Šolskem centru Novo mesto dobili obisk naših dveh bivših dijakov. Ko sem zagledala profesorja Ivico Tomića v družbi dveh mlajših moških, sem pomislila, da sta dijaka ali pa morda študenta 1. letnika. V resnici sta to bila mlada doktorja znanosti Dejan Tomažević in Mitja Veber, ki sta nekoč hodila na našo šolo. Klepet z bivšima dijakoma naše šole, danes uveljavljenima doktorjema znanosti je minil v zelo sproščenem in prijetnem vzdušju. V fizikalnem kabinetu sta meni in profesorju fizike, Ivici Tomiću, gospoda zaupala svojo zgodbo o šolanju in nekaj o njunem sedanjem življenju.

Ker sta v tako kratkem času dosegla tako veliko, sem si želela izvedeti več o njunem šolanju, vtisih in spominih na šolo in o tem, kaj počneta danes.

Vem, da sta nekoč hodila na našo šolo. Predvidevam, da sta doma na Dolenjskem. Od kod natančno prihajata? Zanima me predvsem, kako je potekalo vajino šolanje? Česa se spominjata?

dr. Dejan Tomažević: Doma sem iz Semiča, kjer sem tudi končal osnovno šolo leta 1990. Potem sem se vpisal na Srednjo tehniško in zdravstveno šolo, kakršno ime je takrat nosila naš Šolski center. Srednješolske dni sem uspešno končal in se leta 1994 vpisal na Fakulteto za elektrotehniko. Leta 1999 sem diplomiral in se zaposlil kot mladi raziskovalec na Fakulteti za elektroniko v Ljubljani, kjer se danes ukvarjam z obdelavo biomedicinskih slik. To je moja specialnost, saj sem iz tega tudi magistriral in doktoriral leta 2005. Leto kasneje sem dobil Vodorukovo nagrado za doktorsko delo na fakulteti za elektrotehniko. Po doktoratu sem se zaposlil v manjšem tehnološkem podjetju Sensum ter delno na Fakulteti za elektrotehniko.

dr. Mitja Veber: Doma sem iz Trebnjega. Leta 1990 sem se vpisal na Srednjo tehniško in zdravstveno šolo. Z Dejanom sva bila sošolca in dobra prijatelja. Leta 1994 sem se vpisal na Fakulteto za elektrotehniko.

Kasneje pa sva z Dejanom izbrala vsak svojo smer. Sam sem izbral Kibernetiko medicine, kar se je kasneje mogoče izkazalo za napačno odločitev. Diplomiral sem leta 2000 s področja robotike. Istega leta sem se zaposlil na Fakulteti za elektrotehniko kot mladi raziskovalec ter naredil magistrsko nalogo s področja biomedicinske tehnike in po njej prekinil sodelovanje z mentorico ter se zaposlil v podjetju Ultra. Delal sem v razvojnem centru Maribor in v Ljubljani. Po dveh letih sem se odločil, da se vrnem na fakulteto in naredim še doktorat.

Če vprašata katerega koli srednješolca, vama bo verjetno rekel, da je na naši šoli dobro, da si pa vseeno želijo čim prej zaključiti šolanje. Je bilo z vama enako? Kako se spominjata srednje šole?

Mitja: Na šoli sem se počutil zelo dobro. Bili smo verjetno zelo podobni tvoji generaciji, mladi, neučakani, radovedni. Zanimalo nas je veliko stvari. V razredu smo se dobro razumeli. Z Dejanov sva bila sošolca. Srednješolska leta so mi minila hitro in imam lepe spomine na učitelje in šolo. Posebej se spominjam razreda, torej sošolcev. Mislim, da smo se na šoli vedno počutili dobro in sprejeto, tudi takrat, ko ni bilo vse tako, kot smo mi želeli. Želja mladih ljudi, da čim prej odrinejo v življenje, je povsem naravna. Kolikor se spominjam, sem si tudi sam to želel. To ne pomeni, da srednje šole nisem maral. Nasprotno. Nimam slabih spominov na srednješolske dni.

Dejan: Ja, spomini so res dobri. Tudi meni se zdi, da smo bili dober razred. Obdobje srednje šole je bilo precej razgibano in polno različnih mladostniških izkušenj, ki smo jih sošolci skupaj nabirali. Na šoli je bilo vedno dobro počutje. Za tiste, ki smo delali redno in sproti, ni bilo problemov. Vse, kar smo

želeli izvedeti od svojih profesorjev, smo vedno lahko. Spominjam se, da so nam bili vedno dosegljivi in pripravljeni pomagati. Vzdušje na šoli je bilo zelo dobro, odnos naših učiteljev do dijakov pa je bil vedno soliden. Srednja šola je nekakšno iskanje sebe in področja, ki te zares zanima. Sam sem imel srečo, da sem precej natančno vedel, kaj me zanima.

Srednja šola vama je torej ostala v lepem spominu. Kakšen pa je bil prehod iz srednje šole na fakulteto?

Dejan: Mislim, da nam je šola dala veliko, kar je olajšalo prehod na fakulteto. Ko sem prišel tja, nisem čutil razlike med nami in študenti, ki so prišli iz slovenskih gimnazij. Mene je zanimala elektro stroka, zato mi je bilo precej lažje že v srednji šoli. Delovne navade in interes za strokovne predmete so mi prišli prav pri študiju. V srednji šoli sem z učenjem dosegel precej dobro osnovo v znanju, kar mi je olajšalo študij.

Mitja: Ko smo prišli na fakulteto, so profesorji odkrito kazali večjo simpatijo do študentov, ki so prišli iz uglednih gimnazij. Čutili smo, da so dijake gimnazij imeli raje. Kasneje se je izkazalo, da mi, ki prihajamo iz Novega mesta, prav nič ne zaostajamo za drugimi. Izkazalo se je celo, da smo v marsičem bolj podkovani kot dijaki gimnazije. Če povem po pravici, so bili študijski programi na začetku veliko bolj prilagojeni gimnazijcem kot nam. To pomeni, da je program upošteval njihovo in ne naše predznanje. Nismo se počutili v ničemer slabši. In naši rezultati na kolokvijih, vajah in izpitih niso zaostajali.

Oba ne živita v Ljubljani. Kako pa poteka važno življenje? Kako sploh usklajujeta interese in obveznosti, ki jih imata? Predvidevam, da teh ni malo.

Dejan: Ja, res sedaj živim v Ljubljani. Težko je dobiti stanovanje v njenem središču. Meni je to uspelo dve leti nazaj. Imam dve leti in pol starega sina, sedaj pa pričakujemo drugega otroka. Trenutno večino časa preživim v podjetju Sensum, d.o.o., Ljubljana. Moja druga preokupacija so obveznosti na fakulteti, saj sem delno zaposlen tudi na Fakulteti za elektrotehniko kot docent.

“

V srednji šoli sem z učenjem dosegel precej dobro osnovo v znanju, kar mi je olajšalo študij.

Mitja: Jaz pa živim v Novem mestu. Tu sem prišel do svojega stanovanja, ki ga z dekletom preurejavo. To so sanje in želje vsakega mladega človeka, kot je že rekel Dejan. Tudi jaz delam na Fakulteti za elektrotehniko in v novomeškem podjetju Lastinski, d.o.o. Obveznosti nekako usklajujem. Do sedaj mi to ni delalo težav. Imam še veliko idej in projektov, ki jih želim uresničiti, zato vedno najdem čas za vse.

Gospoda sta nedvomno imela in še imata veliko potenciala in močno voljo. Ko sem ju tako opazovala in poslušala njuno zanimivo pripovedovanje o vsem, s čimer se ukvarjata, sem pomislila, to pa zares pomeni imeti močan cilj in pravi interes! Ko se samo spomnim na diplomu, me prešine misel: "Uf... kje je še to!"

No, nekateri so z majhnimi koraki prišli do nečesa velikega in so lahko samo ponosni na ves trud, ki so ga vložili v učenje in svoj razvoj. Ne smemo pozabiti, da je učenje največji napor, pa čeprav nam pri tem nista pripomočka lopata ali srp.

Dejan in Mitja s ponosom omenjata, da sta bila dijaka naše šole. Tudi naši profesorji so ponosni na njih, na svoja bivša dijaka. Lahko si le želimo, da bodo le-ti čez par let ponosni tudi na nas.

Ko sem se poslovila od njih, sem razmišljala, kako skromna in prijetna sta in kako sta ponosna na to, kar sta dosegla. Vedno je koristno in dobro spoznavati take ljudi in se ponovno poglobiti v vprašanja o tem, kaj je v življenju resnično pomembno.

Nina Grom, T3.a

“

Vse se da, če si to resnično želiš.

Svetovna prvakinja Sabina Šehić

Splošno znano dejstvo je, da Šolski center bivši dijaki in dijakinje vedno nosijo v lepem spominu. Mnogi so v srednješolskih letih začeli z doseganjem izjemnih športnih in ostalih rezultatov ali pa so jim bila ta leta vsaj dobra odskočna deska za naprej.

Odličen dokaz je bivša dijakinja srednje kemijske šole, Sabina Šehić, aktualna svetovna prvakinja v tekvandoju in kimboksu.

Borilne veščine je začela trenirati že v osnovni šoli. Letos je osvojila naslov športnice leta Dolenjske že četrtrič zapored (2003, 04, 05 in 07). Razlogov je imela precej: najprej je aprila lani na Slovaškem ubranila naslov evropske prvakinja v tekvandoju v kategoriji do 70kg, nekaj mesecev kasneje na svetovnem prvenstvu iz iste discipline v kanadskem Quebecu naslov svetovne prvakinja in proti koncu leta svojim lovorikam dodala še zlato kolajno s svetovnega prvenstva v kimboksu iz Beograda.

Kar 177 cm visoka Dolenjka se vsekakor lahko pohvali z dejstvom, da se, odkar se tekmovalno ukvarja z borilnimi športi, stalno uvršča na zmagovalni oder. Od leta 2002 osvaja naslove državne prvakinja v kimboksu (light kontakt), od leta 2004 blesti tudi v tekvandoju. Naslovi svetovne prvakinja ji padajo v naročje kot zrele hruške, uvrstitev na eno od prvih treh mest na svetovnih in evropskih mladinskih in članskih prvenstvih pa ne zna niti več prešteti na pamet, toliko jih je. Na slovenskih tleh prave konkurence v svoji kategoriji nima.

Absolventka Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo v Mariboru se srednjega šolanja spominja z nasmehom v očeh in pravi, da bi se takoj vrnila. Če bi to bilo mogoče.

Kako to, da treniraš kar dva borilna športa? Kaj te v tem športu najbolj zadovolji?

Čeprav sem vrsto let trenirala le kimboks (za ta šport jo je navdušil oče Šemso, sicer tudi njen prvi trener), mi je zadnji dve leti bolj pri srcu tekvando. Ker

je manj agresiven, bolj kot moč pridejo do izraza eksplozivnost, iznajdljivost in spretnost. In tu se mi zdi, da imam prednost pred sotekmovalkami.

Zame je cilj izpolnjen, če vem, da sem res dala vse od sebe, da sem naredila vse, kar je v moji moči za dobro uvrstitev. Ne zastavljam si ciljev, na katero mesto se moram uvrstiti, ker nočem biti razočarana. Predvsem si želim osebnega zadovoljstva, spoznanja, da sem dala vse od sebe.

Prosti čas?

Ves prosti čas, ki ga imam na razpolago, izkoristim za treniranje, saj se zavedam, da brez treningov ni uspehov in zelenih rezultatov. Treninge imam vsak dan od ure do ure in pol. Različno. Zelo rada si vzamem čas za razvajanje v toplicah. Televizije ne gledam ravno pogosto, če pa že, je to šele zvečer.

Kako si se skozi leta razvijala kot tekmovalka?

Iz leta v leto sem osebno močnejša. Tako sem imela včasih pred tekmovanji veliko tremo, obremenjevala sem se s tem, kako bo potekala sama borba in kakšne so nasprotnice. Zdaj ne trošim več energije za to, pač pa vse usmerim na samo borbo. Šport mi je dvignil samozavest in samospoštovanje, zelo pomembna pa je tudi samodisciplina. Vse to se odraža v mojem vsakdanjem življenju – v zelo pozitivni smeri.

Kako gledaš na osvojeni zlati kolajni svetovnega merila in na svojo športno prihodnost?

Oba naslova sem si zelo želela, pri tem mi je pomagala predvsem učinkovita taktika. Želim se udeležiti tudi olimpijskih iger, če bo ta šport le postal olimpijska disciplina. Zaenkrat tekvando in kikkoks nista športa, ki bi prinašala slavo in denar. Glede na to, da na tekmovanjih srečujem tudi borke v starosti nad trideset let, imam pred sabo še kar nekaj let kariere. Vztrajala bom vse dotlej, dokler bosta obstajali tudi motivacija in odločnost za doseg zastavljenih ciljev.

Kaj pa prihodnost čez 10 let?

Hmmm...Seveda si čez 10 let želim ustaljenega življenja z redno službo, prelepo hiško, družinico in psom. Šport pa bo seveda vedno del mojega življenja. Želim imeti svoj klub, v katerem bom podmladek učila stvari, ki jih sama znam najbolje.

Pri 18. letih si postala Miss Dolenjske in se potegovala za Miss Slovenije. Ti ustreza kombinacija visokih pet in elegance na eni ter bok-sarskih rokavic na drugi strani?

Najraje imam teniske in trenirko, v tem se zelo dobro počutim in najdem zadovoljstvo. Nora sem na

čevljičke in oblekice, to so tudi moji skriti aduti, saj rada hodim po trgovinah, poskušam nova oblačila, čevlje. Teh nikoli ne zmanjka. To počnem, odkar pomnim.

Kako kaj skrbiš za prehrano?

Kadar je pred vrati kakšno tekmovanje, moram zelo skrbeti za prehrano, saj v kikkoksu tekmujem v kategoriji do 65 kg, takrat moram gledati na vsak dekagram. Ko pa ni tekmovanje, se tudi pregrešim s sladkarijami. Drugače pa se prehranjujem čisto normalno, pazim le, da se izogibam razni fast food hrani.

Če bi te Tomaž Barada povabil na dvoboj, bi se ga udeležila?

Pred leti se spomnim da sem na to vprašanje odločno odgovorila z ne. Sedaj, po štirih letih treniranja v njegovem klubu, pa bi dvoboj z veseljem sprejela, saj vem, da bi se iz tega naučila kako malenkost več, ki bi mi pomagala na poti do vrha.

Še kakšna beseda za konec vsem mladim?

Vsem mladim bi sporočila, da naj vztrajajo pri svojih ciljih. Takrat, ko ti gre najtežje, ne skreni s poti, vztrajaj in videl boš, da rezultati pridejo takrat, ko najmanj pričakuješ.

Marko Pirc, T4.a

● Primož Trubar ●

Junija 2008 bomo Slovenci praznovali pomemben jubilej – 500-letnico rojstva Primoža Trubarja, očeta slovenskega knjižnega jezika in slovenske književnosti.

Leto 2008 je Vlada Republike Slovenije razglasila za Trubarjevo leto, 34. generalna konferenca UNESCO (Organizacija združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo) je 500. obletnico rojstva Primoža Trubarja uvrstila na UNESCO seznam obletnic vidnih osebnosti za obdobje 2008 do 2009. (Na seznam so lahko uvrščene samo tiste obletnice, ki se nanašajo na resnično univerzalne osebnosti ali dogodke, in takšne, ki imajo širši regionalni oziroma mednarodni pomen ter izražajo ideale, vrednote, kulturno raznolikost in univerzalnost UNESCO.)

V počastitev tega praznika slovenske besede smo se na Srednji elektro šoli in tehniški gimnaziji odločili za večji projekt, s katerim želimo doseči, da bi se sleherni dijak zavedel, kako pomembno je delo Primoža Trubarja za Slovence. Tako so se dijaki T2b in del oddelka T3b lotili medpredmetnega projekta (slovenščina, zgodovina, nemščina). Za začetek so pred jesenskimi počitnicami obiskali kraje v Nemčiji, v katerih je bival in deloval Trubar, trenutno pa pri zgodovini pripravljajo seminar-ske naloge, ki bodo služile kot osnova za pripravo obsežne razstave in publikacije na temo Primož Trubar in njegov čas v zrcalu sodobnosti.

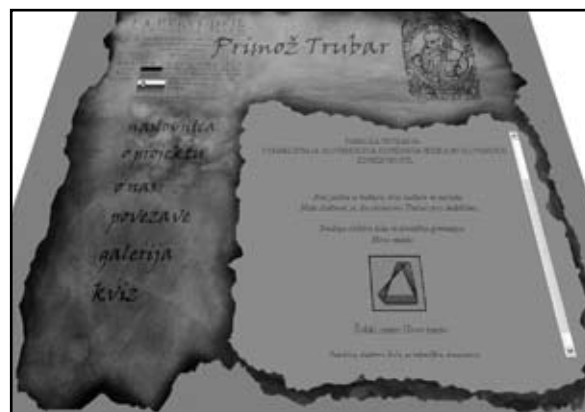
Skupina dijakov iz 3. in 4. letnika elektrotehnik računalništva pripravlja računalniško didaktično igro Primož Trubar in njegov čas, s pomočjo katere bomo obnovljali znanje o človeku, ki je postavil temelje oblikovanju slovenske narodnostne identitete.

Tudi letos se bodo dijaki 1. letnika udeležili ekskurzije na Trubarjevo domačijo, nato pa si bodo ogledali še razstavo o Primožu Trubarju, ki jo pripravlja Narodni muzej v Ljubljani.

Osrednje mesto v programu praznovanja petstoletnice Trubarjevega rojstva bo imelo šolsko tekmovanje za Trubarjevo priznanje, h kateremu vabimo vse dijake Srednje elektro šole in tehniške gimnazije. Tekmovanje bo potekalo v dveh delih. Prvega bomo izvedli 6. februarja, ko bodo tekmovalci pisali test objektivnega tipa ter krajši esej o pogledu na Trubarja in njegovo dediščino.

Iz šestih najuspešnejših tekmovalcev bomo z žrebom sestavili tri pare, ki se bodo 24. aprila 2008 pomerili na kvizu v Športni dvorani Leona Štuklja.

O vseh podrobnostih tekmovanja boste sproti seznanjeni na posebni spletni strani (<http://trubar.sc-nm.si/>), ki jo ureja Miha Henigsman, dijak 2. b tehniške gimnazije. Na isti spletni strani so pripravljene povezave na spletne strani o Primožu Trubarju, ki vam bodo služile kot glavno gradivo za pripravo na tekmovanje.

Morda naš prispevek k dogajanju v Trubarjevem letu med številnimi prireditvami ne bo najopaznejši, bo pa prav gotovo zelo pomemben za nas same, dijake in učitelje, ki bomo v vseh aktivnostih sodelovali, saj bomo s tem pokazali spoštovanje do moža, ki je naše prednike prvi nagovoril z lubi Slovenci. Kot potomci teh lubih Slovencev mu moramo priznati posebno mesto v naši zgodovini. Trubar namreč ni le oče slovenske književnosti in slovenskega knjižnega jezika, temveč je postavil tudi temelje slovenske narodne zavesti.

Jožica Jožef Beg, prof.

Ekskurzija na Dunaj

Prvi letnike tehniške gimnazije

Razreda T1.c ter T1.b sta se 7. decembra zbrala ob 4. uri pred šolo. Naša končna destinacija je bila usmerjena na Dunaj. Polni pričakovanj, tako dobrih kot slabih, smo se zaspano podali na večurno vožnjo. V zgodnjih urah sta na avtobusu vladala mir in tišina.

V Ljubljani smo pobrali tudi našo vodičko, ki nas je vodila po Dunaju. Tisti najbolj zaspani so si ob prvem postanku na bencinski črpalki privoščili kakšno energijsko pijačo, prav tako so jedci na dan privlekli nočno malico. Po postanku se nas je večina podala nazaj v spanec. Ker nam šengenska meja še ni bila naklonjena, smo mejo med Avstrijo in Slovenijo prečkali kar po starem načinu. Da nam ne bi bilo dolgčas, sta nam kmalu po prečkanju meje prišla delat družbo policista, ki sta pripomogla k zamudi na Dunaju. Kmalu zatem je naš lepotni spanec zdramila vodička s svojim predavanjem o družinah, vojnah, krajih Habsburžanov, ki mu ni in ni bilo konca. Seveda je bilo vzdušje takrat na višku pozornosti.

Dunajska avtocesta nas je pripeljala do samega centra Dunaja, kjer nas je sprejel turoben videz slabega vremena. Vendar ni trajal dolgo, saj nam je novoletno okrasje, stare baročne stavbe ter cela zbirka kipov kmalu na obraz narisala nasmeh. Nekaj stavb smo si ogledali kar z avtobusa, ko smo se vozili po obroču, kjer je nekoč stalo mestno obzidje. Po ogledu smo se ustavili pred umetnostnozgodovinskimi muzejem. Vsi smo si globoko oddahnili, ko smo izvedeli, da se bomo lahko prosto sprehajali po njem. Muzej je navdušil prav vse, tako tiste, ki so malo bolj zainteresirani za likovno umetnost in zgodovino, kot tiste, ki smo malo bolj zgubljeni tavalili med tisoči eksponatov. Čas, ki nam je še ostal,

smo namenili peš-ogledu Dunaja. Kot naročeno, so se dežne kaplje nekoliko zadržale na nebu, tako da nismo bili povsem mokri. Vodička nas je popeljala na ogled nekaj najbolj znanih stavb Dunaja. Popostrila so nam ga dekleta v bikinijih, ki smo jih zalotili pri slikanju pred habsburškim dvorcem. Saj bi ostali, pa so nam nasprotovala naša dekleta ter profesorice.

Naslednja postojanka je bilo slikanje na največjem kipu Dunaja, temu pa je sledilo prosto sprehajanje po trgu blizu katedrale sv. Štefana. Seveda smo čas porabili za malico, največ nas je zavilo kar v najbližji McDonallds, kjer smo preizkusili naše novo znanje iz nemščine.

Zadnja postaja pa je bil božični sejem, kjer smo se zadržali kar najdlje časa. Takrat so se v mestu že prižgale božične luči, tako da smo si lahko ogledali še božični čar mesta. Na poti domov smo si ogledali še eno najbolj znanih arhitekturnih del - Hunderd-wasser. Iz avtobusa smo si videli še zadnje moderne

stavbe, ki so stale na obrobju mesta. Potem pa nas je čakala dolga pot domov, ki je bila prekinjena z nekaj postanki ter zaključena v Novem mestu.

Čeprav je bila ekskurzija odlična, smo tisti najboljši kritiki imeli kaj dosti povedati čez vreme, pa prevoz, tudi nad stranišči se je dalo kakšno reči... Seveda, za dobre kritike ni nikoli popolno. Skoraj vsi pa smo bili složni pri trditvi, da bi na izlet odpotovali raje za več dni. Zahvalili pa bi se tudi spremljevalkam in spremljevalcem, ki so odlično prenašali naše obnašanje. Res hvala jim.

Jaš Zakrajšek, T1.c

Ekскурzija v zamejstvo

V torek, 2. oktobra 2007, smo se dijaki četrtil letnikov tehniške gimnazije odpravili na dvodnevno ekskurzijo v zamejstvo, kjer smo spoznavali položaj Slovencev, ki so ostali zunaj naših meja. Seveda smo si poleg tega ogledali tudi ostale, več ali manj zanimive stvari, kraje, spomenike ...

Po dolgotrajni vožnji iz Novega mesta skozi Krško, Celje, Ptuj in Ormož je bil naš prvi postanek v Razkrižju, kjer smo si ogledali rekonstrukcijo 5500 let stare prazgodovinske naselbine, domačini pa so nam uprizorili način takratnega življenja. Vtis o daljni preteklosti je močno pokvarilo zvonjenje mobilnega telefona, ki se je voditelju programa oglasil kar štirikrat, preden mu je prišlo na misel, da bi ga ugasnil. Kaže, da v Prekmurju svet res teče drugače. Kljub temu je bil ta ogled celo eden izmed najzanimivejših na celotni ekskurziji, kajti vsaj pošteno smo se nasmejali domačinom, ki so nam čimbolj nazorno skušali predstaviti življenje v prazgodovini. Postavilo se mi je vprašanje, ali je bil eden od »igralcev« sploh trezen, kajti stvari, ki jih je počel, so bile že res pretirane.

Sledila je vožnja do mejnega prehoda Hodoš, od tam pa v Monošter, center Porabja, kjer živijo naši rojaki. Ustavili smo se pri hotelu Lipa, kjer ima sedež Zveza Slovencev na Madžarskem, in si v dvorani Kulturno-informacijskega centra ogledali dvajsetminutni film o porabskih Slovencih, njihovi zgodovini in življenjskih razmerah. Zveza Slovencev izdaja glasilo Porabje, edino glasilo na Madžarskem, ki izhaja v slovenskem jeziku. Porabski Slovenci poizkušajo predvsem preko medijev izboljšati položaj naše manjšine na Madžarskem, saj je tam položaj Slovencev vse prej kot rožnat. Slovenski jezik je v Porabju prisoten le v omejenem obsegu, predvsem pa v zasebnem življenju.

Po obisku Monoštra smo se odpeljali nazaj v Slovenijo, kjer smo najprej si ogledali znamenito Plečnikovo cerkev v Bogojini, za katero je značilna uporaba naravnih materialov, nato pa smo se odpeljali v bližnje Filovce, kjer nam je tamkajšnji lončar razkazal zgodovino lončarske obrti, naprodaj pa so bili tudi izdelki, ki jih izdeluje zgolj še za turiste.

Prijazni gospod nas je pospremil tudi do tipične prekmurske hiše, ki je bila zagotovo nekaj posebnega. Vrata ter prostori so bili tako nizki, da so se morali celo najnižji udeleženci ekskurzije sklanjati, če so hoteli vanjo.

Zaradi vseh ogledov in predvsem dolge vožnje smo bili precej utrujeni, zato smo se še kako veselili naše naslednje destinacije – hotela. Po večerji so se nam nekako napolnile »baterije«, kar je nekaterim pomagalo pri burnem preživljanju noči, nekateri pa so bili verjetno preveč utrujeni za kakšne ostale dejavnosti in so odšli spat. No, da ne boste mislili, da je bilo res vse tako, kot se sliši ob besedi »burna

noč». Rečem lahko le to, da je bila noč zanimiva, vendar pod kontrolo naših vestnih spremljevalcev, ki so nam postavili jasne koridorje in meje, v okviru katerih je bilo naše ganjanje dovoljeno.

Po prespani ali neprespani noči v hotelu Diana (eden boljših hotelov, kjer sem kdaj koli bival), je zopet sledila nič kaj kratka vožnja ob reki Dravi, viru številnim hidroelektrarnam, ki nas je pripeljala k našim rojakom v sosednjo Avstrijo, natančneje v Celovec (politično, gospodarsko, šolsko ter kulturno središče naših koroških rojakov na avstrijskem narodnostnem ozemlju). Tu smo si ogledali Zvezno gimnazijo za Slovence. Ravnatelj je bil zaradi službenih obveznosti odsoten, zato nas je sprejel podravnatelj, silno prijazen gospod sicer avstrijskega rodu, ki živi v Ljubljani. Predstavil nam je njihovo šolo in nas popeljal v eno izmed učilnic, kjer smo prisostvovali pri pouku tamkajšnjega 6. razreda (pri nas je to drugi letnik) ter tako iz prve roke izvedeli različne informacije.

Način šolanja na celovški gimnaziji se precej razlikuje od tistega pri nas. Šolanje poteka od desetega leta pa vse do mature pri osemnajstih letih. Tako se sistem loči na višjo in nižjo stopnjo, za prehod iz nižje v višjo ni potrebno opravljati nobenih preverjanj, kakršna poznamo v Sloveniji ob prehodih iz osnovne v srednjo šolo. Tudi njihov urnik se precej razlikuje od našega. Skoraj vsak dan so v šoli do petih popoldan. Najprej imajo 4 ali 5 ur pouka, nato pa dvourno pavzo, med katero gredo dijaki na kosilo ter se nato spet vrnejo k pouku. V popoldanskih urah večinoma ponavljajo in utrjujejo snov, tako da se jim doma praktično ni potrebno učiti. Imajo zelo pester izbor izbirnih predmetov, v zaključnem letniku je vseh možnosti kar 19, vendar ko si dijak izbere svoje predmete in interesne dejavnosti,

ta številka pade na za nas še vedno visokih 14 predmetov v predmetniku. Na vprašanje, kateri sistem šolanja je težji, je podravnatelj izrazil mnenje, da je šolski sistem pri nas bolj obremenilen, kar se kaže že v osnovnih šolah, kjer so pritiski na tako mlade otroke enostavno preveliki. Na šoli je opaziti tudi

nekakšno protislovje. Vsako leto se zvišuje število vpisanih učencev, vendar raba slovenskega jezika pri mladih upada. (Na hodnikih se zelo redko sliši slovenska beseda.)

Tako se je eden naših najdaljših ogledov zaključil, sledil pa je težko pričakovan odmor za ogled mesta, ki ga je vsak izkoristil po svoje. Po ogledu mesta, ki je bil, mimogrede povedano, najbolj zanimiv del te ekskurzije, nas je pot zanesla na Gosposvetsko polje, kraj, ki je za nas Slovence posebnega pomena, saj so na vojvodskem prestolu dolga leta ustoličevali karantanske vojvode.

Za konec so nam prihranili ogled Minimundusa, kjer so predstavljena številna čudesa sveta v pomanjšani obliki -> merilo 1:25. Okoli dve uri smo občudovali svetovno smetano arhitekture. Tu imamo svojo stavbo tudi Slovenci, in sicer Plečnikov NUK.

Ja, ste že ugotovili? Spet nas je čakala vožnja, tokrat skozi Ljubelj do Novega mesta. Tako se je končala naša dvodnevna ekskurzija, ki je bila prvotno zamišljena kot tridnevna, vendar se je načrt spremenil in tako nismo obiskali zamejskih Slovencev v Italiji. Tisti, ki me poznate, zagotovo veste, da gledam na situacijo skozi realne oči in velikokrat izrazim nezadovoljstvo, kadar se mi zdi to potrebno. Celotno ekskurzijo je v veliki meri zaznamovala vožnja, vožnja in zopet vožnja. Splošna ocena bi bila vse prej kot visoka. Morda bi bila situacija veliko boljša, če bi bila ekskurzija tridnevna in nas ne bi tako priganjal čas. Zato vam, našim naslednikom, priporočam, da se v primeru dvodnevne ekskurzije poizkusite dogovoriti za kakšen drugačen način spoznavanja naših zamejskih rojakov.

Drži pa tudi dejstvo, da je spoznavanje slovenskega narodnostnega prostora pomembno, ko človek razmišlja globlje in s tem tudi razume, kakšni vrednoti sta pripadnost narodu ter boj za jezik. S to ekskurzijo se bo morda prebudila vaša patriotska žilica, v kolikor je še niste odkrili.

Samo Kumar, T4.c

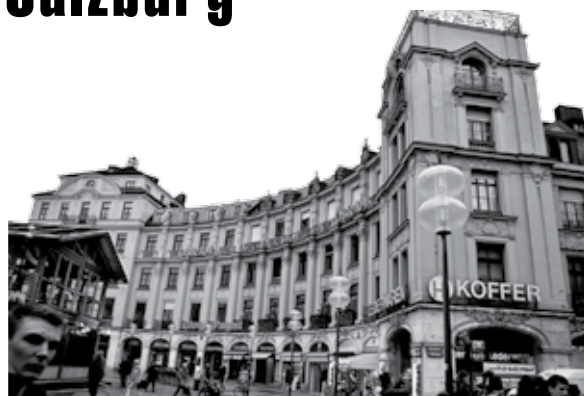
Ekskurzija München - Salzburg

V petek, 7. 12. 2007 smo se v zgodnjih jutranjih urah odpravili na strokovno ekskurzijo v München in Salzburg. Pod okriljem turistične agencije Noe je bilo na sodobnem dvonadstropnem avtobusu 57 dijakov zaključnih letnikov programa elektrotehnika, štirje spremljevalci, vodič in dva šoferja, ki sta poskrbela za varno vožnjo.

Pot nas je vodila skozi karavanški predor. Okrog sedme ure zjutraj smo napravili prvi daljši postanek v zasneženih avstrijskih Alpah. Po zajtrku in jutranji kavici smo pot nadaljevali proti Münchnu. Le-ta je relativno hitro minila, saj smo večino nje praktično prespali. Tako smo ob 10. uri zjutraj že prispeli v München.

Sledil je krajši sprehod po njegovem strogem centru mimo Marijinega trga do Tehniškega muzeja. V treh urah si je vsakdo lahko ogledal tisto, kar ga najbolj zanima. Seveda se Tehniškega muzeja ne da pogledati v enem, niti v dveh dneh. Tehniški muzej je največji muzej v Münchnu in je med največjimi tehničnimi muzeji na svetu. Na leto ga obišče približno 1.3 milijona obiskovalcev. Stalno razstavno območje obsega kar 55.000 kvadratnih metrov, tako da je res skoraj nemogoče videti vse v enem obisku. Muzej je postavljen v centru mesta. Priložnost za njegovo gradnjo se je pojavila leta 1903, ko je bilo glavno srečanje nemških inženirjev v Münchnu. Za gradnjo tega muzeja je veliko prispeval Oskar von Miller, ki je sklical majhen krog ljudi, ki so za njegovo gradnjo prispevali velike vsote denarja. Princ Ludvig je podprl projekt in mesto je odobrilo gradnjo. Bavarska akademija je prispevala večino zbirke. Slavnostna otvoritev je bila 12. novembra 1906, naslednji dan pa so v prisotnosti Wilhelma 2. in vladarjevega namestnika položili temeljni kamen za gradnjo muzeja na otoku. Zgradbo so poimenovali »Nemški

muzej naravne znanosti in tehnologije. Danes so v muzeju predstavljena najrazličnejša področja, vse od tehnike do naravoslovja, tako da le-ta poseduje več kot 100.000 objektov iz tehnologije in znanosti. Zato je ta muzej tako pomemben v svetu. Pomembna veja tega muzeja je tudi 4,5 km dolg oddelek za zgodovino.

Naša skupina se je najprej lotila prostora, kri se je imenoval marina. Tam smo lahko videli stare ladje in barke ter prerez parnika v naravnih velikostih, ni pa manjkalo tudi raznih maket, kot je Titanic. Nato so nas organizirani napisi odpeljali do sobe z letali, kjer smo se lahko čudili sodobni tehnologiji letal v naravnih velikosti. Ta so bila predvsem vojaški MIG-i in ultralahki helikopterji. Opazili smo tudi prostor z astronautiko, katera nam je prikazala vesoljsko obleko, satelite in vesoljsko tehnologijo. Najbolj zanimive so nam bile simulacije testiranja astronautov in vžig motorja pri raketi.

Po počitku smo nadaljevali s sobo, v kateri so bili zbrani najrazličnejši fotoaparati, ki so merili nekaj od 3 cm pa tam do 30 cm. Lahko smo tudi opazovali 3D sliko košare s sadjem, ki se je obračala z vseh strani. Pot nas je ponesla tudi v oddelek z medicino, kjer je bilo prikazano vse od začetne medicine do najsodobnejše. Tam so tudi najmanjši primerki v celem muzeju. To so bile razne bakterije in tudi človeške celice. Videli smo najrazličnejša zdravila, pripomočke za operacije, stare pripomočke za prvo pomoč... Najzanimivejši pa je bil test refleksov, pri

katerem smo se tudi nasmejali do solz. Tukaj nam je začelo že primanjkovati časa, zato smo se vsi utrujeni, a navdušeni odpravili proti avtobusu, kjer smo načeli pogovor o videlih stvareh. Po koncu ogleda smo naredili še skupinsko fotografijo.

Ob 14.30 uri smo se z avtobusom popeljali do Allianz arene, najmodnejšega nogometnega stadiona na svetu. Že sam pogled ob prihodu je bil fascinanten. Sledil je 75-minutni organiziran ogled arene z lokalnim vodičem, ki je ogled vodil v angleškem jeziku. Čeprav so Nemci znani po precej »zlomljeni« angleščini, pa nas je naš vodič presenetil z izjemno dobro in razumljivo angleščino.

Po zelo zanimivem ogledu, kjer smo si ogledali celo slačilnico znamenitega munchenskega Bayerna, smo se odpeljali v tradicionalno munchensko pivnico na večerjo. Ko smo se okrepčali in popili pivo, brez katerega v pivnici pač ne gre, smo se odpeljali do olimpijske vasi. Tam smo se povzpeli na skoraj 300 m visok olimpijski stolp, kjer smo z višine okrog 180 m uživali v izjemni nočni panorami.

Sledil je prevoz do mladinskega hotela, kjer smo po precej napornem dnevu kaj kmalu zaspali in po zajtrku ob 8. uri zjutraj zapustili München in se odpravili proti Salzburgu.

Sprehodili smo se skozi nj, si ogledali osrednji trg, katedralo in Mozartovo rojstno hišo. Nato pa smo se odpeljali v Berchtesgaden, kjer smo se z vlakcem zapeljali v še danes delujoči rudnik soli.

Na poti proti domu smo se za eno uro ustavili še v trgovskem centru v Salzburgu, kjer je vsakdo kupil kakšno malenkost. Pot domov je ponovno hitro minila. Polni prijetnih vtisov smo bili v Novem mestu že ob devetih zvečer.

Jure Petric, E2.TB

WTF? K je to slučajn slovenščina?

Mediji, še največ pa učitelji oz. profesorji, nenehno opozarjajo na nepravilno uporabo slovenskega jezika med najstniki, ki pa se (žal) vse več uporabljajo tudi med starejšo populacijo.

Iz dneva v dan Slovenci prevzemamo vse več tujk in jim dajemo bolj slovenski prizvok. Velik vpliv na vpeljevanje tujk v slovenščino imajo definitivno mediji ter »oni tam čez lužo«. V 21. stoletju Slovenci očitno ne težimo več k prepoznavnosti in unikatnosti besed, ampak k uporabi mednarodno uporabljanih besed. Takšen primer je primer iz računalniške stroke. Za večino izrazov obstaja slovenska različica neke besede, pa vendar se le-te ne uporabljajo. Se je že zgodilo, da je pri pouku računalništva dijak govoril o hardware-u in software-u, ko pa ga je profesor vprašal, kako bi temu rekel po slovensko, ni bilo niti besedice več iz njega.

“

οδιμο ραφε βολφ πσεστραν-
σκι, πριλαγοδλφιπι, κυλτιπι-
ρανι, ε ε ελιτε; π ολι ζανιμο
γοποριτι ιζκλφουνο π ανγλεινι

Problem ni več le v stroki, kjer veliko raje uporabljamo že »preizkušene« oz. množično uporabljene besede za lažje razumevanje in sporazumevanje, temveč je problem celo v splošnem, tudi vsakodnevem izražanju. Še pri ustnem spraševanju pri slovenščini se kdaj zgodi, da komu uide ven kakšen kao, itak, komp in podobne cvetke, ki zagotovo niso vzete iz SSKJ-ja, čeprav takrat dijaki nekoliko bolj pazimo, kaj bomo rekli. Večina ljudi (med njimi zavidljiv odstotek profesorjev) bo krivdo pripisala raznim forumom ter spletnim klepetalnicam, kjer res večina sodelujočih ne pazi, kako kaj napiše. Vendar je pa tudi dobro vedeti, da na kolikor toliko resnih forumih obstajajo določeni bontoni pisanja, ki morda ravno ne ustrezajo vsem slovničnim pravilom o velikih začetnicah, končnih ločilih, j-jih in l-jih ter so polni raznih kratic (lp, np, lol, omg itd.), pa so vseeno še vedno razumljivi 99% bralcev, tako da se tistemu 1% ne izplača dlakocepiti zaradi tega.

Negativni vpliv forumov, klepetalnic in še marsičesa

drugega bi se lahko malce izničil, če bi možje na vodilnih stolčkih slovenskega šolstva malce mi-gnili s prstkom in omogočili osnovnošolcem ter srednješolcem tekmovanje iz našega maternega jezika, slovenščine. Lahko jih je sram; Ministrstvo za šolstvo se ponaša z dolgim seznamom vseh možnih šolskih tekmovanj, tekmovanja iz slovenščine pa vseeno ni. Že res, da je lani prišlo do neljubih zapletov v povezavi s samo izvedbo tekmovanja, pa vendar se to še ne zdi zadosten razlog za umik tako pomembnega tekmovanja. In obrazložitev? Denar, seveda. Bojda je premalo sredstev. Očitno je naša preljuba slovenščina postala le jezik, katerega smo se slučajno v otroštvu naučili, vendar pa zgleda, da le ni dovolj pomemben, da bi ga še naprej negovali. In potem se seveda pričakuje, da bo mladina v današnjem času govorila pravo slovenščino. Ja, seveda.

Bodimo raje bolj vsestranski, prilagodljivi, kultivirani, če že želite; v šoli začnimo govoriti izključno v angleščini, po telefonu se pogovarjajmo v španščini, novinarji začnimo pisati v francoščini, med domačimi šprehajmo v nemščini, televizijski in radijski program naj temelji na japonščini, če se bomo pa družbi želeli predstaviti kot inteligentni, izobraženi posamezniki, bomo pa že koga nagovorili v jeziku, ki se ga nihče kaj kmalu ne bo spominjal in še manj razumel – v slovenščini.

Prišli smo do strah zbujujoče točke, pri kateri bi se bilo pametno vprašati, kaj pravzaprav lahko še naredimo za našo materinščino. Zaradi nje smo vendar unikatni, ampak zgleda, da nam je za to bolj malo mar. Nam je važno le, da nas ne zamenjujejo s Slovaško, vse ostalo je postalo že drugotnega pomena. Prav z jezikom bi bili lahko drugačni od drugih, resnično edinstveni, eni in edini. Škoda, da ne bomo eni in edini, temveč le eni... takšni kot vsi ostali.

Laura Martinčič, T3.a

Zmavec in Saško

Na bojni nogi

Kot že vsi vemo, je slovenski parlament vedno poln presenečenj, slovenska vlada pa vselej zelo nepredvidljiva.

Novica meseca je bil seveda spor med Zmagom Jelinčičem Plemenitim in Sašo Pečetom.

Vse se je začelo na 60-letnici gospoda Jelinčiča, ki je priredil rojstnodnevno zabavo. Poslanci in poslanke SNS-a so razglabljali o različnih stvareh, ko je eden od poslancev, in sicer Roman Veras, ogovoril gospoda Pečeta in mu dejal: »No, Saško, kaj boš pa ti povedal?« Pečeta je to zelo razjezilo in je kmalu zapustil zabavo.

Tu zadaj se seveda skriva še veliko več, kot je videti na prvi pogled. Konflikti med Pečetom in Jelinčičem segajo še malo bolj nazaj. Tisti večer je bila dodana samo »pika na i«.

Ko so spraševali, kaj si o vsem skupaj misli Jelinčič,

je ta seveda rade volje razložil, kako vidi stvari s svojega stališča. Dejaj je, da se je Sašo tisti večer obnašal povsem banalno, da je pač znorel in da je njegovemu izpadu bilo priča vsaj kakšnih sto ljudi in nobenemu ni bilo nič jasno. Rekel je tudi, da ga ni on izključil iz stranke, ampak se je sam. Peče je postavil pogoj, ali gre Roman ali pa on sam. Jelinčiču se je tak pogoj zdel neumen in zaradi Pečetovih otroških reakcij Verasa ni hotel izključiti iz stranke. Tako je Sašu dejal, da naj raje izstopi iz stranke, zato ker Roman ostaja. »Ko se je Peče pogajal v smislu, če

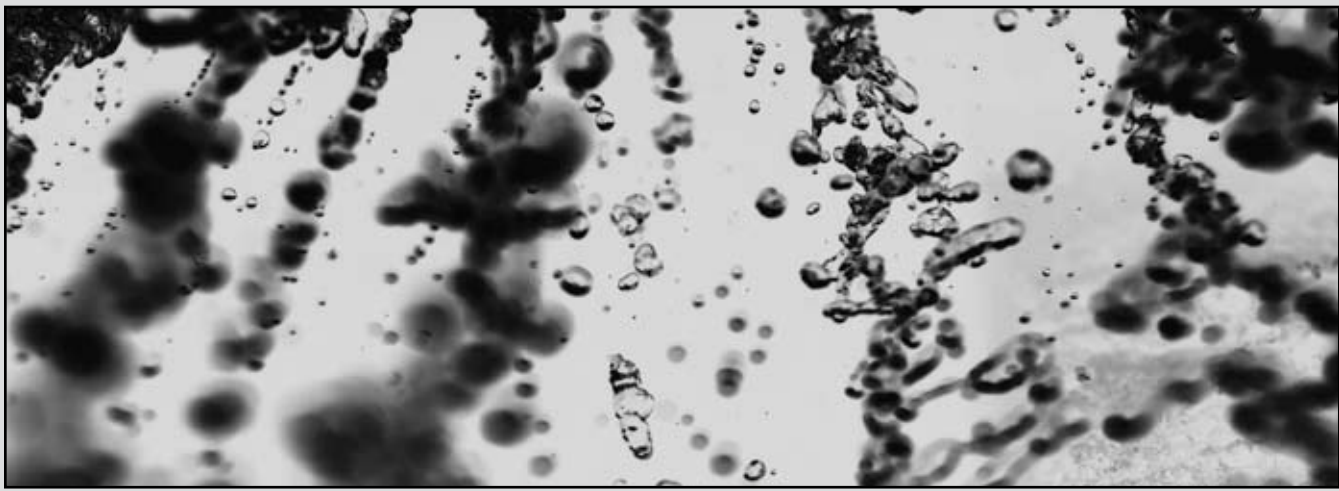
ne gre on grem jaz, sem to ponudbo sprejel in stvar je bila rešena,« je o zadevi svoje povedal Zmago Jelinčič.

Ko pa so o vsem skupaj spraševali tudi Pečeta, je bila stvar seveda čisto drugačna. Povedal je, da so se napetosti začele pojavljati ob pričetku mandata; po njegovem mnenju zato, ker so dobili dobro poslansko ekipo, daleč najboljšo do sedaj. Ko je v soboto videl sporočilo na mobitelu, češ da ni več zaželen v stranki SNS, je poskušal navezati stik z Jelinčičem, a žal neuspešno, saj kot je sam Peče dejal: »Predsednik še ni bil pripravljen na pogovor.« Peče je tudi razložil zadevo s praznovanja rojstnega dneva Jelinčiča in pravi, da še zdaleč ni bil razlog za njegov odhod v tem, da so ga poklicali Saško. Ob tej informaciji se je le nasmehnil. Razlog, da je odšel z zabave, je bil po njegovem ta, da je dobil sporočilo o smrti mame bratove žene. Dejaj je tudi, da je Zmago že dolgo v politiki in da če kaj res dobro obvlada, je to komunikacija z novinarji in te metode uporablja že od nekdaj. Zato je rekel, da ta »Saško« ni bil povod, saj bi s tem dokazal pubertetniško nedoraslost. »V politiki sem že od leta 1994 in nisem tako naiven, kot bi me radi nekateri prikazali,« je še dodal Sašo Peče. Sam se ne počuti kot izdajalec, saj je bil izključen iz stranke in hkrati misli, da bi Zmago moral razmisliti o načinu vodenja svoje stranke, saj ga bo njegov izjemno velik ego na koncu veliko stal, zaradi njega pa bo SNS postala majhna stranka.

Če sedaj pogledam na vse skupaj, še vedno ne vem, kdo govori resnico in kdo ne. Ko sem spremljal oddajo Trenja, sem na koncu videl, da 48% ljudi podpira Jelinčiča, 46% pa Pečeta, medtem ko 6% ljudi ne ve, komu naj verjame. Vsekakor bo postalo zanimivo v slovenski politiki. Postavljajo se različna vprašanja, npr. ali bo SNS razpadla, ali bo Pečetu uspelo ustanoviti stranko LIPA in še podobna. Zaenkrat je še vse zavito v meglo, ampak kmalu bodo vsa vprašanja postala jasna in mogoče se bo takrat zgodilo spet kaj pretresljivega.

Danijel Zupan, R2.b

Kaj pijemo Dolenjci?

Varna pitna voda nam omogoča življenje in predstavlja enega izmed osnovnih pogojev zdravja. Čeprav je tako dragocena dobrina, jo prepogosto dojemamo kot nekaj danega.

Regionalni ekološki plan

Na vprašanje, ali MO Novo mesto svoje gospodarske načrte usklajuje tudi z ekološkimi normami, ali preprosteje: če skrbi za čisto prihodnost Novega mesta, so iz županovega kabineta sporočili: »Mestna občina Novo mesto naj bi predvidoma v prihodnjem letu izdelala oz. naročila izdelavo Poročila o stanju okolja, ki je podlaga za pripravo Programa varstva okolja za Mestno občino Novo mesto, kot ga opredeljuje Zakon o varstvu okolja. Po sprejetju programa, ki vsebuje dolgoročne cilje, usmeritve in naloge na področju varstva okolja, je mogoče pristopiti k izdelavi operativnih programov, s katerimi se razčlenijo cilji, usmeritve in naloge na posameznem področju ali za posamezno vprašanje varstva okolja.«

Tovrstne pereče problematike torej v Novem mestu še nimamo povsem pod nadzorom, saj je MO v začetku mandata bolj skrbela za razvoj in uspešnost mesta (primer: razvoj turizma je prinesel s seboj, po mnenju nekaterih z ekološkega vidika sporen, splav na reki Krki).

Kakšna je »naša« voda?

Ljudje o tem, od kod prihaja voda ki jo pijemo in kako je bila obdelana vemo zelo malo. Dejstvo je, da so v Sloveniji različni viri pitne vode, med manj kvalitetne se uvrščajo viri s kraških področij, kamor spada tudi večina dolenjske in Slovenije. Vode iz teh virov je treba pripraviti, da postanejo pitne. Viri vplivajo na kakovost tudi z vidika njihove razdrobljenosti. Praviloma bo kakovost slabša pri večji razdrobljenosti, ni pa nujno. (po podatkih Zavoda za zdravstveno varstvo Novo mesto)

Pitno vodo v Sloveniji lahko primerjamo tudi glede na kvaliteto priprave. Direktor ZZV Nm g. Dušan Harlander: »Iz tega vidika lahko presojamo, kako uspešni so upravljalci vodovodov, ki so tudi odgovorni za pripravo pitne vode in za njeno zdravstveno ustreznost. Ocenjujem, da so profesionalni upravljalci (komunalna podjetja) primerljivo dobri in da imajo primerljivo dober uspeh. Uspeh je odvisen tudi od količine denarja. V Novem mestu je poleg dosedanjih oblik pripravljavanja potrebna ultrafiltracija in kvalitetnejše razkuževanje (s klordioksidom) - kar novomeška Komunala tudi uresničuje«. Na Dolenjskem je mnogo vodovodov, s katerimi ne upravlja profesionalni upravljalec. Z zares redkimi svetlimi izjemami je voda iz teh (t.i. vaški vodovodi) praviloma nepitna, potrebni varnostni ukrep je prekuhavanje. »Zato nenehno vzpodbujamo vse pomembne deležnike, da bi tudi te vodovode prevzeli v upravljanje profesionalno usposobljene organizacije, pa tudi, da bi se povezovali v večje sisteme. Problem je mnogoplasten.« dodaja g. Harlander.

V sklopu nadzora pitnih voda za leto 2006 na območju Dolenjske so bili trije vodovodi zdravstveno neustrezni (Kamenje, Vrhpolje in Globočec-ni v upravljanju Komunale Novo mesto), vodooskrba pa po raziskavah »ni bila varna« na 8 vodovodih. To pomeni, da je na teh vodovodih v času raziskav

potekal neustrezen režim, prihajalo do nenadzorovanih izgub vode, morebitne zdravstvene neustreznosti ali pa da na njih niso bili vzpostavljeni ustrezni varstveni pasovi (kar pomeni povečano možnost onesnaženja).

Kje hitro nastopijo dodatne težave?

- Četudi priteka v objekt zdravstveno ustrezna pitna voda, se lahko v hišnem omrežju (to je napeljava v hiši, bloku ...), njena kakovost poslabša.
- Uporaba fitofarmaceutskih sredstev v kmetijski namene v območju varstvenih pasov okoli virov pitne vode.
- Poseben problem je odvajanje odpadnih vod (ki jih je toliko, kolikor je porabljene vode) in seveda meteorna voda.
- Naslednji problem je še vedno velik delež vodovodne napeljave iz (v veliki meri dotrajanih) salonitnih cevi, katere vsebujejo škodljiva azbestna vlakna.

Po mnenju ZZV Nm: »Javnozdravstveni interes na tem področju bi moral biti večji in usmerjen v

čimprejšnje reševanje tovrstne problematike.«

Kaj pa zrak?

Kakovost zraka neposredno vpliva na naše zdravje, zato so raziskave onesnaženja zraka v mestih – in ukrepi za boj proti onesnaževanju in omejevanju le-tega – zelo pomembne. Na ZZV Nm »občasno podajo predlog da bi občine izdelale kataster obremenjenosti zraka, vendar praviloma ni posluha« (beri denarja). Tovrstne raziskave naj bi vsaj na vsakih nekaj let naročila država (ARSO), vendar teh podatkov za Novo mesto ni.

Obveznosti občine so predvsem »oskrba s pitno vodo, odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode, zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov, odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov in urejanje in čiščenje javnih površin«. Tovrstnih raziskav torej ni v obveznem repertoarju naročil MO, zakaj pa konkretnih podatkov za naš okoliš ni mogoče najti na spletni strani agencije republike Slovenije za okolje, pa bo potrebno še raziskati.

Za konec: Zakaj pišem o vodi?

Pri vsakem srečanju z vodo se moramo zavedati, da je njena trenutna funkcija le del kroženja v naravi. Del tega kroženja poteka tudi v našem telesu, naših domovih, tovarnah... S kroženjem voda prenaša in razširja po živem in neživem svetu tudi nevarne snovi; tako prihajamo v stik z raznoraznimi škodljivimi elementi in mikroorganizmi.

Sam vidim določen problem tudi v človeškem razmišljanju: ljudje so prevzeti ob velikih ekoloških projektih kjer se kot glavni problem omenjajo masovne emisije toplogrednih plinov, večanje ozonske luknje in izginevanje nafte. Med takim globalnim razmišljanjem pa pozabljamo na lastne probleme in nevede sami sebe zastrupljamo, in to kar pri sebi doma, udobno zleknjeni v naslanjaču. Medtem, ko bi lahko (primer) z ustreznim sortiranjem odpadkov poskrbeli za njihovo reciklažo jih rajši zapeljemo na Leskovec. Ali bolje rečeno: pod Leskovec. Vsi pa vemo, da so voda zrak in prst neločljivo povezani. Temu rečemo narava.

Kdo je še vedno največji onesnaževalec okolja? Vsaka gospodarska in industrijska rast je pogojena z izpusti okolju škodljivih snovi in pusti določene sledove na okolju. Recimo, problem preteklosti je bil Revoz (bivši IMV) s svojo lakirnico. Hlapna organska topila in razredčila predstavljajo velik problem za zrak. Včasih so v okolici večjih lakirnic šteli število pik laka na določeni površini.

Se pravi, so (bile) te stvari povsod okrog nas, na naši solati, paradižniku in v nas. K sreči je, poleg nekaterih slabih stvari, razvoj prinesel tudi strožje ekološke standarde.

Medtem, ko lahko v skrbi za svoje zdravje za vsakdanje osebne potrebe uporabljamo kupljeno embalirano vodo, pri zraku tega ne moremo storiti. (Zgornja trditev je napisana z mojega »vaškega« pogleda, ker vsak teden opazujem kako tla, ki me obdajajo, vase sprejemajo pesticide in gnojnice). Čeprav je, če pogledamo z drugega zornega kota, plastika ekološko in energetsko sporen način polnjenja pijač. V vsakem primeru nas naši grehi in odpadki spremljajo na vsakem koraku.

Kot vidite, je dejavnikov pri odločanju, ali pijemo dobro vodo, ali živimo v čistem okolju, ali dobro skrbimo za prihodnost, veliko. Vse zgornje razporedanje je seveda manj kot vrh ledene gore, majhna kaplja v morje, če hočete.

Zato je odgovor toliko težje enolično določiti. Nekaj pa drži kot pribito: vsak posameznik mora postoriti vse, kar je v njegovi moči, da bodo razmere čim boljše.

Marko Pirc, T4.a

Enotnost zamenjam za več enakosti

Janez Penca, prof.

Enotnost je privlačna beseda. Reforme bodo uspele le, če bomo dovolj enotni. Stranke se počutijo močne, če so dovolj enotne. Tudi politična latovščina Evropske zveze ne more ubežati tej namagneteni besedi. Veliko se govori o enotnosti v različnosti.

Enotnost je nekoč s posebnimi nameni negovala totalitarna stranka s svojima podaljškoma, zvezo socialistične mladine in sindikatom. Partija, sindikat in mladina so bili enotni. Skrbeli so, da je bilo nekaj milimetrov pod frizuro povprečnega državljana vse lepo zlikano. Enotno. Se še spomnite gesla Bratstvo in enotnost? Tedanji ideologi so v geslu francoske revolucije Svoboda, enakost, bratstvo enakost prbrisano nadomestili z enotnostjo. Svobodo so iz-

Zaradi negativnega prizvoka, ki ga beseda enotnost tovari iz prejšnjih časov, bi naš decembrski praznik zvenel lepše, če bi se namesto Dan samostojnosti in enotnosti imenoval Dan samostojnosti in soglasja. Potem ko je pred referendumom za vstop v EZ vladni evroagitprop pod vodstvom dr. Alje Brglez oznanil, da pri nas evroskeptikov sploh ni, je razkrinkal in poimenoval tudi prepotrebne notranjega sovražnika: evroopponente in evroflegmatike. Piko na i v boju za enotno razmišljanje državljanov je postavil še zunanji minister (tedanji in sedanji), ki je evroskeptike hitropotezno razvrstil med bebce in jugonostalgike. Nato smo Slovenci v značilni poklekavalni maniri vstop kronali s skoraj 90-

Stresi, ki jih povzročajo neenakost, se odražajo v slabšem telesnem in duševnem zdravju ljudi, povečanem nasilju in propadanju socialnega kapitala, tj. vzajemnosti, medčloveškega zaupanja in zaupanja v delovanje institucij.

brisali. Kjer je svoboda, se namreč lahko krešejo mnenja. Če so vsa mnenja enotna, ni konfliktov. Od tod izvira navidezni mir totalitarnih ureditev. Nič svobode, nič konfliktov. Podlaga bratstvu ne more biti enotnost. V normalnih družinah bratje mislijo različno. Podlaga bratstvu je lahko enakost. Zato sta se bratstvo in enotnost prejšnje države sesula v prah. Preprosto nista bila za skupaj.

odstotnim "da". Visoki predstavnik Evropske zveze je tedaj v Cankarjevem domu navihano dejal: "Tako enotno izrekanje na referendumu bi lahko pričakoval samo še Saddam Husein." Veličastna pohvala. Verodostojne evropske države (Finska, Švedska, Avstrija) so v prejšnjem krogu širitve svoj vstop izglasovale 52-, 57- in 66-odstotno. Enotnost – pa čeprav brez soglasja - kot odsev miselnih vzorcev prejšnjih časov še močno pritiska na možgane slovenskih političnih samo-izbrancev. Drugod v Evropi je drugače. Britanci imajo npr. v Evropskem parlamentu 12 predstavnikov stranke evroskeptikov (UKIP, Neodvisna stranka Združenega kraljestva), kar je 15 odstotkov vseh njihovih poslancev.

Sicer pa so bili v času vzpona nacizma in fašizma brezhibno enotni tudi Nemci in Italijani. Kako filigransko enotno so korakali njihovi vojaki na zastrašujočih zborovanjih pred drugo svetovno vojno! O tedanjem pojmovanju enakosti vse povedo koncentracijska taborišča in genocidno pustošenje po Evropi.

Pojmi, ki tvorijo geslo francoske revolucije, svoboda, enakost in bratstvo so stkani v univerzalen recept za boljši svet. Uглаšeni so sijajno: le v enakosti se lahko počutiš svobodnega in bratiš se lahko le kot enak z enakim. Ali se je siromak kdaj bratil z milijonarjem? Morda v kaki cukreni nadaljevanki, v realnem svetu pač ne.

““

Ostale so samo mračne prakse “kamenodobnega” kapitalizma: boj vsakogar z vsakim, uveljavljanje surove ekonomske in vojaške premoči, uničevanje narave in povečevanje neenakosti.

Globalizacije, ki se je že v začetku sedemdesetih let prejšnjega stoletja kot strela z jasnega in vendar že popolnoma odrasla pojavila obsijana z avro inkluzivnosti (priložnost za vse, plima, ki naj bi dvigala tako ladje bogatih kot revnih itd.), že lep čas ni več. Ostale so samo mračne prakse “kamenodobnega” kapitalizma: boj vsakogar z vsakim, uveljavljanje surove ekonomske in vojaške premoči, uničevanje narave in povečevanje neenakosti.

Britanski socialni epidemiolog Richard Wilkinson v knjigi Vpliv neenakosti ugotavlja, kako neenakost načinja družbene odnose in ljudem zleze pod kožo. V bogatih deželah zdravje ni samo vprašanje tega, v kakšnih materialnih razmerah živijo ljudje in kakšen dostop do zdravstvene nege imajo. Je tudi posledica tega, kako jim občutke o življenju krojijo njihovi medsebojni odnosi in družbeni položaj. V bogatih tržnih ekonomijah razredno razslojevanje močno vpliva na človekovo zdravje in srečo. Stresi, ki jih povzročajo neenakost, se odražajo v slabšem telesnem in duševnem zdravju ljudi, povečanem nasilju in propadanju socialnega kapitala, tj. vzajemnosti, medčloveškega zaupanja in zaupanja v delovanje institucij. Mnoge bogate družbe so vsej materialni uspešnosti navkljub prav zaradi izrazite neenakosti popolne socialne polomije. Tako je npr. v Harlemu, ki se nahaja v enem od najbogatejših mest na svetu, življenjska doba ljudi nižja kot v Bangladešu, ki je ena najrevnejših dežel na svetu. Čeprav je absolutna revščina prebivalcev Bangladeša neprimerno hujša kot revščina prebivalcev Harlema, pa je razslojenost v Bangladešu veliko manjša kot v ZDA, in to je očitno razlog, da se prebivalci Harlema počutijo bolj zavržene, neuspešne, nesrečne in nemočne, zaradi

česar je med njimi več nasilja, bolezni in asocialnega obnašanja. Predvsem pa pogršajo spoštovanje, ki je usodno povezano s tem, na katerem klinu družbene lestve stojijo. Wilkinsonove skrbne analize kažejo, da ni nujno, da bi morali poskušati doseči utopično visoko raven enakosti med ljudmi in da pozitivno vplivajo že majhna zmanjševanja neenakosti. Zgled

za to so vedno znova skandinavske države, Danska, Švedska in Finska, kjer ni niti skrajno bogatih niti skrajno revnih. Te dežele so dolgoročno gospodarsko uspešne kljub temu, da glede novih tehnologij niti niso povsem v svetovnem vrhu. Znale so ustvariti socialni kapital, ki ga ne merimo z valutami, ampak z mrežami zaupanja med ljudmi in z zaupanjem v institucije. Ugotovili so celo, da na gospodarsko uspešnost bolj kot izobraževalni sistem in tehnološka razvitost vplivajo prav dejavniki, ki so podlaga socialnega kapitala. Eden od njih je enakost.

Zato bi bilo prav, da bi se v Sloveniji bolj kot z enotnostjo ukvarjali z enakostjo. Prvo smo že okušali, pa se nam je od nje pokvarila prebava. Veljalo bi poskusiti še z drugo, očitno tudi že preskušeno in vsekakor bolj blagodejno dieto.

Topla greda

Zemljino podnebje se že od njenega nastanka spreminja. Dolgo preden je človek nastal, je temperatura na Zemlji rasla in upadala. V zadnjih letih je postala zelo popularna ideja o globalnem segrevanju in toplogrednem plinu ogljikovemu dioksidu kot njegovem vzroku.

Topla greda

Efekt tople grede pravi, da visokofrekvenčni sončni žarki prodrejo skozi atmosfero in se odbijejo od Zemljine površine (ter jo pri tem segrejejo). Po odboju imajo nižjo frekvenco, kar povzroči, da se delno absorbirajo v t.i. toplogrednih plinih.

A tu se ne ustavi. Namesto da bi plini kopičili toploto, jo preprosto izsevajo nazaj v vesolje. Ta proces je malenkost počasnejši od vstopa, zaradi česar segreje Zemljino ozračje na temperaturo, ki omogoča življenje. Brez tople grede bi bila povprečna temperatura na Zemlji 18°C.

Potrebno je tudi omeniti, da daleč največji delež k topli gredi prispeva voda. Bolj točno: vlaga v zraku in oblakih, ki skupno tvori 90% vsega toplogrednega učinka. Drugih 10% pa tvorijo ostali toplogredni plini, vključno z ogljikovim dioksidom.

Ogljikov dioksid

Zanimivo dejstvo je tudi, da je v zgodovini Zemlje vedno ogljikov dioksid sledil temperaturi (z zamikom 800-2000 let) in ne obratno. Namreč ko se temperatura dvigne v ozračju, se to (z več stoletnim zamikom) zgodi tudi v morju. Morje pa je orjaški rezervoar, v katerem so raztopljeni plini. Če se mu spremeni temperatura, se mu tudi spremeni topnost plinov oz. bolj specifično: če se segreje, slabše raztaplja CO₂, če se ohladi, bolje. Tako vidimo, da je rast v nivojih CO₂ zgolj posledica rasti temperature.

Današnja količina CO₂ absorbira vse žarke, ki vplivajo nanj. Če povečamo njegovo količino, se nivo absorbirane energije ne spremeni.

A je njegovo naraščanje slaba stvar? Sploh ne. Zgodovinsko gledano so obdobja povečane količine tudi obdobja največjega razcveta in obilja. Saj rastline, ki so glavni vir hrane na Zemlji, potrebujejo prav ogljikov dioksid za rast! Kmetje namenoma povečujejo nivo CO₂ v rastlinjakih, da povečajo produktivnost. Toda če ni CO₂ kriv za globalno segrevanje, kdo je? Odgovor je zelo preprost: Sonce.

Sonce kot vir globalnih sprememb temperature

A je to tako težko verjeti? Navsezadnje vsa energija, ki jo imamo na Zemlji, prihaja iz Sonca (vse gorivo, sladkor, kuriva prihajajo posredno iz rastlin, ki pretvarjajo sončno energijo v kemično obliko). Dandanes Sonce žari svetleje kot kadarkoli v preteklih 1000 letih. V zadnjih 60 letih je bilo najsvetlejša in zelo verjetno vpliva na podnebne spremembe.

Ekspedicija na Grenlandijo je pokazala doslej najnižji zapisan nivo delcev Berilija 10 v več kot 1000 letih. Berilij 10 je delec, ki nastane zaradi kozmičnih žarkov in upade v količini, kadar naraste sončna aktivnost.

Ko se sončna aktivnost poveča, se Soncu zmanjša moč magnetnega polja, kar dovoljuje kozmičnim žarkom do Zemljine atmosfere. Ena teorija pravi, da ioni (ki nastanejo zaradi omenjenih žarkov) delujejo kot kondenzacijska jedra za večje delce in močno pripomorejo k tvorjenju oblakov. To posledično dvigne temperaturo.

Politika za znanostjo

Zadnje čase postaja vse bolj jasna politika oz. njeni interesi po svetovnem odobranju globalnega segrevanja zaradi CO₂. Naravovarstveni in znanstveni inštituti prejemajo veliko denarnih prispevkov za raziskave na področju globalnega segrevanja. Teh prispevkov seveda nočejo izgubiti, kar je dober motiv za nadaljnje (čim bolj) katastrofalne napovedi (ki jih lahko preprečijo samo njihove raziskave). ZDA vsako leto odobri 10 milijard dolarjev za nadaljnje delo na tem področju.

Ideja je pridobila veliko popularnosti tudi zaradi filma *Neprijetna resnica*, neuspešnega predsedniškega kandidata Ala Gorea. Za prav ta film je v Britaniji že bila pisana tožba, da se ga ne sme uporabiti kot učni pripomoček, ker navaja lažna dejstva. V filmu našli namreč kar 11 nepravilnosti. Tožba je bila uspešna in film prepovedan.

Šele zdaj se počasi razkriva, od kje pravzaprav izvira ideja globalnega segrevanja. Pred nekaj leti je Velika Britanija imela probleme z rudniki premoga. Rudarji so se upirali zaradi preslabih delovnih pogojev. Vlada je hotela zamenjati vir električne energije s fosilnih goriv na jedrsko energijo. Da bi še bolj podprla svoje namene, je »naročila« pri svojih znanstvenikih razloge za odpravo fosilnih goriv. Le-ti so se odločili za CO₂, ki je produkt pri izgorevanju. Tako so ta plin prikazali za onesnaževalca, katerega prisotnost moramo čim bolj omejiti. Ideja se je prijela pri naravovarstvenikih in tako smo postopoma prišli do sodobne ideje globalnega segrevanja.

Globalno segrevanje zaradi CO₂ ostaja kontroverzna tema s fanatičnimi zagovorniki na obeh straneh. Verjetno bodo čez nekaj let napetosti popustile in se bo vse pozabilo... ter naredilo prostor za nov način ustrahovanja ljudstva, tako kot je že bilo pred nekaj leti z »globalnim hlajenjem«, ki ga ni bilo, ter vsemi trendi pred njim.

Simon Dobelšek, T1.a

Narod izpod razpela

Majhna, vendar razgibana in živahna. Ujeta v oblast človeških in božjih rok. Z vej drevesnih krošenj se razlega ptičje petje in se kot vrisk fantiča širi po planjavi prek polj, travnikov in gozdov. Slovenska dežela. Dom slovenskega naroda, ki je zanj edini in nenadomestljiv. Nanj smo vezani kot sončnica na sonce in zajec na svoj grm. Tu so nas noge prvič ponesle v bližnji svet, ki nam je bil sprva tuj in ne-navaden. Toda sčasoma se navadiš nanj in bolj ko misli sežejo prek meja, bolj ga imaš za edinstvenega, svojega in nenadomestljivega. Žal pa dandanes sami za tako domovino skoraj nič ne naredimo in le malokrat pomislimo na žrtve, ki so bile za vso to lepoto potrebne v preteklosti. Kaj je pravzaprav vodilo naše prednike, da so vztrajali in niso nikoli popustili pod pritiskom drugih narodov? Kaj pa vodi nas, da prepuščamo propadu najlepše, kar so nam mogli zapustiti?

Poleg nedeljskega nakupovanja po veleblagovnicah so dandanes še precej v modi tudi nedeljski izleti, nekakšna oblika sprostitve in skupnega družinskega življenja. In včasih nanese, da se tako tudi mi odpeljemo na manjši izlet po manj znanih poteh naše majhne deželice. Pred našimi očmi se vrstijo še neodkrite podobe pokrajin, enih bolj in drugih manj urejenih. Majhne stare hišice, velike škatlaste graščine z velikimi okni po zadnji modi, obpotna nabožna znamenja, kapelice in bele cerkvice je videti vsepovsod. Občudujemo nekaj zaplat snega, ki so še ostale na vrhovih naših najvišjih gora, in se nekje drugje spet čudimo, zakaj so vasi kot izumrle, pokrajina pa neobdelana in pusta. Odločimo se, da napravimo en krajši sprehod po dih jemajoči, od pomladnega življenja prekipevajoči naravi. Spotoma, ker smo ravno dobre volje, se ustavimo še na obisku na neki prijazni domačiji, kjer nas rade volje sprejmejo v hišo. Tam, v kotu nad mizo, v samoti visi staro razpelo. Le šopek rož na polici pod njim mu dela družbo. Križani Odrešenik visi tam in čaka. Čaka, da se družina ponovno zbere skupaj in se v pobožni molitvi obrne nanj in na Stvarnika. Nanj, ki daje lačnim hrano in ki ubogim podarja milost. Posvečeno in mirno življenje. Odpuščanje. Upanje. Ljubezen. Da, tudi ljubezen, si človek v

mislih prizna. Ljubezen, ki nas povezuje in daje moč, da premagujemo ovire, ki jih en sam nikoli ne zmore premagati. Kot družabna bitja jih premagujemo, čeprav se malokrat zavedamo, da so tudi na videz nedolžne težave del nas. Tudi nas, naroda, ki je davno klonil pod božjo voljo in sprejel novo vero, da bi preživel težke čase in se ponovno prebudil.

Le kaj drugega naj bi storil povsem obupani Prešernov Črtomir, kot da se je pustil krstiti pri Savici? Vere svojih staršev ni mogel ubraniti, kajti usoda mu je namenila življenje, ki je predstavljalo drugo pot do uresničitve njegovih višjih ciljev. Kaj bi se zgodilo s Karantanci, če ne bi sprejeli krščanstva? Bi jim res uspelo še naprej obdržati svoj prostor pod svobodnim soncem ali bi za vedno izginili, pomešani med ljudmi z drugim jezikom in kulturo? Usoda nam je namenila drugačno prihodnost. Skupaj s trdnim značajem ljudi, novo vero in upanjem, ki ga je ta prinesla, so naši predniki dolgo zdržali pod jarmom tlake, dajatev in kulturnih vplivov tujcev. Niso se vdali toliko, da bi pozabili, kdo so. Stoletja trpljenja, zapostavljenosti in šibke povezanosti slovenskega naroda so nevarno pretila z zlomom narodne zavesti. Kljub temu je navzočnost vere v imenu Cerkev spodbujala rabo slovenskega jezika ter omogočala vsaj osnovno izobrazbo takrat preprostemu in manjvrednemu slovenskemu človeku. Nova vera je obenem iz naših prednikov

“

Kaj bi se zgodilo s Karantanci, če ne bi sprejeli krščanstva?

napravila boljše ljudi, ki so zaradi zapostavljenosti in revščine ves nauk dojemali morda še bolj goreče od drugih narodov, ki so imeli večjo veljavo. Tako je pravzaprav cel narod postal plemenitejši. Z bogatejšo kulturo, ki je stare običaje prepletala z verskimi, in tudi z bogatejšim jezikom, ki je črpal iz zakladnice Biblije in kasneje, ko smo bili na ravni ostalih evropskih narodov, tudi iz njihovih zakladnic. Ob vsem tem pa je bila sama zavest še vedno v

nevarnosti zaradi kulturnih, predvsem jezikovnih vplivov drugih dežel. Vse do Trubarja, reformatorja in duhovnika, ki je iz ljubezni do svojih prvič po dolgih letih nagovorjenih Slovencev še ob pravem času postavil temelj pisanega slovenskega jezika. Od takrat dalje se je v naši zgodovini zvrstilo nemalo

line pomembnejše od dobrega odnosa s sosedom v vasi, je ta nevarnost toliko večja. Morda bi lahko nekoč v daljni prihodnosti, ko bi razum zmagal nad neumnostjo, ljudje kot en sam velik božji narod v globalni vasi brez težav živeli drug z drugim in medsebojno delili preteklost svojih narodov. Toda

Je narodna zavest danes zgolj le še stranska lastnost, ki služi kot naša izkaznica za boljšo sprejetost v družbi?

slovenskih mož, ki so vsak na svoj način prispevali nekaj za svoj narod. Slovenska narodna zavest se je pričela prebujati iz otrplosti. Ustvarjati se je začel naš knjižni jezik, živahnost slovenskega kulturnega življenja je bila vse večja in vse je začelo kazati, da je nekdanji Črtomirov obup postajal upanje.

Je narodna zavest danes zgolj le še stranska lastnost, ki služi kot naša izkaznica za boljšo sprejetost v družbi? Pomislimo, da v tem primeru na svetu ne bi bilo toliko nepotrebnega gorja, ki med mnogimi narodi nastane ravno zaradi vpliva te zavesti.

Nekje v sebi vsak človek čuti, da je to vez, ki nas veže z domovino, podobno kot z lastno materjo. Je vez najlepših spominov na košček zemlje, katere obličje nam je ljubo. Na ljudi, ki so nam dragi in katerih jezik, navade in običaji so nam pisani na kožo. In vse to zgolj zaradi brezskrbnega otroštva, polnega nepozabnih dogodkov in ljubezni, ki smo ga bili deležni od domačih ljudi, preden smo odšli v tuj, neprijazen in krut svet, ki terja in nerad daje. Otrok tega ne more razumeti. Toda ko odraste, se sreča z odgovornim življenjem, in spozna, koliko pomeni človeku brezskrbno in umirjeno življenje. Takrat vsak vsaj malo hrepeni po poti nazaj, ki je ni. Kakšno je šele hrepenenje tistih, ki so brez lastne krivde prisiljeni živeti med neznanci, ki govori drug jezik, imajo druge vrednote in odtujen odnos do njih? Kako naj drugače vsaj za hip pozabijo na skrbi kot tako, da se pozabavajo v družbi domačih ljudi? Zato je potreben narod. Ker je kot jata gosi, ki dajejo druga drugi kritje pred vetrom in tako lažje napredujejo proti cilju. Ker je njegovo zavetje kot lipa na domačem vrtu, ki ponuja oddih od prehode poletne sončne pripeke. Da se narod osvobodi vseh spon, ki ga omejujejo in zaživi v tej luči, je potrebno veliko žrtvovanja slehernega posameznika. Nevarnost, da ponovno izgubi lastno identiteto, pa nikoli ne počiva. V današnji dobi, ko je svetu popolnoma zavlada materialistična miselnost in je poznanstvo s človekom z druge ce-

človek je premajhen, da bi mu bil cel svet domovina. Njegov naravni občutek za pripadnost ga brez posega znanosti ne bi zapustil. In žal, ne moremo si zamisliti, če trdimo, da nas narodna zavest dela ljudi.

Družina je temelj vsake družbe. Od nje je odvisno, kako se večje družbene skupine oblikujejo. V njej se človek nauči vseh temeljnih pravil življenja v skupnosti, od jezika in kulture do delovnih navad in načina obnašanja, kar pozneje kot odrasla oseba zna uveljavljati v družbenem življenju. Vse to se kaže tudi v osnovnih potezah naroda kot največje možne spontane družbene skupine. Pri tem ima vera veliko vlogo, saj so z njo prepojeni še tako majhni drobcji vsakdanjega življenja ljudi.

Dandanes, ko v našem vsakdanu verovanje počasi izgublja svojo moč, si težko predstavljamo, kaj je vera nekoč pomenila v družini in zato tudi v širši družbi. Ponavadi je bila enotna vera gibalo cellega naroda. Ljudje so spoštovali njen nauk, kajti življenje je bilo daleč od tako enostavnega, kot ga poznamo mi. K veri so se zatekali po pomoč, bili v njenem duhu hvaležni za vsak grizljaj kruha in živeli tako, kot jih je učila. Premalo se zavedamo, da so s svojo vero oblikovali svet, v katerem živimo.

Čeprav danes razmišljamo drugače kot so nekoč, se zanašamo na naš um, na znanost in vsemogočnost njenih dosežkov, je krščanska vera neizogibni del naše zgodovine, ki se je ne bi smeli sramovati. Vero imamo za čedalje večji kup praznih besed, od katerih ni dosti koristi. Gotovo pa se kdaj zalotimo ali imamo vsaj občutek, da nas v globini duše razžira od nemira in nezadovoljstva. Vse imamo, vsaj zglada tako, a vseeno nam manjka več notranjega miru. Takrat se najprej odločimo potešiti svojo napetost z drezanjem v odrešilna sredstva, ki jih ponuja sodoben svet zabave. Ker nič ne pomaga, se končno umirimo in začnemo razmišljati o nas samih. Nekateri kupujemo knjige, polne misli, ki nas presenečajo s svojo življenjskostjo. Drugi se

odpravimo po pomoč k naši materi naravi, kjer odkrivamo njene lepote in črpamo iz nje skrite modrosti. Nenadoma postanemo novi ljudje, odprti za sočloveka in pripravljeni na spopad z vsakodnevnimi skrbmi. Ponovno znamo obvladovati same sebe in ceniti stike z drugimi ljudmi. V družinah končno ponovno zavlada sloga in družba prične dihati svobodneje. Navsezadnje spoznamo, da so življenjski nauki, ki so jih vedeli naši predniki, še vedno osnovna sestavina vsake modrosti.

da bomo brez pravega odnosa do slovenščine, starih navad, običajev, kulturne krajine in zgodovine svojega naroda uspeli ohraniti svojo identiteto? Smo res pripravljeni prepustiti toku sodobnega časa, da zaradi naše malomarnosti z obličja zemlje odnese ves dosedanji trud skupaj z ljudmi, s katerimi nas vežejo podobne vrednote? Ozrmo se v preteklost naših rodnih krajev in iz nje črpajmo moč. Naših očetov očetje so se v dobri veri trudili, da bi svojim vnukom prihranili vsaj nekaj brezskrbnosti, ki je sami niso bili nikoli deležni. Mar si tega ne želimo tudi sami?

““

Kljub temu je navzočnost vere v imenu Cerkve spodbujala rabo slovenskega jezika ter omogočala vsaj osnovno izobrazbo takrat preprostemu in manjvrednemu slovenskemu človeku.

Najbolj plemenito od vsakega naroda je, da zna živeti v sožitju z ostalimi narodi. In našemu je to vedno uspevalo. Verjetno sta za to zaslužna tako narava Slovencev kot njihova kultura. Morda tudi dejstvo, da smo bili od nekdaj vajeni biti podložni drugim. Poleg tega lahko z gotovostjo trdimo, da naš narod močno temelji tudi na osnovi svoje večinske katoliške veroizpovedi. Naša dežela je ravno zaradi tega takšna, kot je. Čeprav drugod vidimo pokrajine in ljudi, ki izhajajo iz podobnih razmer. Čeprav je čedalje več ljudi, ki vere svojih prednikov ne razumejo več. Čeprav mislimo, da je bilo junaštvo med drugo svetovno vojno ključno za naš narod. Vera je bila tista, ki je prva spregovorila po besedah Trubarja, Slomška, ostalih slovenskih škofov, duhovnikov in pisateljev. Tista, ki vodi poštene in še tako preproste ljudi, da so ustvarili in bodo vedno ustvarjali gnezdo, v katerem odraščajo pravo ljudstvo, vredno lastnega koščka Zemlje pod svobodnim soncem tako kot drugi. Tista, ki je tudi onim, ki je niso poznali, navdihovala njihove misli. In konec koncev tista, ki se povsod po svetu pojavlja v različnih podobah, a v svojem najbistvenejšem bistvu uči enako. Ker smo vsi samo ljudje. Nikoli ni samo ponos tisti, ki narod drži pokonci. Ljubezen, ki ne pozna meja, je v svoji zvezi s ponosom v vsakem pravem domoljubu. Takšnem, ki razume svoje rojake in jim pomaga. Svojo pisavo smo dobili iz ljubezni, ravno tako svoja najlepša književna dela. Upravičeno se lahko vprašamo, če je danes v naši zavesti sploh še kaj takšnega domoljubja. Se sploh zavedamo, kaj imamo? Ali nemara mislimo,

Zgodba vsakega naroda je nekaj posebnega. Nekaj, kar združuje na tisoče zgodb drugih ljudi. Tudi mi imamo svojo zgodbo. Tako, ki pripoveduje o ljudeh, ki so bili nekdaj drugačni. A zob časa jih je prisilil, da so se pokristjanili in z molitvijo, trdim delom, neomajnim upanjem in pravim odnosom do življenja preživeli nenaklonjene čase. Bili so časi, ko je slovenski narod nastajal v duhu krščanske vere. Tudi danes bi ji morali vsaj prisluhniti, kajti človek se je v današnjih razmerah znašel na razpotju. Vezi med ljudmi popuščajo, z njimi pa tudi narodna zavest ljudi. Ne popustimo. Spomnimo se na to, da nas je poleg naše odločnosti vodila tudi vera. Spomnimo se, da naša podoba temelji na njej. Spomnimo se, da smo narod izpod razpela. Vsake toliko časa se je namreč dobro obrniti k lastnim temeljem. Tako kot se človek v spominu vrne nazaj k besedam svojih staršev.

Klemen Turk, T4.a

Ko vpelješ strast in dušo

● **Intervju s pevcem skupine Elektrošok**

Aleksander, mladi iz dolenjske in okolice te poznajo predvsem kot člana skupine Elektrošok, glasbenika z odličnim vokalom in obvladovanjem kitare ter še z mnogimi ostalimi sposobnostmi, ki pa morda ne spadajo v ta intervju. Odkod taka zagnanost, energičnost in čas za ustvarjanje ter uspešno delovanje skupine?

Pri vsaki stvari, s katero se ukvarjaš, preteče nekaj časa, da nastopi ta pojem energičnosti. Pred tem moraš biti zagnan, moraš vztrajati, čeprav pridejo dnevi, ko si sam pri sebi misliš, da tako ali tako ne bo iz vsega skupaj nič. Stvari, s katerimi se ukvarjaš, moraš enostavno imeti rad. Glasba je nekaj, s čimer se rad ukvarjam v prostem času, je nekaj, kar mi popestri življenje in tako nikoli ne razmišljam, od kje mi energija za to. Mislim, da tu sploh ni potrebna neka silna energija, rabiš le kanček volje, navdih in seveda idejo, katero žvečiš in melješ, vse dokler ne dobiš nekakšne končne vizije, kaj bi rad. Nato vanjo vpelješ še strast in dušo in zna se zgoditi, da iz vsega skupaj pride nekaj dobrega, kar bo ljudem všeč. S

samim časom pa je tako, če le-ta je in če je zraven seveda še volja, potem ga izkoristim, zaigram kaj za svojo dušo, napišem osnutek kakšne ideje pesmi, z bandom pa se dobivamo dvakrat na teden na rednih vajah, za katere si je pač potrebno vzeti čas.

Kdaj si začel svojo glasbeno pot, (samouk men-da), s kakšnim namenom si se spravil k igranju kitare, so bile ambicije o igranju v bendu take že od nekdaj ali so zrasle z leti in znanjem? Mogoče pa je to le srečno naključje?

Vsak izmed nas ima nekakšen hobi, s katerim si krajša čas, včasih pa ta hobi lahko preraste v nekaj več, z njim lahko začneš razvijati svoje sposobnosti in sčasoma postane del tvojega vsakdana. Pri meni je bilo tako z glasbo. Spomini mi sežejo v malo šolo, imel sem celo solo točko s šolskim pevskim zborom v KC Janeza Trdine, na kar sem najbolj ponosen. (smeh)

No, potem je sledila krajša osemletna pavza, tako da sem se dejansko začel ukvarjati z glasbo šele v

osmem razredu osnovne šole, ko sem si kupil prvo kitaro, za kar sem dobil navdih od nekaterih prijateljev, ki so jo že igrali. Najbolj od vsega je takrat trpela mama, ko je morala moje drgnjenje po strunah, a je sčasoma le postalo rahlo bolje. Vsake toliko sem tudi odhajal k prijatelju, kjer sva skupaj igrala, da mami ni bilo treba trpeti prevelikih muk doma. Nato sem dve leti obiskoval privatne inštrukcije za kitaro, kjer sem nekako pridobil znanje za svoje potrebe. Januarja letos pa začnjam obiskovati tudi ure solo petja.

No, ves čas sem seveda imel željo igrati v bendu. Aprila lanskega leta pa so me medse sprejeli fantje iz skupine Elektrošok.

“
Verjamem, da je tam zunaj še nekaj izven zmožnosti našega razuma.”

V veliki večini izvajate rock glasbo. Je to avtorska glasba ali se raje poslužujete priredb?

V bistvu se še sami ne znamo točno opredeliti, niti se s tem nismo nikoli ubadali, ker nam to nikoli ni bilo v interesu, glede na današnje stanje glasbenih zvrsti pa je to praktično nemogoče. Igramo eno-

stavno to, kar nam je všeč, trudimo se po najboljših močeh spraviti iz sebe najboljše, narediti nekaj, kar bo ljudem všeč. Nasploh igramo avtorsko glasbo, na koncertih pa se poslužimo tudi kakšne priredbe, da zagrejemo občinstvo.

Ker se mi zdi, da vas že dolgo časa ni bilo slišati, me zanima, kakšen je plan za leto 2008, kdaj se lahko nadejamo vaših nastopov?

V bistvu smo ravno v decembru igrali v gimnaziji Novo mesto, tako da bi nas lahko prišel pogledat (smeh). Za leto 2008 so načrti še precej v povojih, tako da o tem raje ne bi govoril, da se nato kaj ne izjalovi. Za informacije obišči www.myspace.com/elektrosok, kjer datume koncertov objavljamo za sproti, zaenkrat pa se počasi pripravljamo na snemanje, za katero upamo, da bo prišlo na vrsto nekje v februarju ali marcu.

Od kje pa črpaš ta danes tako imenovani navdih za ustvarjanje? Je to družba, politika, religija, ljubezen...?

Odvisno od dneva, situacije, trenutnega razmišljanja in počutja. Če gledam družbo je ta dandanes v mnogo pogledih v precejšnji krizi, tako da se dostikrat poslužujem nekakšne družbene kritičnosti z rahlim pridihom zasanjanosti, kot je zelo prefinjeno izjavil naš bobnar Žiga. Kar se politike tiče se na njo ne spoznam preveč dobro, me nikoli ni zanimala, mogoče le zadnje čase sem ter tja, tako da le redko napišem kaj v zvezi z njo, konec koncev pa ne živimo več 30 ali pa 40 let nazaj, ko so se spopadali z mnogimi socialnimi stiskami in je bilo vse živo proti sistemu. Mi je pa najlepše razmišljati o prihodnosti, kaj mi bo življenje prineslo, vendar se ne obremenjujem s tem kaj pride ob koncu tega našega potovanja. Verjamem, da je tam zunaj še nekaj izven zmožnosti našega razuma.

Hitro mineva čas v pogovoru s tabo, zato predlagam, da poveš še nekaj vzpodbudnih zaključnih besed in nagovoriš mlade glasbenike.

Glasba je nekaj lepega, je način sprostitve, način izražanja, lahko je tudi način življenja. Po mojem mnenju je najlepša oblika izražanja človekovih čustev. Zato tisti, ki se z njo rad ukvarja, sam ve, zakaj to počne in kakšne občutke ta prebudi v njem. Ključ je le vztrajnost, čutnost ter nepopolno samozadovoljstvo v glasbenem smislu, le večno stremljenje k boljšemu. Kdor se ukvarja z glasbo, naj ne odneha. Kdor poje in igra, ne misli slabo.

Sandi Lopatec, R3.b

Metallica

Reportaža s koncerta

Končno sem prišel do časa, da v miru opišem koncert, ki si to definitivno zasluži. Koncert, ki je presegel vsa pričakovanja in se nam vsem vtisnil v spomin kot najboljši doslej. Koncert Metallice, 5. 7. 2007 na Dunaju.

Na Dunaj smo odrinili že zgodaj zjutraj. Že vzdušje na avtobusu je bilo super! »Zajebancija«, pivo, polni mehurji, praznenje le-teh po umazanih avstrijskih straniščih... in pot do Dunaja je minila, kot bi mignil.

Okoli petih popoldne smo vstopili na Rotundenplatz. Ta je imel več vhodov, ljudi je bilo ogromno in skoraj vsak je imel drugacno karto, tako da smo imeli kar nekaj problemov, da smo našli pravi vhod. Izredno sem ponosen in srečen, da mi je uspelo prelisčiti varnostnika in pretihotapiti na prizorišče liter in pol vode, kar nam je kasneje rešilo življenje. Scena pod odrom je bila približno taka: najprej ograjen polkrog s polmerom, recimo, 50m – tu so lahko stali tisti, ki so kupili posebno, malce dražjo karto, eno tistih, ki jih je zmanjkalo v prvih 15min, ko so dali vstopnice na prodaj. Vecina ostalih smo imeli navadno karto za stojišče in smo imeli na razpolago ves ostali prostor, s tem, da smo bili pač prikrajšani za možnost biti v prvi vrsti. Ampak oder je bil tako velik, da čisto v prvi vrsti tako nisi mogel videt kaj dosti, pa še vrat te je moral boleti na moč, če si gledal ves čas navpično gor. S prijateljem se nama je uspelo preriniti vse do tiste prve ograje v »prvi« vrsti in s tem sva bila lahko nadvse zadovoljna.

Ko smo prišli, je že igrala prva predskupina. Neki Avstrijci/Nemci. Ni se mi dalo niti poizvedeti, kako se imenujejo, ker so bili tako obupni! Slišal se je praktično samo bas boben, ki je imel prav nek električen tehno zvok – človek bi pomislil, da je »uletu« na house party. Zraven je bilo nekaj kitaristov, ki so se obnašali kot največji carji, slišalo se jih pa tako ali tako ni nič. Imeli so še nadvse gejevsko oblečenega pevca, ki je tudi mislil, da zna peti, pa

temu ni bilo ravno tako. Opisal bi jih lah recimo kot nekakšen »elektro kič«.

No, potem pa je prišlo veliko presenečenje!!! Kot predskupina so se pojavili na odru Heaven and hell!!! Nisem mogel verjeti, da na odru pred mano dejansko stojijo prvotni člani Black Sabbath – Tony Iommi, Geezer Butler in legendarni Ronnie James Dio!!! No, pa imeli so še enega bobnarja, ki se je bolj kot ne mučil tam za bobni, ampak važno, da sem JAZ videl 3 legende, za katere se nisem nikoli nadejal, da jih bom imel možnost videti v živo sploh kdaj. Glasba je bila res dobra. Iommi je parkrat zsoliral, in to božansko! Zaključili pa so s komadom Heaven and hell, ki so ga igral že pri Black Sabbath v zgodnjih 70-ih, ter totalno zažgali!!!..

Nato pa smo čakali, čakali in čakali in čakali... in po ne vem kolikem času smo nenadoma zaslišali The ecstasy of gold. Pričela se je euforija. Od zadaj je par 10 tisoč ljudi pritiskalo naprej, jaz pa ukleščen tam še vedno nisem mogel dojeti, da bom čez 2 minuti dejansko videl Jamesa, Kirka, Larsa in Roberta, moje največje idole, v živo!!!

In naenkrat se je prižgal reflektor in osvetlil Larsove bobne in Lars je pritekkel gor ter takoj za njim ostali in začeli so s Creeping death. Celoten komad smo se drli in prerivali in ko je prišel tisti »die die die« del, smo se drli tako na moč, da ni bilo treba Jamesu nič spodbujati kot ponavadi, ampak so samo odigrali naprej, in občutek, ko se dereš skupaj z ostalimi 40-50 tisočimi, je fenomenalen!!! Samo v tem prvem komadu sem dožvel toliko čustev naenkrat, da sem mislil, da bom umrl tam.

Nadaljevali so s komadi kar po vrsti po albumih (najprej For whom the bell tolls, nato Ride the lightning, potem malo Master of puppets albuma s komadoma Disposable heroes in Welcome home, potem pa so presenetili in zaigrali kar celoten ...

And justice for all komad – drugič ali tretjič po 18. letih!!!). Black album so malce preskočili in prešli na komad The memory remains. To je bil tudi eden izmed vrhuncev koncerta, saj smo tisti oooh oooh oooh del na koncu prepevali vsi skupaj še kar nekaj časa po tem, ko so že zdavnaj nehali igrati. James je samo stal in gledal ter ni mogel verjeti. Na koncu nas je komaj ustavil in nam rekel nekaj v smislu: »You`re beautiful – shake your hands!«.

Definitivno je bilo na prizorišču ogromno energije in Metallica jo je začutila. Vsi člani so bili izjemno razpoloženi, mi pa smo jih naspidirali še bolj. James se je ves čas smehljaj, Kirk enako, Robert se je zdel, da skače naokoli še bolj kot ponavadi, Lars pa je stalno vstajal, nas pozdravljal in se spakoval. Dogajalo je njim in nam in to do konca koncerta.

Zame je bil vrhunec tudi, ko je James vprašal, če bi poslušali malo Kill`em all album in jaz se tako zaderem: »The four horsemeeee!!!« in v naslednjem trenutku začnejo tisti riff ta na na na t t n t n tn... Mislim sem, da se mi bo zmešalo. In vrhunci so se kar nadaljevali. Robert je pričel s svojim solom... Najprej je nekaj bobnal po kitari, nato je soliral s prsti, da smo samo gledali, nakar začne uvod v Orion in Lars se mu priključi in nato še kitare in bilo je kot v sanjah... In to še ni bilo vse... Nadaljeval so kar z moj najljubšim komadom vseh časov – Fade to black. Edino, kar me je motilo pri tem, je bilo, da nisem mogel držati »fajrja« kot sem vedno sanjal, ker je prevec pihalo. Vsi skupaj smo spet zapeli celoten komad, na koncu pa je še Kirk postregel s solom.

Moram reci, da so igrali neverjetno dobro in brez napak, kot bi res poslušal album, pa tudi ozvočenje je bilo perfektno, kar je še dodatno pripomoglo k brezhibnemu nastopu in užitku ob poslušanju. Ampak teh še zdaleč ni bilo konec. Zadnji ton Fade to black so nekaj sekund držali, da je odzvenel, in prešli direktno v Master of puppets!!! Da ne omenjam, kako je dogajalo pri naslednjem komadu – Whiplaaaaaash!!! Potem so zaigrali Wherever I may roam, da sem si malo odpočil pa zapel, nakar je imel Kirk krajši solo in uvod v Nothing

else matters!!! Bilo je popolno in spet smo vsi skupaj peli.

Ampak čista perfekcija in največji vrhunec in paša za oči je prišla šele zdaj...nenadoma so začele pokati petarde na odru, od vsepovsod se je zdelo, da streljajo topovi, v zrak so letele rakete in imeli smo krajši ognjemet, nato še nekaj petard na odru in osvetlitev na Jamesa – One!!! Celoten komad je dogajalo kot še nikoli! In ko sem že mislil, da ne morem več in da tudi Metallica ne more več, je James preprosto začel z Enter Sandman in spet je dogajalo za ponoret! Po krajši pavzi so odigrali priredbo Stone cold crazy, nato pa je James rekel, naj si zberemo katerikoli komad, da ga zaigrajo. Vsi so se začeli dreti Seek and destroy in to smo tudi dobili.

Po tem komadu so vendarle končali in se poslovili od nas. Vsak posebej se nam je zahvalil, ker smo bili tako dobra publika in obljubili so nam, da pridejo naslednje leto, ko bodo izdali nov album. Razmetali so še nekaj palčk in trzalic ter se počasi odpravili z odra. Igrali so 2 uri in pol!!! Bil sem žalosten, ker je bilo konec, ampak tudi neizmerno srečen, ker

nisem mogel več stati. Proti busu smo šli kot race, saj so nam noge popuščale. Metallica te res poišče in uniči.

Zdaj bom zaključil. Moram reči, da sem pričakoval veliko od svojega najljubšega benda, ampak toliko, kolikor so pokazali po vseh teh letih igranja... Ostal sem brez besed. Ves čas sem gledal posnetke iz Seattle-a 89 pa San Diega 92 – iz njihovih najboljših časov in sem si mislil, da je to neponovljivo, ampak dejansko so te koncerte prekosili. Bili so tako popolni kot še nikoli in jaz sem imel to srečo, da sem bil na tem koncertu in tako postal del zgodovine, del Metallice, ki je zdaj ne bom nikakor nikoli pozabil. To je bil vsekakor eden najlepših dni v mojem življenju in resnicno ste mi lahko vsi »fouš«, ker niste bili tam

Deni Petraš, E4.a in Miha Žgajnar, Gimnazija Novo mesto

V soboto, 24.11.2007, ob 20.00 se je množica ljudi odpravljala proti športni dvorani OŠ Mirna. Razlog za to je bil koncert v spomin Nejca Erazma, leta 2002 tragično preminulega člana skupine Bepop. Takrat 18-letni Nejc je bil član skupine Bepop, ki je bila prva pri nas, izbrana na tekmovanju Popstars. Krajan Mirne, kjer je živel tudi Nejc, so se odločili prirediti koncert njemu na čast. Koncert je sicer organiziralo Društvo za šport, turizem in kulturo Partizan Mirna, ki je na koncert povabilo številne lokalne rock skupine in tudi znana imena s slovenske glasbene scene.

Tako so v soboto od 20.30 pa do enih zjutraj dvorano ogrevali Godba Trebnje, The Classmates, The Trolls, D'neeb, Kocka in Dan D.

Ob 20.30, ko se je koncert začel, je po govoru predsednika Društva Partizan Mirna Zorana Remica na oder stopila trebanjska godba, v kateri je kot saksofonist igral tudi Nejc. Kmalu so se na odru zamenjali z trebanjsko rock skupino The classmates. Skupino sestavljajo Urban Gabrijel kot basist, Žiga Jevnikar z električno kitaro, Tilen Šuštaršič kot pevec, za bobni pa sedi Matija Götz. Vsi člani obiskujejo tretji letnik Gimnazije Josipa Jurčiča v Ivančni Gorici.

Po odlično zaigranih skladbah znanih rock skupin so se The classmates poslovili, na vrsto pa so prišli The Trolls, mirnska rock skupina, v kateri je včasih igral tudi Nejc. Na odru se jim je pridružila tudi pevka Vika Zore. S pesmijo so skupaj počastili Nejčev spomin.

Koncert za Nejca

Na koncert so prišli tudi nekateri člani nekdanje skupine Bepop, ki pa na žalost niso bili razpoloženi za pogovor. Po odhodu Trollov so bili naznanjeni D'neeb, znan dolenski rock band, ki je v zadnjem času dosegel veliko število uspehov. Njihove melodije so razvnele že tako sproščeno publiko, zato jo je pevec Mitja hladil kar s plastenko vode. Ko so končali, so jih z glasnim aplavzom pospremili v zadržje.

Povezovalc Klemen je nato vodil nagradno igro, medtem pa se je na odru prikazala slovenska rap skupina Kocka, ki je s svojimi rimami požela buren aplavz.

Končno je nastopil težko pričakovani Dan D. Če je bila dvorana na začetku koncerta bolj prazna in šotor s pijačami bolj poln, se je ob prvi pesmi razmerje zelo spremenilo. Ob skladbi Čas je cela dvorana pela skupaj s Tokcem.

Koncert se je končal ob 2. uri zjutraj, ko so bili tudi tisti najbolj navdušeni že utrujeni. Menda ne z velikim izkupičkom, a pomembnejše je bilo dobro vzdušje in veselje, ki ga tam zagotovo ni manjkalo.

Gašper Rojc, T1.a

Tragični Petek

 Marko Pirc

Vampir z Gorjancev

V ponedeljek, 19. novembra 2007 se je na Dolenjskem pričelo snemanje celovečernega televizijskega filma *Vampir z Gorjancev*. Ta bo nastal po literarni predlogi z enakim naslovom, katere avtor je Mate Dolenc. Režiser filma je Vinci Vogue Anžlovar, ki se ga najverjetneje spomnite kot režiserja filma *Babica gre na jug*. V glavnih vlogah nastopata Sebastjan Cavazza (kot Roman) in Inti Šraj (kot Lenora), ostale pa bodo zaigrali še Ivo Barišič, Jaka Fon, Janez Hočevar – Rifle, Jonas Žnideršič in drugi. Med igralci je tudi Mate Dolenc, ki bo upodobil starega Rodina, enega izmed glavnih junakov.

Film smo snemali ne glede na mraz, sneg, dež, blato, skratka - ne glede na vremenske razmere. S snemanjem smo pričeli vsak dan že ob šesti uri zjutraj, s tem da je vsa ostala ekipa, razen igralske zasedbe, bila na lokaciji že prej in pridno pripravljala svojo opremo. Z le nekaj minutami posnetega filma pa smo se v večernih urah odpravili domov. Snemalo se je predvsem v Hrvaškem brodu, v muzeju na prostem, v Kartuziji Pleterje, Šentjerneju, Prekopi, Brezovici in pri Žolnirjevi zidnici na Zavodah pri Kostanjevici na Krki. Z malo zabave in veliko pridnosti smo tako nadaljevali vse do sobote, 24. novembra, ko nas je pri nočnem snemanju pričel kar pošteno ovirati dež, zato so se odločili, da s snemanjem prekinemo. Nadaljevali bodo februarja 2008. Do takrat pa jih čaka še veliko dela.

Zgodba se vrti okoli ljubezni med Romanom (Sebastjan Cavazza) in Lenoro (Inti Šraj). Med pohajkovanjem po Dolenjski najboljša prijatelja Roman in Rodin spoznavata mite in legende, zvite izpod Gorjancev. Na enem izmed tovrstnih pohodov Roman spozna Lenoro, ki ga očara na prvi pogled, a je dekle obdano s skrivnostno tančico. Njune poti se neprestano križajo in sekajo, dokler se situacija popolnoma ne zaostri.

Intervju s Sebastianom Cavazzo

Eden od glavnih igralcev, vsem Slovencem znan po številnih odličnih vlogah, Sebastian Cavazza, pa je po snemanju prijazno odgovoril na nekaj najinih vprašanj.

Kakšen se ti zdi poklic igralca?

Poklic igralca je prelep, po drugi strani pa zelo naporen. Za primer naj povem, da bom imel od začetka septembra, do konca decembra 120 predstav, 3 serije, film in še par dogodkov, ki sem jih vodil. Urniki so naporni in dostikrat v nekaj dneh spim samo po par ur. Zadnji tak napor se mi je zgodil ravno danes, ko sem se vrnil iz Beograda, kjer snemam novo TV-serijo za srbski trg. V nedeljo zvečer sem imel 2 predstavi v Mariboru, se ob 23. uri usedel v avto, po snegu vozil 5 ur do Beograda, spal eno uro, šel na snemanje, snemal 12 ur, imel sestanek s producentom in režiserjem do pol dvanajstih, šel ob enih zjutraj spat, drug dan spet snemal 8 ur, se usedel v avto in ravnokar prispel domov. Ura je pol dveh zjutraj, tebi odgovarjam na intervju, jutri vodim pri-

reditev za NZS, potem imam vajo in predstavo v Kranju, do konca tedna, se pravi vključno s soboto in nedeljo pa še 10 predstav. Kot vidiš, je poklic prekleto izčrpljujoč.

Kako si se pripravljaj na vlogo filma Vampir z Gorjancev?

Imeli smo teden dni vaj, ker več časa preprosto ni bilo. Režiser Vinci in jaz sva v tem obdobju intenzivno snemala NMK, hkrati pa sem sam skoraj vsak dan imel še po dve predstavi. Nekaj malega je bilo tudi priprav v šoli jahanja pri vas doma. S soigralko Inti sva se morala pripraviti na prizore s konji, potem so tukaj še razne kostumske vaje, usklajevanje podobe lika z mojstri maske itd.

“

Vsaka vloga zase je poseben izziv, ker prinaša v knjigo igralskih spominov nov list papirja.

Katera vloga do sedaj ti je bila najbolj všeč in zakaj?

Vsaka vloga zase je poseben izziv, ker prinaša v knjigo igralskih spominov nov list papirja, če se lahko tako izrazim. Jih je kar nekaj, čeprav so večinoma vse nastale v gledališču. Sicer neizmerno obožujem film, morda celo bolj kot gledališče, pa vendar pri filmu vedno zmanjka časa za bolj intenzivne priprave, kakršnih smo igralci vajeni v teatru. Vse to je jasno posledica finančne stiske, v kateri se je slovenski film v zadnjem času znašel.

Kakšna se ti zdi vloga v filmu Vampir z Gorjancev?

Vloga Romana, ki ga igram v filmu Vampir z Gorjancev, je kar precej zahtevna. To je lik, ki mi ni preveč podoben. Je bolj zaprte, tihe sorte, pesniška duša, ki ima vrednote jasno začrtane že v študentskih letih. Popolnoma se zaljubi v Lenoro, ki jo sreča na nekem pogrebu pod Gorjanci. Čeprav se sprva zdi, kot da je ona pripravljena na odnos z njim, se izkaže, da se bo odločila za življenje z drugim moškim. Njuna srečanja se vlečejo skozi obdobje 30 let, vendar pa Roman ni sposoben odnosa z drugo žensko, ki jo čaka in čaka Skratka zelo močno je prisotna ta ljubezenska nota, čeprav je film po drugi stranipoln nekih nadnaravnih dogodkov in zple-

tov, ki so prisotni že v sami knjigi Mateta Dolenca, po kateri film tudi nastaja.

Kaj ti bolj odgovarja: film ali oder?

Zaenkrat mi kar oboje

Hvala lepa in še mnogo uspešnih predstav ali filmov!

Maks in Maja Vodopivec, E2.a in T3.a

Matjaž Klopčič

Velika izguba na filmski sceni

Leto 2007 se je izteklo za nekatere uspešno, za druge manj. Še preden se je zares zaključilo in so si vsi zaželeli srečno novo leto, nas je presenetila žalostna vest o smrti velikega ali mogoče celo največjega slovenskega filmskega stvaritelja Matjaža Klopčiča.

Rojen je bil 14. decembra 1934 v Ljubljani. Deloval je kot režiser, scenarist in scenograf. V srca ljubiteljev filmske umetnosti se je zapisal z deli, kot so Cvetje v jeseni in Moj ata, socialistični kulak ter mnoga druga, ki se ju najbolj spomnijo odrasli. Mogoče bi bilo potrebno opomniti današnjo mladino nanje, saj so zares izjemna slovenska dela. Nase pa je Klopčič opozoril že s svojimi prvimi filmskimi stvaritvami, med njimi z Zgodbo, ki je ni in filmom Na papirnatih avionih. Sprva je snemal kratke in propagandne filme, med njimi so najbolj znani Na sončni strani ceste, Romanca o solzi, Zadnja šolska naloga. Kasneje je posnel več kot deset celovečernih filmov in več televizijskih dram ter filmov. Za svojo filmsko ustvarjalnost je leta 1973 prejel Župančičevo nagrado, leta 1973 Badjurovo nagrado in leta 1995 Prešernovo nagrado za življenjsko delo. Klopčič je prejel tudi dve zlati areni v Pulju, leta 1973 in leta 1975. Leta 2000 pa je prejel še Badjurovo nagrado za življenjsko delo na področju kinematografije.

Leta 2005 se je podpisal pod svoje zadnje delo, film Ljubljana je ljubljena, s katerim se je poklonil slovenski prestolnici in se vrnil v mladost, preživeto v okupirani Ljubljani. Klopčič je svoj pečat pustil v vseh obdobjih slovenskega filma. V svet filma je zašel povsem naključno na snemanju Jare gospode. Tam je spoznal režiserja Mileta Koruna in scenografa Nika Matulo, pri katerem je kot inženir arhitekture asistiral leta 1958. Ob pomoči takratnega ministra za kulturo Bena Zupančiča je dobil štipendijo francoske vlade, ki mu je med letoma 1963 in 1965 omogočala študij režije v Parizu. Med pariškim študijem je nato leta 1964 asistiral pri Godardovem filmu Posebna tolpa (Bande a Part). Klopčič je skozi vsa leta ustvarjal z isto ekipo: skladateljem Jožetom Privškom, montažerko Milko Badjuro, snemalcem Rudijem Vavpotičem ter z najbolj pogosto zasedenima igralcema v njegovih filmih, Mileno Zupančič in Poldetom Bibičem.

Dejan Erjavec, R2.b

PRISONBREAK

Vsi smo že slišali za serijo, ki je trenutno med najbolj popularnimi. Govorimo seveda o Begu iz zapora oziroma Prison Break. Lahko smo si ogledali že dve sezoni te priljubljene serije, septembra pa so v Ameriki začeli predvajati še tretjo. Tudi ta ni nič manj razburljivejša od prvih dveh.

Glavni osebi te serije sta Lincoln Burrows (Dominic Purcell) in Michael Scofield (Wentworth Miller) in imata zelo zanimivo zgodbo.

Lincoln Burrows:

Vzdevek: Linc the Sink

Številka: 79238

Lokacija: Na prostosti (v Panami)

Zločin: Umor prve stopnje, uporaba strelnega orožja (podtaknjen) ter pobeg iz zveznega zapora.

Zgodba: Lincoln Burrows je zapustil srednjo šolo Morgan Park v 10. razredu ter takoj zašel v težave z zakonom. Obtožen je bil na 2 meseca zaradi kraje, 3 mesece zaradi vandalizma, pol leta zaradi napada in posedovanja drog, 10 mesecev pa še zaradi napada na sočloveka.

Burrows je zanikal svojo krivdo, vendar je bil obtožen po vseh točkah obtožnice, ki ga je bremenila v zvezi z umorom Terrencea Steadmana. Le-ta je bil brat podpredsednice Carolyn Reynolds.

12. maja so prestavili njegovo usmrtitev zaradi novih dokazov. Usmrtitev so prestavili na 26. maj, a je Burrows skupaj s svojim bratom in še nekaj zaporniki pobegnili iz zapora.

Michael Scofield:

Vzdevek: Fish AKA Snowflake

Številka: 94941

Lokacija: V zaporu Sona (v Panami)

Zločin: Oborožen rop in pobeg iz zveznega zapora
Zgodba: Michaelovo ozadje izobrazbe postavlja vprašanje, zakaj bi človek, kot je on, sploh storil tak zločin, kot ga je. V času njegove aretacije je bil zaposlen kot gradbeni inženir v prestižni firmi v Chicagu, Illinois. Scofield je bil obtožen oboroženega ropa v centru Chicaga. Zaprotil je, če ga lahko namestijo v zapor v njegovi okolici, torej v Chicago. Scofield se po pobegu združi z očetom, Aldom Burrowsom, bivšim uslužbencem Firme, ki je prav tako na begu, ker je odkril nepravilnosti glede Stedmanovega (brat Caroline Reynolds) podjetja. To je povzročilo, da se je Firma vmešala v Lincolnovo življenje, zato so mu podtaknili umor. Obmejna policija je brata prijela, vendar sta med sicer načrtovanim pobegom Firme pobegnili med prevozom v Fox River in jim tako prekrizala načrte.

ALI STE VEDELI?

- Michael Scofield in Lincoln Burrows sta edina lika, ki sta se pojavila v vsaki epizodi te serije.
- Originalno naj bi bilo v Prison Breaku le 13 epizod, vendar so sezono podaljšali še za devet epizod zaradi popularnosti serije.
- Ko je bil Lincoln majhen, preden se je rodil Michael, ga je oče zapustil. Lincoln je obdržal njegov priimek (Burrows), medtem ko je Michael obdržal materin priimek (Scofield).
- Bivši igralec popularne serije Prison Break, Lane Garrison (Tweener), je bil obsojen na 40 mesecev zaporne kazni zaradi povzročitve avtomobilske nesreče, v kateri je prejšnje leto izgubil življenje 17-letni fant. 26-letni Garrison je prejšnjega decembra izgubil nadzor nad vozilom in se zaletel v drevo. Vahagn Setian je umrl na kraju nesreče, medtem ko sta bili dve 15-letni sopotnici ranjeni. Na zadnjem zaslišanju, 2. avgusta letos, se je javno opravičil svojem umrlega.
- Tretja sezona Prison Breaka do zdaj še ni imela več kot 8 milijonov gledalcev, kar je v primerjavi s prejšnjimi sezonami malo.

Bili smo otroci betona in ristanca

Se spomnite nasmejanih obrazov otrok, ki so noreli okoli avtomobilov z novimi kolesi, in zagrenjenih sosedov, ki so kar iz oken kričali na njih? Kako to, da tega sploh več ne zaznamo? So novodobni otroci drugačni? Nemogoče!

V zelo dobrem spominu imam dni, ko smo od doma "pobegnili" v ranih jutranjih urah in ostali zunaj do kosila ter jo zopet ucvrli po strmih stopnicah nazaj do skupinice otrok iz sosesčine, v upanju, da v tem kratkem času nismo veliko zamudili. Sedeli smo na odejicah, ki smo jih privlekli iz stanovanj, v drugem trenutku pa so ti isti kosi blaga postali šotor raziskovalcev Egipta. Mame pa so nas v poznih urah morale za lase vleči v posteljo.

Zanimivo, da nas v tistih zabavnih uricah s prijatelji niti malo niso brigali televizijski programi ali računalnik. No, res je, da nismo imeli na razpolago dvesto programov in da vsi otroci takrat niso imeli računalnikov. Ampak vseeno si upam trdit, da smo imeli tudi tega dovolj. Bolj od nadaljevank ali kitajskih risank so nas zanimale enostavne stvari in se igrali gumitvist, ristanec, zemljo krast, skrivalnice ter podobne igre, za katere so potrebni le razposajeni ljudje in nekaj prostora. Tudi dež nas ni spravil v domove. Ah kje, ni bilo vremena, ki bi nas ustavil. Na dežju se raste, kajne?

Z dovolj domišljije in nekaj pripomočkov vsaka stvar lahko postane vesoljska ladja ali pa zobozdravstvena ordinacija. Pride tudi do te meje, da si nekdo nekaj zlomi ali pa se vname sosednji blok.

No, to so recimo malenkosti.

Vsem so znane zgodbe o zlobnih sosedih. Ti ljudje obstajajo in živijo med nami. Vzbujaajo strah v majhnih otrocih in so samo nov razlog za izum nove igrice. Tudi mimoidoči so bili del naše predstave, včasih celo nezaželeno. Pa smo se zato samo poskrili po kleteh in počakali minuto ali dve in Bau-bau je odšel.

Zakaj današnji otroci ne bodo mogli povedati zgodbic, kako so se skrivali v kantah za papir ali kako so hoteli posvojiti deset vrtnih polžev? Je vzrok v medijih ali pa se že preveč upiramo in odlagamo krivdo na televizijo in internet. Žalostno, ampak menim, da je vzrok v starših, ki svoje pridne otroke vtikajo v prav vsak krožek in jih silijo v športne in plesne klube veliko prezgodaj. Seveda nič ne škodi, da se otrok že v rosnih letih posveča neki dejavnosti. Problem je, da imajo starši potrebo po tem, da so ponosni na svoje otroke in jim ne naprtijo le ene dejavnosti, marveč tri, štiri. Kako pa naj potem otrok najde čas za rabutanje jabolk in boso hojo po pločniku?

Razumem, da so starši zaščitniški do svojih otrok in da ne zaupajo tujcem, ki se smukajo po mestu. Ni res, da naše starše ni skrbelo, kaj se dogaja z nami na ulici, niso pa bili tako paranoični. Tudi deset let nazaj je obstajala pedofilija, kraja in nadlegovanje. Tudi mi nismo grajeni iz gume, zato je bilo velikokrat kaj počenega ali zvitega. Pa nas pogledajte sedaj. Nam kaj manjka? Smo morda za kaj prikrajšani, ker se nismo ukvarjali s plavanjem in kvačkanjem hkrati? Po moje nam je svež zrak dobro del. Sploh pa, zakaj bi hiteli z odraščanjem, ko pa je otroštvo tako zabavno in brezskrbno.

Nina Grom, T3.a

Ena izmed njih

Pot med borovci me posrka vase.

»Zdaj si ena izmed naših,«so me pozdravljali smerokazi.

»Samo mene upoštevaj,« mi svetuje smerokaz s tremi usmeritvami, na katerem piše Tukaj je prava pot.

Z vsakim korakom sem bližje nekim škripajočim glasovom. Začutim, da nisem sama.

Oddahnem si, samo gugalnica je, čeprav bi prisegla, da je bila od daleč videti prazna, zdaj pa... deklica na njej moreče stoka in upira glavico k svojim nožicam. Stopim tik poleg nje, v poklek, da jo potolažim.

»Povej mi deklica, kaj je narobe?«

Deklica previdno vzdigne glavico, zdi se mi, da želi spregovoriti, toda moj krik ji omrtviči grlo. Še naprej upira vame par krvavih oči, ki mi vzbudijo željo po begu.

Deklica se z glavico spet nagne nad svojo nožico.

»Kdo ti je to naredil?!« se spet zaderem. Zdaj skoraj razumem njeno bolečino. Na nogici ji skeli vrezano znamenje, ki se mi zazdi tako čudno domače.

Deklica ne želi spregovoriti, tudi pogleda mi več ne pošlje. Zajame kolena v objem, porine mednje glavico in silno zajoka.

Krvave sledi solza.

Obrnem se proti poti, kjer se izteka curek krvi.

Jok potihne.

»Še se bova srečali!« zaslišim za sabo nek pritajen glas. Obrnem se k gugalnici, kjer je še ravnokar sedela deklica.

Prazna je.

Stečem po izbrani poti.

*

Premaga me spanec.

*

»Zbudi se, mudi se nama!« nad mano stoji konj in me preganja, naj hitro sedem nanj, drugače mi bo zmanjkalo časa. Ne obotavljam se.

* * *

Stopim v središče krožnice, kjer utripa napis: Čestitam, toda ni še konec.

* * *

»Zanimiva školjka,« pripomnim tipu, s katerim sva se danes spoznala na plaži.

»To ni školjka, ampak polžja hišica. Zakaj se ti zdi tako posebna? Na milijone jih je,« me podraži tip in zagradi pest mivke, da mi dokaže.

»Ne, ne znam razložiti, toda ta je nekaj posebnega. Tako skrivnostna se mi zdi. Kakor da ne bi več mogla ven, če bi se znašla v njej...,« mu resno priznam.

»Si tudi ti staknila kakšno morsko bolezen? Spominjaš me na mojo sestrico. Že cel dan je nekam čudna.«

»Zakaj bi bila čudna?«

»Pridi, sama se prepričaj!«

*

»Ne vidim izhoda!« si monotono ponavlja deklica in v mivko vrisuje neki splet poti.

»Povej mi deklica, zakaj to rišeš?« jo previdno vprašam.

»Mama?« pričakujoče vpraša deklica, stegne ročice proti meni in ... in...

»Aaaaaaaa!!!«

Niti trzne ne z očesom, ko me izda glas. Seveda, vame zijajo dve očesni votlinici!

Zaplavam med valove. Pot med valovi me posrka v globino.

»Še se bova videvali,« zaslišim za sabo, ko postanem ena izmed njih.

Petek, 12.10. 2007

6.25

Brrrrr. Brrrrr. Budilko vržem ob tla in naenkrat spet vlada tišina, dokler moja starejša sestra ne pridrvi v sobo in začne kričati, da zamujava. Dolgo je trajalo, da sem sploh prišel k sebi in nase začel vlačiti pulover, ki je ležal na stolu...

6.55

Pot v šolo se vleče in vleče. Naenkrat srečam svojo bivšo sošolko, ki sama tava nekaj metrov stran. Pritečem do nje in skupaj narediva še par korakov do šole.

7.10

Prva ura. Na urniku je informatika. Polovica razreda nas spi, nekaj jih gleda skozi okno, nekateri pa že burno tipkajo po mobitelu. Očitno profesor razlaga stenam. Dolgočasno...

9.35

Hvala bogu. Naš prvi odmor. Z Miho odhitiva v jedilnico, ko se nekdo prikrađe izza hrbtna. Maruša vsa vesela skače okoli mene in sprašuje, če gremo danes zvečer ven. Ona... Dekle s skodranimi rjavimi lasmi ter temnimi očmi... Manekenska postava. Popolna je. Ko končno neham sanjariti, ji prikimam, nato pa me Miha odvede stran. Vsi me sprašujejo, zakaj sem tako zamorjen. Ljudje, lepo prosim! Zakaj le?! Danes je na urniku matematika. Zadnja ura, pa še petek je. Najhujše je to, da na sporedu ni jemanje nove snovi, ponavljanje itd. Matematični test je!!! Groza...

12.30

Matematika... Profesor veselo pridrvi v razred. V roki ima že tiste majhne listke, na katerih so najtežji

računi v celi zgodovini. Matematike sploh ne razumem, ampak upam da bo dve. Resnično upam. Profesor nam razdeli liste in tako kot vedno reče: »Veliko sreče.« Najraje bi zdaj prišel do njega, ga treščil s kladivom po glavi si napisal veliko pet v redovalnico in odšel. Spet sanjam... Oglemam si naloge na listu. Še tisti kanček upanja, ki sem ga imel, je zdaj splaval daleč, daleč stran. Nekaj sem se mučil in trudil, ampak enostavno povedano - ne gre. Bo pač SPET 1. Kruta resnica... Anže, ki sedi zraven mene, očitno tudi ni imel veliko pojma, skoraj prazno kontrolno sva oddala oba.

13.15

Zvonec. Konec ure. Nekateri smo jamrali, drugi so se veselili... Pozabimo na to, matematika mi ne bo zagrenila petka. Ne bo in ne bo! Z Miho in Nušo sem se odpravil proti domu. Glavna tema današnjega pogovora je bilo vprašanje, kam se bomo dali zvečer. Totalček in Loka Party! Kot vedno.

17.00

Trening. Danes sem malo zmedeno tekal po igrišču, tako da sem moral narediti še dodatnih 30 sklec. Zvedeli smo, da imamo jutri zjutraj tekmo v Mari-

boru, zato sem se sam pri sebi odločil, da bom prišel ob 22.30 domov, saj mi malo počitka res ne bo škodilo.

19.30

Dobil sem klic. Ob 20.00 se dobimo pred Nušnim blokom, nato pa odidemo. Ker se nam bo danes pridružila tudi Maruša, si bom moral vzeti nekoliko

več časa za gledanje v ogledalo. Premetal sem skoraj vso omaro, da sem našel svoj najljubši pulover. Zdaj pa frizura. Imam nekoliko daljše lase in danes po burnem premetavanju po postelji mi vsak las štrli v svojo smer. In točno danes. Nezaslišano! Pomagal sem si z voskom, trikrat počesal lase. Očitno tudi frizer ne bom, ker je moja frizura še vedno obupna. Na pomoč mi je priskočila sestra, vzela svoj likalnik za lase in v petih minutah naredila iz mojega ptičjega gnezda pravo frizuro, ki je nisem imel že celih šest let. Yeah, tudi čudeži se dogajajo.

V nadaljevanju sem si še umil zobe, zlil nase kanček preveč parfuma in uporabil dezodorant. Na koncu sem si obul teniske, nakar sem videl, da so popolnoma blatne. Danes res ni moj dan. Spravil sem se jih čistiti, da so se bleščale kot nove, nadel jakno ter preveril, če imam s seboj mobitel in denar.

20.07

Ups. Malo sem zamudil. Ker so bili že vsi tam, smo se odpravili proti centru mesta. Najprej sva z Miho debatirala o najnovejši računalniški igrici na spletu, ko se je vpletla v pogovor še Nuša. Maruša, Jan in Matija so hodili za nami in imeli svojo debato. Ko smo končno prišli do Totalčka, smo se usedli za zadnjo, največjo mizo ter si naročili pijače. Z Janom sva v mislih sestavljala novo besedilo in melodijo za

naš novi komad. Nadaljevali smo debato, nato pa nas je omamila zvok dobre glasbe, zato smo pričeli plesati. Ko sem omagal, sem se usedel ter naredil še zadnji požirek. Kmalu zatem se mi je pridružila še Maruša. Pogovarjala sva se o vsem mogočem, se smejala... Ob njej sem se počutil tako sproščeno. Povedal sem ji tudi svoje najbolj nerodne trenutne svojega življenja. Punca je res enkratna! Spomnil sem se, da imamo jutri tekmo, zato sem pogledal na uro. 22.46.?!? Kako je pa to mogoče? Preveč sem se zaklepetal. Poslovil sem se od prijateljev in se jim opravičil. Maruša se je ponudila, da bi me pospremila... Na široko sem odprl usta in jo začudeno pogledal. Po vsej verjetnosti sem zgledal kot pes, ki ni videl mesa že 4 leta in mu zaradi tega skoraj oči padejo ven ter se mu cedijo sline okoli ust, ko ga zagleda...

Ko sem spet prišel v realni svet, sem samo prikimal. Kar pogovarjala sva se, tišina ni nikoli zavladovala, teme pa so letele kar iz zraka. Ko sva obstala pred hišo, sem jo prosil še za MSN in številko. Kmalu zatem so jo poklicali starši, da jo že čakajo... Posloвила sva se in odšla je. Kar gledal sem za njo, sploh nisem mogel umakniti pogleda. Kar naenkrat pa je zginila za vogal. Ni je bilo več...

23.39

Smuknil sem v sobo, se preoblekel in zlezal pod odejo. Razmišljal sem o večeru. Kako se lahko tak neznosen dan na koncu čisto spreobrne! Že skoraj sem zaspal, ko sem se spomnil, da bi lahko na hitro še smuknil na MSN. Ko sem se vpisal, jo dodal, sem šel nazaj v posteljo. Čez minuto pa me je nekdo kliknil. Jezen sem se vstal, da bi šel pogledat, katero tele je to naredilo... Maruša? Čisto očitno je bilo, da je jeza izginila ter se prikradel na moj obraz en velik nasmeh. Usedel sem se in začel tipkati..., dokler ni bila ura 2.13. Zdaj pa moram res spat, posloвила sva se. Poslavljava sva se približno 6 minut, nato pa sem se samo zvrnil v posteljo in zaspal. Le kakšna tekma bo jutri...?

Monika Blatnik, T1.c

V veri je moč

Večer pred božičem se starec v svoji hišici intenzivno prestavlja iz enega mesta na drugo. Nima nobenega obstanka. Sedi ob ognjišču in poskuša brati, a ne more. Vstane in se namrščeno zagleda v prve snežinke. Z gnusom na obrazu in že davno zasenčenim srcem se v sključeni hoji primaje do žimnice. Za robom postelje se zasveti tista ovojnica, katere besede je že ničkolikokrat prebral. Vsako leto s težjim srcem.

Nekoč je živel skoraj navaden deček. Njegovo življenje je postalo bolj dramatično od tistega usodnega pisma. Poprej je bil skoraj povprečen deček, imel je le eno večjo smolo. Že od rojstva je namreč živel v skoraj nedostopnem gozdičku, v edini hišici daleč naokrog. Hišica je bila na pogled videti prijetna, vendar iz nje ni bilo skoraj nikoli slišati otroškega smeha, iz nje ni bilo slišati pritajenega večernega glasu ob branju pravljic, tudi noben prepir ni odmeval daleč po gozdni širjavi. Deček je bil navajen, da živi skoraj v tišini, brez staršev in da ga vzgaja gluhonema stara ženička, ki mu je kdovekako nudila vse najosnovnejše. Ni hrepenel po stiku z ljudmi, saj je k njemu vsak dan prišla srna, ki ga je razumela v vsem in nikoli mu ni ugovarjala. Hrepenel je po nečem drugem. Hrepenel je po občutku, ki ga doživljajo njegovi sošolci, ko se bliža božič. Tudi sam si je želel imeti tisto iskrico v očeh, tisti nasmešek na ustnicah ves dan, želel je biti v pričakovanju.

Dan pred božičem so otroci v šoli skupaj stikali igrive glavice in si pripovedovali želje za Božička. Tisti, ki je bil v pogovoru glavni, je opazil, da tisti posebni deček ni sodeloval z njimi.

»Kaj si pa ti želiš od Božička?« ga sočutno vpraša, čeprav je bilo v vprašanju čutiti priokus zbadljivosti.

Deček ni odgovoril, v prsih pa ga je tiščalo, najraje bi vsem zaklical, naj si ne delajo utvar, da božič ne obstaja. Šola se je zanj za tisti dan končala. Stekel je k svoji zvesti poslušalki srni, a je kaj kmalu spoznal, da je ne potrebuje več, zdaj si je želel le neke topline rok, ki je ni poznal.

»Mama, kje si?« je deček prvič zares vprašal, čeprav se je že večkrat spraševal, toda odgovora si ni nikoli prej tako goreče želel kot v tistem trenutku.

Prebudi se tako kot na navaden dan, brez vsakršnih pričakovanj. Toda bil je toliko bolj presenečen, ko se za robom postelje zasveti ovojnica, v njej pa besede, ki so mu za vedno zaznamovale življenje.

»Glej in našel me boš.

Božični čas je čas, ko se dogajajo čudeži.«

Tvoja mama

Starec si pismo položi na težka prsa in zakliče:

»Mama, naj te spoznam, preden bo prepozno!« in z

nekoliko lažjim srcem zaspi.

Majhen sem. Ne vidim daleč pred sabo, skoraj ničesar ne vidim. Lahko čutim. Nekaj ženske spušča grozne glasove. V naročju ene izmed njih sem strašno nemiren in derem se na vso moč. Ko se oglasijo trobente, me ženska histerično prižema k svojemu objokanemu licu in me neutolažljivo nago-varja:

»Uboga sirota!!«

Starec po dolgih letih ni pričakoval pisma, a se v vsej svoji veličini zasveti pri njegovi glavi kverta, v njej pa besede, ki so ga predramile v zatrešenost.

»Jezus je oznanjal resnico, zato so mu vsi sledili.«

S strahom se ozre po sobi in zazdi se mu, da skozi okno nekaj vidi. Prepozna srno iz otroštva in steče za njo. Srna se ne ustavi, vse dokler ga ne pripelje do cerkve, kjer se vsaka sled za njo izgubi. Starec kar vstopi v cerkev. Pozornost mu pritegnejo jaslice. Jezusček ga otožno gleda, lik Marije proti njemu

stegu je roko.

Ta posteljica mi je tesna. Te boli, ko stegnem noge? Kam naj dam roke?

Kaj počneš zdaj? Zakaj me neki vleče iz posteljice? Bo z mano konec? Pusti me, ne bom se več pritoževal!

Derem se, počutim se tako majhnega, pa ravno zdaj, ko sem bil prepričan, da sem zdaleč

največji...si ti tista, ki čudno zavpiješ? Nisem te hotel strašiti.

Tvoja roka mi je tako domača in topla, ko jo steguješ proti meni, toda zakaj jo spustiš in za vselej utihneš?

Starec se iz cerkve vrača z nekoliko mehkejšim srcem. Ko hodi mimo nagrobnikov, mu eden še posebej pritegne pozornost.

»Jezus je oznanjal resnico, zato so mu vsi sledili!«

(Marija Kapš)

Pod njo pa se je bohotala letnica smrti, ki je zaznamovala tudi njegovo rojstvo.

*1950-1972+

Starec je doma takoj prižgal svečo, se namerstil v gugalnik in v zadnjih izdihljajih izrekel: »Hvala ti neznani sel, pripeljal si me do največjega bogastva! Spoznal sem čar današnjega dne...«

Velik sem. Lice mame je nedolžno kot otroško, njene roke neomadeževane. Moja mama

Štorja

Mi zanč en model powedu je štorjo
o pijači in mamilih,
kako je biu zadet
in kako odletu kmal v zapor je sedet.
Tm je kr par let živel
in spoznavau, kaj brez mamil je imel.
Spominjal se svoje je družine
prjatlov, družbe in ženske topline.
Zavedou se je, da mu lepše blo je,
ko še ni poznal mamil in igle.
Zdej, k ven je pršu, rad bi mirno živel,
a zaveda se, da brez mamil bo trpel.
Se hmal je zateku u znano ulico
in se zafiksu, da lepše bi mu blo.
A kmalu spet tu znan je biu obraz,
model pa zakričou je na ves glas.
Je šou u zapor, tm še zmeri sedi,
a powedu mi je, da ven si želi.
A kaj, ko ne more, čaka še 20 ga let,
jebeš mamila, člouk, raj pejt živet!

Jernej Mišmaš, R2.b

Previsoko

Nekoč je bila deklica, ki je že leta živela v duplu edinega drevesa. Živel je tudi deček, ki je prišel živeti na veje istega drevesa.

Deček ni vedel za deklico. Tudi deklica ni opazila dečka, ki skače nad njeno glavo.

Nekega dne je deklica segla po sadežu na najbližji veji. Deček se je počutil oropanega. Deklici je stopil na roko, da ji je sok sadeža spolzel po licu.

»Pusti, ne segaj po hrani mojega drevesa!«

»Tvojega drevesa?« se je začudila deklica. »Že celo življenje živim spodaj v duplu.«

»Potem pa ti dovolim, da si spodaj, samo ne kradi več!« je rekel deček in ji na glavo pljunil koščico plodu.

Deklica mu ni ugovarjala. Bil je previsoko. Navsezadnje pa je bil gozd poln hrane in morala je pohiteti z zalogami, drugače jo bo dohitela zima.

Vso jesen je pridno nosila zaloge v svoj mali topel domek, deček pa je malomarno skakal po vejah drevesa, iz ust pa se mu je pocejal sok, ki ga je puščal zrel sadež.

Ko je prišel mraz in so pošli vsi plodovi drevesa, se je deček spomnil tiste deklice.

»Ali imaš kaj prostora zame tam doli? Tako me zebe!« je zaklical deklici v duplu.

»Prostora? Zate? Ne, ne, previsoko si, ne gre!«

Deček je ni razumel. »Imaš vsaj kaj hrane zame?« je poskusil še enkrat.

»Vedno bo previsoko«, da prideš dol!« je deklica dečka povsem zmedla.

Moral je oditi iz gozda in beračiti za hrano, včasih so mu celo dovolili, da prespi v kakšnem hlevu.

Deček preživi zimo. Pride k tistemu edinemu drevesu. Ni bil več previsoko.

Z deklico bova nabirala zalogo.

Skupaj se bova igrala.

Skupaj si bova uredila hiško.

Skupaj se bova smejala.

Bila bova skupaj.

Deček je zdaj prepozen.

Na mestu drevesa zdaj hiša stoji.

V hiši pa deklica z nekim dečkom živi.

Urška Kobe, T3.a

Morska deklica

Nekoč je živila ena skoraj navadna deklica. Bivala je na svojem planetu, kjer skoraj ni vedela, kaj naj sama počne na njem.

Živel je tudi en skoraj navaden deček. Bival je na svojem planetu, kjer skoraj ni vedel, kaj naj sam počne na njem.

Deklica se je namenila na sosednji planet, da bi našla del sebe.

Deček se je namenil na sosednji planet, da bi našel del sebe.

Deček in deklica sta se srečala.

Deklica je v dečku videla del sebe.

Deček je v deklici videl del sebe.

»Živijo deček, rada bi imela take luske po telesu kot ti, da ne bi bila več skoraj navadna deklica,« je rekla deklica dečku.

»Živijo deklica, rad bi imel čisto kožo kot ti, da ne bi bil več skoraj navaden deček,« je rekel deček deklici.

»Prav, potem pa te moram pojesti!« In deklica je dečka posrkala vase.

Deklica je postala nenavadna deklica. Živila je v morju.

Deček je postal navaden deček. Živel je na Zemlji.

Deklica je bila srečna.

Umrla je, ko je zašla na obalo.

Ko so ribiči našli mrtvo morskno deklico, so jo prodali kuharju.

Kuhar je spoznal deklico. Bil je tisti povsem navaden deček.

Razsekal je deklico in omamno je zadišalo.

Ni se mogel upreti njeni krvi.

Zagrizel je v njeno surovo meso in postal morski deček.

Dekličino kri so shranili v posebno oblikovane stekleničke in zakopali na obali, kjer so našli deklico mrtvo.

* * *

Neka povsem navadna deklica je sedela na plaži. Kopalala je v mivko. Nekaj je čutila. Neko energijo, ki je silila iz tal.

Odkopala je stekleničke krvi.

Eno je podarila prijateljici.

Ko je prijateljica zavohala kri, se je spomnila svojega prejšnjega življenja.

Skoraj je že izpila.

»Morda kdaj drugič,« si je premislila.

In zakopala svojo kri na vrt pred hišo.

Urška Kobe, T3.a

Tina

Zadelo me je huje kakor mina,

tvoje prelepo ime, Tina.

Tvoje lepe so oči rjave,

oblina tvoje pa ta prave.

Ko vidim tvoja rdeča lica,

da nisi moja,

se mi zdi krivica.

Od dne, ko sva se spoznala,

v mojem srcu si ostala..

Gašper Rojc, T1.a

Tebi, moja bivša

»Manja, imaš za danes kakšne načrte?«
te zbadljivo vprašam tiste noči. Čeprav ti mojih besed ne vzameš na ta način.

»Saj veš, da Mija ne more preživeti večera brez mene, še posebej zdaj, ko se ločuje... potrebuje me!«

»No, potem pa vaju obe z Mijo vabim na ogled Ibsenove drame.«

In ti pod nos pomolim tri vstopnice.

A ti me pogledaš, kot bi ti predlagal nekaj zares nedojemljivega...

»Mija ne mara gledališča, sploh pa ne kakšne slabe drame!«

Užališ me, užališ moj odnos do gledališča. Toda vsaj vem, da nisem daleč od resnice, tudi ti rada obiskuješ gledališče...

Nenaličena in v preprosti obleki stojiš pri vratih. Ugibam, da v vrečki ne skrivaš presenečenja za Mijo, temveč tisto tvojo rdečo, mamljivo obleko z dekoltejem. Ugibam naprej. V kopalnici pri ogledalu gotovo ni tvoje najboljše rdeče šminke, ki sem ti jo podaril za tretjo obletnico. Podaja se k obleki. Gotovo nisi pozabila še na maskaro, ki ti poudari globino rjavih oči...

Na vratih me na hitro cmokneš na lica in se zarežiš, kot da bi storila kaj smešnega. Ne zaznam tvojega parfuma. Tudi tega živo zagledam v vrečki, ki si jo tesno privijaš k prsim.

Odideš. Ne opaziš, da sem sumničav, ravnodušen, da odhajaš. Da vem, da lažeš.

Moja predvidevanja potrdim, ko vseh tistih stvari ne najdem v omari in kopalnici. Ko zagledam nered, se zgrozim. Tvoja odločitev o večerni garderobi ni bila lahka. Vendar bi lahko vedela, da boš nazadnje spet »red hot bejba«. Preverim še čevlje, ne morem razbrati, katerih ni. Omara se tre tvojih čevljev. Vseh sploh še videl nisem. Pomislim, če si hotela kaj povedati, da za sabo nisi pospravila...

V moji glavi zavre. Očitno ti veliko pomeni, da se tako trudiš zanj. Razmišljam, če si se zame sploh kdaj trudila.

Nekoč je živela ena deklica. Všeč ji je bil deček, ki ga je vsak dan videvala v šoli, vendar ni vedela, kako naj vzbudi njegovo pozornost.

Vedno, ko mu je poslala pogled, ga je deček sicer ujel, vendar sta bila obraza obeh brezizrazna. Deklica se je bala, da bo iz obraza razbral njeno ljubezen. Zardela bi, zato je želela delovati brezbrizno.

»Toda kako se naj mu približam?« je vztrajno premišljevala deklica o dečku.

»Morda bi mu morala nekaj podariti...« se naposled spomni.

»Z nečim ga moram privabiti, toda s čim?«

Deklica je za nasvet vprašala druge.

»Kupi mu vstopnico za Siddhartha, gotovo se je ne bo branil,« ji je svetovala prijateljica.

Seveda se je ne bo, sem pomislila, vendar ne bo zato mene vzljubil.

»Povabi ga na pijačo, jaz se je ne bi branil,« ji predlaga brat.

Seveda se je ne bi, vendar to ni tisto, s katerim ga bi prepričala... preveč neizvirno je.

Deklica se je nazadnje odločila, da se mu bo enostavno samo bolj približala kot običajno. Morda bo razumel namig.

Ko je naslednjič zakrožila mimo njega, mu je globoko zrla v oči in mu poslala najlepši nasmeh.

Deček je kar postal na mestu in ji vrnil nasmeh. Nato je stekel za njo, jo ujel za roko in: »Oprosti, si nova na šoli?« jo vprašal.

»Kako to misliš "nova"?« se je začudila deklica.

»Prisegel bi, da te prvič vidim...«

Razmišljam, kdaj se nama je zalomilo. Česa pri meni nimaš dovolj, kaj ti tisti drugi daje več.

On mi je pokazal svet, katerega pri tvojem očetu nisem poznala. Daje mi največ, kar lahko človek da človeku, mi je odgovorila mama, ko sem jo povpraševal po očimu. Bil sem vesel, da je končno srečna, po drugi strani pa mi je šla na bruhanje, ko sem si preveč dobesedno predstavljal, kako tisti manijak pleza po moji mami. Odtujila sva se. Srečna je, ne potrebuje več moje rame.

Preverim opremo, ki sem jo nabavil, da razčistiva z najinim odnosom enkrat za vedno. Nekaj dni sem že prej oprezal za mejo dvorišča, tako da sem že natančno predvidel mojo lokacijo. Z gnusom opravičim mojo petminutno nalogo ter se hitro pobrem v stanovanje, da me ne opaziš.

Moj strah je zaman. Šele po pol ure se vrneš domov. Brez ličila, takšna, kot si odšla. Pa se pojdimo to dramo, če želiš. Igram ljubeznivega in sočutnega moža. Medtem ko mi fantaziraš o »ubogi« Miji, te pozorno poslušam in ti pošljem kakšen poželjiv namig. Tvoja prigoda »z Mijo« nima ne repa ne glave, to me še dodatno vzbudi, da ti povem, da si lažnivka,

da bi končno utihnila. »Lažnivka!« mi prekipeva iz glave, da mi postane vroče, tako na koncu jezika jo že imam, tako težko se že zadržujem, da ti ne zabrusim nekaj krepkih. Da te popljuvam.

»Lažnivka,« izbruhnem kakor vulkan, z vsem gnusom, ki ga premorem, » ko mi praviš, da se ti ne ljubi, da si zaradi Mije preveč raztresena.«

A ti me pogledaš, kot da bi ti rekel nekaj povsem nesprejemljivega...

»S kom si se mečkala, a?!« kar naenkrat postanem preklemano nataknen.

Zgroženo me pogledaš, tvoja lica so prepadla.

»Kako lahko pomisliš kaj takega? Saj veš, da ljubim samo tebe! Lahko vprašaš Mijo.«

»Mija, Mija, Mija! Samo še enkrat jo omeni, pa te klofne! Kako lahko pomislím?!« Primem te za lase in te agresivno poljubim, ti zaječiš, odrineš me stran. »Ker imam pristen dokaz, ljubica!« Za lase te povlečem v dnevno sobo, na daljincu pritisnem play in začne se predvajati tvoja romanca v avtu.

Ti se vržeš predme in me v histeričnem joku prosiš odpuščanja.

Takrat se jaz zasmejim in te pogledam, kot da bi mi rekla kaj smešnega in nesprejemljivega hkrati in odidem za vedno.

Urška Kobe, T3.a

Štorja

Mi zanj en model powedu je štorjo
o pijači in mamilih,
kako je biu zadet
in kako odletu kmal v zapor je sedet.
Tm je kr par let živel
in spoznavau, kaj brez mamil je imel.
Spominjal se svoje je družine
prjatlov, družbe in ženske topline.
Zavedou se je, da mu lepše blo je,
ko še ni poznal mamil in igle.
Zdej, k ven je pršu, rad bi mirno živel,
a zaveda se, da brez mamil bo trpel.
Se hmal je zateku u znano ulico
in se zafiksu, da lepše bi mu blo.
A kmalu spet tu znan je biu obraz,
model pa zakričou je na ves glas.
Je šou u zapor, tm še zmeri sedi,
a powedu mi je, da ven si želi.
A kaj, ko ne more, čaka še 20 ga let,
jebeš mamila, člouk, raj pejt živet!

Jernej Mišmaš, R2.b

Največja pripoved

Risbe in vreznine sonca segajo vse do desetisoč let pred našim štetjem, zgodovina je polna znakov spoštovanja do tega predmeta in je enostavno razumeti zakaj, saj sonce prinese vsako jutro toploto, vid in varnost in rešuje pred temo in plenilci. Kulture so razumele, da brez njega poljščine ne bi zorele in življenje na planetu ne bi obstajalo.

Kljub temu so se tudi zelo zavedali zvezd. Preučevanje le-teh jih je privedlo do spoznanja ponavljanj, kot so npr. mrki in polne lune. Ponavljajoče simbole so poimenovali kot nam znana zvezdna znamenja. Zodiakov križ je eden najstarejših simbolov človeštva in prikazuje, kako sonce potuje skozi 12 zvezdnih znamenj, 12 mesecev in 4 letne čase. Stare civilizacije niso le sledile soncu in zvezdam, ampak so jim tudi pripisovale različne mite in odnose med njimi. Sonce je bilo predstavljeno kot nevidni stvarnik vsega oz. božji sin, odrešitelj človeštva. 12 znamenj je predstavljalo kraje potovanja za sonce in so bili poimenovani ponavadi po elementih narave, ki so se dogajali v tistem času, npr. vodnar, ki prinaša pomladni dež.

Horus je egipčanski bog sonca, ki naj bi živel 3000 let pred našim štetjem. Njegovo življenje je polno mitov o gibanju sonca na nebu. Iz egipčanskih hieroglifov izvemo veliko o njem. Horus oz. svetloba je imel sovražnika Set-a oz. temo. In metaforično govorjeno je Horus vsako jutro zmagal bitko proti Setu in vsak večer je Set poslal Horusa v podzemlje. Dobro je vedeti, da je svetloba proti temi oz. dobro proti zlu eno največjih mitičnih nasprotij in je še vedno izraženo na mnogih primerih dandanes.

Horusa je devica rodila 25. decembra, njegovo rojstvo je spremljala zvezda na vzhodu, kateri so sledili trije kralji. Pri dvanajstih letih je bil učitelj in pri tridesetem letu začel svoje poslanstvo. Imel je 12 učencev, s katerimi je potoval in delal čudeže, kot so hoja na vodi in zdravljenje bolnih. Znan je bil kot Luč, Božje jagnje, Dobri pastir in mnogo drugega. Ko je bil izdan, je bil Horus križan, pokopan za 3 dni in je nato vstal od mrtvih. Ta dejstva o bogu Horusu, naj bodo resnična ali ne, so zaznamovala mnogo civilizacij.

Attis, rojen v Grčiji 1200 let pred našim štetjem, je bil rojen od device na 25. decembra, bil križan, mrtev za 3 dni in nato vstal od mrtvih.

Krishna, rojen v Indiji 900 let pred našim štetjem,

je bil rojen od device, njegovo rojstvo je spremljala zvezda na vzhodu, delal je čudeže s svojimi učenci in po smrti je vstal od mrtvih.

Dionysus, rojen v Grčiji 500 let pred našim štetjem, je bil rojen od device na 25. decembra, izvajal je čudeže ter bil imenovan kot Kralj kraljev, Alfa in Omega in po njegovi smrti je vstal od mrtvih.

Veliko je še bogov po celem svetu, ki imajo te karakteristike. Ostajajo vprašanja, zakaj rojstva iz device, zakaj 25. december, zakaj mrtvi za 3 dni in nato vstali od mrtvih, zakaj 12 učencev? Za primer si vzemimo enega zadnjih bogov, Jezusa Kristusa.

Jezus Kristus je bil rojen 25. decembra iz device Marije v Betlehemu. Rojstvo je naznanila zvezda na vzhodu, kateri so sledili trije kralji, ki so iskali odrešitelja. Pri dvanajstih letih je začel učiti in v tridesetem letu je začel svoje poslanstvo. Imel je 12 učencev, s katerimi je potoval in izvajal čudeže. Bil je znan tudi kot Kralj kraljev, Božji sin, Luč sveta, Alfa in Omega, Božje jagnje in mnogo drugače. Bil je izdan in križan, položen v grob in po treh dneh je vstal od mrtvih.

Potek rojstva je popolnoma astrološki. Zvezda na vzhodu je Sirius, najsvetlejša zvezda na nočnem nebu, ki se na 25. decembra poravnava s tremi nasvetlejšimi zvezdami na Orajenovem pasu. Te tri zvezde so imenovane danes tako, kot so bile imenovane mnogo civilizacij nazaj - Trije kralji. Trije kralji ter Sirius skupaj kažejo na točko, kjer sonce vzide 25. decembra. Zato trije kralji sledijo zvezdi na vzhodu, da najdejo točko vzhoda sonca – rojstvo sina. Devica je zvezdno znamenje, latinsko Virgo. Znak zanj je starodavni m, zato se vsa imena devic začnejo z M. Kot so naprimer Marija, mati Jezusa, Maya, mati Bude itd... Virgo ozvezdje je tudi imenovano kot Hiša kruha in predstava device je dekleta, ki v roki drži bilko. Hiša kruha in bilka predstavljata avgust in september čas žetve. Betlehem se dobesedno pretvori v Hišo kruha. To pomeni, da je Betlehem kraj na nebu in ne na zemlji.

Pojavi se še ena zanimiva zadeva. Kakor se dnevi proti zimskemu obdobju krajšajo, je to za nekdanje civilizacije predstavljalo smrt, smrt sonca. Sonce je 22. decembra na najnižji točki na nebu in tam ostane tri dni. In te tri dni sonce leži po ozvezdjem Južni križ, znanem kot Crox. In 25. decembra se dvigne za eno stopinjo severno in tako prinaša daljše dni, toploto in pomlad. Tako rečeno je sonce umrlo na križu, bilo mrtvo tri dni in vstalo od mrt-

vih. Zaradi teh dogodkov si vsi ti bogovi delijo križanje, tridnevno smrt in vstajenje od mrtvih. S pomladjo pride odrešitev. Znanе osebe okoli Jezusa so tudi njegovi učenci, ki jih je bilo dvanajst. Ti niso nič drugega kot zvezdna znamenja, s katerimi Jezus, ki je v tem primeru sonce, potuje. Številka dvanajst se ponavlja skozi celotno Biblijo. Biblija je bolj povezana z astrologijo kot karkoli drugega. Zodiakov križ ni bil le orodje za sledenje premikanja sonca, ampak je tudi duhovni simbol. Zato je Jezus v zgodnejšem obdobju vedno prikazan s svojo glavo na križu, ker Jezus je Bog, Bog sonca, Luč sveta.

Tudi zgodbe iz Biblije so bile vzete iz prejšnjih varovanj. Npr. zgodba o Noetovi barki je iz epa o Gilgamešu, ki je nastal 2600 let pred našim štetjem. Govori o veliki poplavi, ki jo je ukazal Bog, barka pa bi rešila živa bitja. Nato zgodba o Mojzesu, ki pravi, da je bil ta po rojstvu dan v košaro in poslan po reki, da bi se izognil smrti. Kasneje ga je rešila kraljeva hči in ga vzgajala kot princa. Ta zgodba je iz mita o Saragonu, ki je nastal okoli 2250 let pred našim štetjem.

To je le nekaj drobcev, ki nam lahko ponujajo tehten premislek, lahko pa jih tudi mirne duše pri priči ovržemo. Kakor kdo želi...

Marko Bohte, E4.a

Neizpolnjena ljubezen

Tvoj zlati srček dela tik-tak,
na daleč začutim tvoj tihi korak,
skrivnostno me pomirja klepet,
nežno vzburja ljubeči šepet.

Oči se svetle kot zvezda Danica,
kot zrele češnje tvoja so lica,
ustnice sladke kot rujno vino,
lasje so kot sonce pred mesečino.

Brez slovesa si me zapustila,
stekleno srce v prah razdrobila,
lepi spomini, ki so ostali,
so se z grenkimi solzami sprali.

Srček več ne dela tik-tak,
počasi umika tvoj se korak,
več ne pomirja me klepet,
srčne rane odpira šepet.

Zate bi dal rubine, safire,
preplaval reke, preplezal ovire,
dal bi luno in zvezde vse,
za tvoje zlato, ljubeče srce.

Gašper Nahtigal, T3.b

Želje, sanje?

Vsak dijak naše šole je že šel čez obdobje pubertete – obdobja, v katerem se oseba razvije v to, kakršna bo do konca življenja. Ker še nihče nima nobene predstave o tem, kaj bi počel, kako bi izgledal in kaj bi rad dosegel v življenju, se zgleduje po ljudeh, ki se mu zdijo največji »idoli«.

Veliko ljudi si želi postati glasbenik, filmska zvezda, astronaut, pilot..... Vsak naredi nekaj na tem, vendar jih 90% izgubi voljo in pozabi svoje sanje. Česar se pa ljudje ne zavedajo, je to, da lahko čisto vsak postane to, kar si želi, le volja je potrebna, saj volja je tista, katera nas žene naprej v življenju.

Ko sem prvič od sestrinega fanta dobil kitaro v roke, sem se počutil blaženega in mislil: » Uf, zdaj bom pa glasbenik in bla bla bla....«

Saj vsak začne s tem, vendar jih zelo malo ostane v okviru svojih sanj. Taki ljudje so za moje pojme slabiči, ker na koncu postanejo kot vsak povprečen osebek na tem svetu. Ampak kot že sama sociološka

veda pravi, da si je vsak človek različen, zakaj se ne bi potem razlikovali še po tem, kar počnemo, sanjamo, ustvarjamo ...??

Zase upam reči, da uspevam zelo dobro ostajati na tirih svojih sanj, tirih, ki me vodijo do cilja, da postanem tisto, kar si želim in posledično skozi uresničitev teh sanj tudi do svetlobe na koncu teh tirov. Veliko se jih boji te svetlobe zato, ker so prišli do nje po drugačni poti in žalujejo za tem, ker niso šli po tirih svojih sanj in jokajo, da bi pridobili več časa za uresničitev. Vsak ima sanje, vprašanje je le, koliko dela na uresnitvi le-teh.

Zase vem, da ne bom obžaloval, kar sem storil v življenju, saj delam in ustvarjam v dveh najbolj perspektivnih bendih v Sloveniji. To me dela srečnega in vem, da ostajam na teh tirih do konca. Koliko ste pa ostali naredili za to????

Deni Petraš, E4.a

Oglašam se iz divjine

Oglašam se iz divjine,
kjer ne strežejo penine,
če stakneš odrgnine,
ni treba plačati odškodnine.

Sem na drevesu stala
in na leva čakala,
za kratek čas zadremala
in pod drevo na opico pa'la.

Od bolečin je zajokala,
me oklofutala,
da sem ji vendarle priznala,
da sem v narobe svet odpotovala.

Čas kosila,
me je le-ta opica doma gostila,
na vilico nabadali sva krokodila,
joj, ko ga le ne bi tako posolila!

Opici morala sem obljubiti,
da dovolim ji z mano domov ji oditi,
jo v kovčke naložiti,
šop banan priložiti.

Na poti iz divjine

Opica je ponorela,
samo da res je z mano smela,
v letalu mi je iz kovčka ušla,
potnici pod krilo zašla.

Opica je po glavi dobila,
s torbo jo potnica je nabila,
prijela v šapo zajetno,
jo pogledala okretno.

Opica trdo je pristala
na drugem koncu letala.
(Saj bi še kaj vam napisala,
pa se bojim, da mi bo oči izkopala!)

Jezna je proti meni odvihrala,
me po glavi »užgala«,
se hinavsko režala
in mi potihoma na uho je dejala:
»Delaš mi krivico,
če misliš, da mar mi je za vašo pravico,
požrla ti bom živo telico,
če mi boš vsak dan doma rinila kakšno potico.

Vsak dan bananin sladoled hočem,
dan brez banane začeti nočem!
V hišo boš naselila ovijalke,
izpod nog pa pospravila kotalke!

Če pa boš še kaj jezikalala,
ti bom eno okrog ušes primazala!
Boj se me, nekoč sem krokodilu gobec zalepila
in ga potem z lastnimi pestmi ubila!«

Ne vem, kaj sem ji žalega naredila,
samo povem, kako sem se potem odločila.
Opici sem za vedno jezik zvezala,
pa dol sem jo z letala pognala!

Urška Kobe, T3.a

Življenje - biser

Ko življenje je na nitki,
takrat se zaveš,
kaj lahko in česa ne smeš.

Takrat svet lepši postane,
takrat te narava prevzame,
takrat se zaveš, da umreti ne smeš.

Življenje je biser,
ki se v sreči sveti
in v nesreči še vedno gori
kot upanje, da bolje bo,
pa naj še tako je hudo.

Ko je življenje na nitki,
za slabo vse ti je žal,
bi rad odpuščanja,
vse bi priznal.

Takrat se zaveš,
da rad bi živel,
takrat se zaveš,
kaj vse lahko bi imel.

Življenje je lepo,
včasih res grenko,
a vedno sladko.

Jernej Mišmaš, R2.b

The TG Times

Priloga

Der TG Spiegel

Le TG Monde

Dear readers!

Just a short thought for this number of The TG Times /Der TG Spiegel/ Le TG Monde.

Do you know why the world is round? It is because it is surrounded by friends. What we forget most often is the importance friends have in our lives. It is also said that in times of misfortune we find out who our real friends are. But why wait for those times? Let's cherish them from the moment we meet them, let's keep those true, honest, loyal people.

I would like to thank all the students who wrote articles, stories and poems for this issue. Therefore, enjoy the reading and

Welcome to the world of English,
Willkommen in der Welt der deutschen Sprache,
Bienvenu au monde du français!

Darja Marjanović, prof.

Everything because of him

Christina had everything that girls could imagine. She had long black hair, a perfect figure and when she smiled she looked like an angel. Christina had blue eyes and if you looked well into them you can see the clear sky over the sea. Like a princess... She was in grammar school, in the second year. Christina was a smart girl, with good grades. Even if she got a bad grade, she was smiling, because she knew that the next lesson she would improve the bad grade. Christina was never alone, she always had many friends around her and everybody loved her. She was a nice person to talk to, she was trustworthy, funny, kind-hearted... Until, Christina met him.

Her life turned upside down. Everything was changed in a good way- for her. She fell in love with a boy from the secondary school of catering, who was eighteen years old. He was a rock singer, he smoked, drank alcohol and took drugs. For her, John was perfect because he was one of those “cool” guys and when Cristina was with him, she never wanted to go away. At the beginning everything was fine, she went out with him and some friends. They had fun without alcohol, they went to the cinema, to concerts and so on. But after they had been together for one month, John wanted to go out with Christina only. So one day he invited her home. She was happy, because she thought that the relation-

ship was serious and she would meet his parents. Because of that Christina put on some make-up on her face and got dressed. She was beautiful, like always. When it was nine o'clock in the evening, Cristina went to John's apartment. There he was alone with beer in his hand. He invited her to come in his bedroom. First, they were just watching television, but later he started touching her everywhere. At the beginning it was OK, but then he wanted to take off her T-shirt. She jumped off his bed and ran home. The next day John was waiting for her to finish school, so they could talk about the previous evening. They went for a drink and talked about everything. They were still together, even more in love than before. They were together all the time, so she didn't go out with her friends anymore, she avoided her family and her grades were terrible. Christina saw just him and nobody else. Her parents were yelling all the time, they had rows just because of her. She started drinking, smoking and so on. Friends didn't like her anymore and her parents were getting divorced. When Christina realized that, she ran to her boyfriend and started crying. She told him about all the problems she had. But he wasn't listening. He didn't even care... He just heard “Bla bla bla...”

She realized that she was alone in this world. Nobody cared for her... She didn't go to school, she didn't talk to her friend or family. She was all alone in this big, cruel world.

She stopped eating. Even if she ate something, she threw it out. She didn't have any will or power to live. Everything was falling apart. She was losing more and more weight everyday... One day Christina bought some drugs from guys in the park. She took this and lay down on the bench. She fell in a dreaming world, where she was happy, where everything was perfect. But... It was only a dream... People were passing by. Nobody cared.

It was 1 o'clock in the morning. She woke up in the hospital. When she looked around, everything was just white... She was connected to some apparatus. She closed her eyes and started thinking what had happened the day before. Christina didn't remember anything. Then somebody came in the room. She looked to the right and there she was. Her best friend.

She came to Christina and looked at her... She smiled at her and said: “Everything will be all right.”

Monika Blatnik, T1.c

Mathematicians

A Slovenian mathematician Dr. France Križanič is known as a writer of excellent mathematic books. There was also a roomer among the students about his unusual adventures.

One morning Dr. Križanič came to school all wet from the rain. Everybody was asking him what had happened.

He explained: »When I left my house it wasn't raining. Just as I was half way from home it started raining... And I thought: from this spot to home it is the same distance as from here to the university – so I will be wet in any case if I go back home or I keep going on. I decided for the second choice, which is logical – if I had gone back home, I could have taken an umbrella but then I would have to do all the way to the university again and at the end I would be pretty wet...«

He was talking a bit more about this wise decision, and everybody around him was laughing more and more ...

»Why are you laughing?« he asked.

»Because you are holding an umbrella in your hand.«

$$\int_2^{\infty} \frac{\log x}{1+x^2} dx = \int_2^{\infty} \frac{\log x}{(1+x^{-2})x\sqrt{x}\sqrt{x}} dx$$

A well-known American mathematician Dr. Norbert Wiener, was also a bit confused person in his personal life...

When his family moved to another apartment, his wife was worried that he wouldn't remember his new apartment address. So she wrote it on a little note and put it into his pocket. Then Dr. Wiener went to work and a brilliant idea had just passed his mind, so he wrote it on that note. Later he was calculating it and he figured out that he was wrong. Therefore he threw the note into the trash bin. When he finished work, he figured out that he had forgotten his home address and he also couldn't find that note. He went to his old apartment hoping that he would sort it out somehow.

A little girl was standing in front of his old apartment. Dr. Wiener said to her: »Sorry, do you know where the people who had lived here before moved to?«

»Yes, dad. Come with me, mom knew that you would get lost, so she has sent me to take you home.«

Jaš Zakrajšek, T1.c

Pieces of my mind

And I'm a stone with one emotion
filled with acts but yet no motion.
And I'm alone but you surround me
filling facts in which you drown me.

I then released a bit at least
see the twist enclosed in mist.
Self-defending from your lending
I was bending against the ending.

Now I rust just to decipher,
choose self-trust, or was I hyper.
Can I choose you? Should I refuse you?
Could you take me? Would you break me?

Simon Žagar, T4.b

Next stop: hell

My name is Arelius, and what I'm about to tell you, happened a long time ago in a distant God forsaken land, full of evil and treachery. This land was called "Satan's Court". I was a young man then from the order of the Dark Hand, and my mission was to murder the necromancer Az'Thrill.

I stopped to take a deep breath, felt the wind passing my body and observed what evil had done to this land. There I stood in front of millions. His half-dead minions scoured the land. They were just craving to feed on any living flesh. Az'Thrill's army was incredible, but I was fortunate enough to have sneaked past them unnoticed. As I was getting closer I felt something inside of me trying to break me down, but I did not let go! Finally I arrived to his rotten dungeon he called home. I unsheathed my sword and plunged into the nearby guards. Ripped the guts of the first one and decapitate the other one. My sword was soaked with their blood, I moved on. Entering his dungeon I used the shadows to my own advantage. Using my inherited powers to become one with the darkness. I quickly passed through the halls, nothing could stop me. I was a man determent to complete his mission. I arrived in front of Az'Thrill. He stood up from his throne walked up to me and said: "Who are you to stand in front of me!!! Ahh. a new soldier for my immortal army! Good, good, come! Join us!" Suddenly I was being engulfed by shadows and just out of nowhere my body fell into a trance. "NO!" I screamed, "U FAIL AZ'THRILL". All the shadows disappeared, my eyes were glowing of hatred. I realized I wasn't possessed. It was the power in me that was unleashed. I quickly grabbed my sword and pushed it through his throat. Blood spilled everywhere and the land was cured and my mission accomplished.

Thus finishing what I had started I was ready to fight the true evil. Next stop: HELL, no heroes wanted.

Matjaž Muhič, T3.c

A teacher I will never forget

The teacher I'll never forget was my English teacher in the 6th grade. The first thing that made him so memorable was his name: Marcel Talt-Lah. When I first heard it I thought it was a mistake, because I had never heard a name so unique, of course now I think it is completely normal.

His appearance was unique as well. He was a rather large man in centimetres and pounds, which didn't fit with his voice and accent. I think he came to our school from a private school somewhere in Ljubljana and we all know how people speak there. Plus, his voice was a bit too soft and gentle for him.

The other thing I'll remember him for was his ability to tell jokes, which were definitely the funniest I had ever heard. I still remember at least half of them. And he had some really good methods of teaching. We even did yoga once or some sort of relaxation exercise!

However, he was very strict as well. If we hadn't listened, he would have got really angry and actually quite scary. You really didn't want to mess up with him on a bad day. Of course, these were just really extremes that rarely happened.

He is definitely a teacher that first got me all excited about the English language and culture and that is why I will never forget him.

Ina Parkelj, T4.b

A dead man writes no plays

The coroner was a tall, skinny man with little to no hair. He looked at least 80, yet I knew he was no more than 57. His wornout face seemed as if it was carved from stone, yet under those heavy eye lids, two sparkling eyes were looking directly at me.

"Teehee. This one is, is like the one from Hamlet. TO BE OR NOT TO BE. THAT IS THE QUESTION. Teehee. Waddy think? Did he dress him after or before he killed'im? Do you think he played with'im before he did him in?"

I didn't pay much attention to the coroner's words. They very much repeated after every murder. Whacky old man. I lit up a cigarette.

"You, you shouldn't smoke here! Hehe"

"You want one?" I mumbled.

"Well if ya offer. Teehee," he smiled grimly.

The bizarreness of this man fit nicely to the prevailing feeling of this dreadful room. The morgue. A place you only leave in a coffin. What madness besieged this man to work in such a dreadful and boring place. He can't have left it for years. His skin was as pale as the walls. The only light source in the room was a small light bulb hanging from the ceiling. It was swinging back and forth slightly, under the constant siege of small flies that were fed on rotting corpses no one wanted to bury.

"What can you tell me about this guy?"

The coroner seemingly didn't pay any attention to my words. He went on rambling his own thoughts to me.

"Dead man tells no tales. What a silly thought this is. This one here has a tale of his own, don't you Marvin? Yes, you do. Where have you been? What have you done, lovely?"

He was talking to them as if they were alive. I guess living in solitude with dead people can do this to one's mind. "Be patient," I thought to myself. "He'll get to the point... eventually."

"Yesss. This here was dressed after. You are not like Liz, aren't you? Not up for games! Not fun," his face twisted in anguish and anger.

He seemed to get upset by the fact this man was dressed after death. Different than all the rest. The killer had changed his style. This guy here didn't want to play the game.

"But, but! Oh yess, there is some mystery in you too MISTER HAMLET. A vial of cyanide. And here a flesh wound!" The coroner stepped to a shelf full of books. "I... I ordered them after all these murders had started. Wanted to know how, when, you see. H... Hamlet. I read about you long ago, yes."

His eyes glowed lightly in that dreadful manner that lets chill back your spine. "H... Haam.... Ah, here you are my dear. Let us see your end! Ended with a blade? Such a terrible ending. Waste I tell you! BUT WHERE IS THOU BLADE, WITH WHICH YOU WERE POISONED? And where is your uncle? Farce! This is a complete and utter farce! The drama is INCOMPLETE!!"

The coroner went on rambling about this for a time. The second body? But where? He can't have killed them both. This was not his way. He can't nearly have been strong enough. So the "uncle" may still be alive. I needed to know the ending of this book if I was to solve this case once and for all. The eighteenth victim this poor soul was! I wanted to catch this bastard ever since he had dressed my niece as Little Red Riding Hood and killed him. We found her partly digested body fed on by a wolf. Sick bastard. The painful memory clouded my mind. Clear, clear. Sometimes he twisted the endings so that they fitted his own vision better. This was mostly the case when the end wasn't fatal. Here, however, he can't have changed the end. This was probably one of his favourite plays. So much death in it. I must know the ending of this book!

"Mind borrowing me this book for a day?" I said to the skinny man and took the book right out of his hands.

Herman, that was his name, jumped of surprise. "You... you can't take that book! It's mine, it is!"

I looked at him menacingly. "Well... I guess I can lend it to you for a day. BUT ONLY FOR A DAY!"

Teehee.”

I put on my coat and hat and opened the door. Without turning I said to him: “Goodbye Herm, you’ve been as helpful as always.”

“Aaalways glad to help the city’s finest, sir!» He no more paid any heed to my presence and turned to his dead “friend”. “Now what part of Hamlet have you forgotten? We should rehearse! Repeat after me, my dear! Heaven, make thee free of it! I follow thou! Or was it thee... Never mind! I am dead, Horatio! Wretched queen, adieueira... ARRRGHHHH!”

I closed the door. He went on citing more of Hamlet. It was as if he knew the play by heart. Why did he even search for the book? Whacky old man.

Outside, Mark, my partner had been waiting for me.

“Has he given out anything useful?”

“Nothing more than usual. This one was murdered like Hamlet, he said, nothing more. He did hint to another murder though. In the play Hamlet is killed with a poisonous blade by Polonius’ son. Have we found any cold weapons so far?”

“No, sir, we haven’t.”

“Pity... He also mentioned a missing uncle. I think this is our second victim. I’ll read the play for any clues. If the killer is gonna finish this play, he’ll finish it soon. And by my observations of his actions he’ll do it no other day, than tomorrow.«

Mark left me at my house in one of the many flat-like houses in the near suburbs. This is what I get for getting rid of the city’s bad guys. A bad house, a dead dog in front of my door and a louse smell from the nearby vent. God, I hate this job.

I didn’t eat anything this evening. During the night I was busy reading this shitty drama. How could someone so reknown write something so dull and boring. I couldn’t understand why it was among the greatest plays ever created. As Herm put it nicely, this was farce. But then! There it was. Our clue. I found it. I finally knew where that dog bastard of him was gonna strike. “I’ll catch him, if it’ll be the last thing I do.”

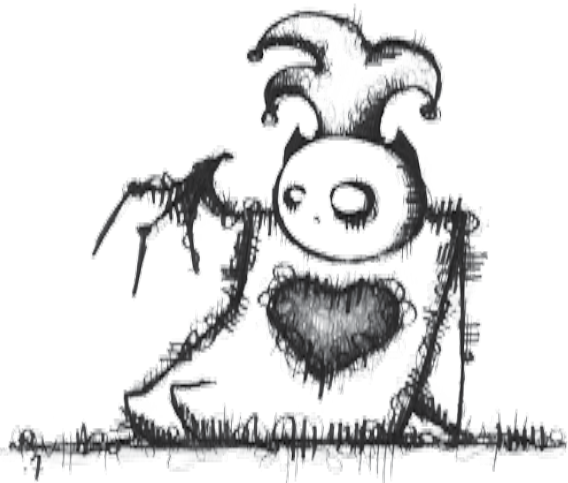
TO BE CONTINUED...

Marko Pucej, T 4.c

Suicidal jealousy

The Hudson family were one of the richest in Toronto. Tony and his wife Sarah ran a very successful car company. They had a son named Ronnie. The Hudsons lived in a big mansion, they drove expensive cars and wore expensive clothes. They afforded as much as they possibly could. Every year there was a big birthday party for their son’s birthday, with clowns and all sorts of entertainment. Well, this year it was no different. All the neighbours and Ronnie’s friends were invited.

Like every year, the red nosed clowns came and had a show for all the kids. Everyone enjoyed their show and gave a big applause at the end. But this year, after the applause something terrible happened. One of the clowns pulled out an automatic weapon and started shooting around like crazy. Indeed he was crazy. It was Mr. Banks that lived down the street. He was a poor middle-aged man, divorced with no kids. His life was a mess and he barely lived day after day. He never liked the rich people, even though he was a friend of the Hudsons. He never showed the real him. Until the tenth Ronnie’s birthday. Losing his job two days before Ronnie’s birthday party truly made him go mad. All the anger that compiled during his stay in the same street as the Hudsons came out of him at the party. He had nothing to live for anymore. His life became so miserable that he decided to commit suicide, but he wanted somebody to feel his pain and to become known at least once in his pathetic life. Even if that was going to be suicide. After the shooting at the party, he screamed angrily at the Hudsons and the others about his jealousy at the life the others had. People tried to calm him down but he wouldn’t listen. He threatened to kill everyone, but then he killed himself. Everybody was shocked. The Hudsons realized that jealousy could really be painful, so they tried to live like ordinary people from that day on.

Simon Vesel, T 3.c

Matjaž Smodiš

Matjaž ist ein sehr großer Mensch, mit dem Herz und mit seiner Höhe. Seine Haare sind braun, kurz und glatt. Er hat abstehende Ohren und seine Nase ist gerade. Er hat ein ovales Gesicht und seine Beine sind sehr lang.

Er spielt beim russischen Klub CSKA Moskau. Er sagte, dass es in der Moskau sehr kalt ist und dass Leute auch kalt sind. Er ist sehr produktiv, weil er drei Kinder hat. An der heurigen Europameisterschaft in Spanien war er mit slowenischer Mannschaft phantastisch. Aber zu viel Selbstbewusstsein war fatal.

Jure Grabnar T1.b

Wenn ich allein bin

Wenn ich allein bin,
kommst nur du mir in den Sinn,
ich vermiss' deine Nähe
wie die Blumen die Sonne.
Spürst du mich,
wenn ich denk' an dich?
Ich bin deine Zielscheibe
und du bist meine Pfeile.
Ich lebe wegen dir,
deshalb liebe ich dich sehr.

dijaki T3.b

Die Winterzeit

Jeden Winter, allwinterlich
fällt gewehter Schnee.
Langsam, leise schneit es.
Winterlicher Tanz
den ganzen Winter.
Der Schneemann lebt und
der Tannenbaum ist verziert.

Nives Vavtar, T 1 b

Computer -
funktioniert nicht,
mit Computerviren infiziert.
In den Container damit!
Tschao!

Luka Tramte, T1.b

Geburt.
Neues Leben.
In die Schule gehen.
Traumberuf erlernen, bald
pensionieren.
Ableben.
Jure Grabnar, T1.b

Ich male mir meine Zukunft

Alle Leute malen ihre gewünschte Zukunft mit dem großen Pinsel des Lebens, jedermann anders, jedermann mit seinen traumhaften Farben, die er jeden Tag selbst mischt.

Unsere Zukunft beginnen wir schon in der Kindheit zu zeichnen, wenn wir unsere kindlichen Wünsche nach Beruf ausdrücken: »Wenn ich groß werde, werde ich ...« Aber das bleiben meist nur Träume. Wir wachsen auf und beginnen anders nachzudenken. Erfahrungsmäßig machen wir uns Pläne, die für uns erreichbar sind. Manchmal ist es gut, sich höhere Ziele zu setzen, um sich beweisen zu können. Einige Schüler nehmen die Schule nicht ernst genug und sind sich nicht bewusst, dass sie damit ihre Zukunft vergeuden. Unser weiteres Leben wird aber nicht nur durch das Lernen geprägt, sondern auch durch das Verhalten und allgemeine Belesenheit, die einwandfrei eine wichtige Rolle spielen. In jeder Situation ist es klug, einen guten Eindruck zu machen und so erkenntlich zu werden. So hat man bessere Möglichkeiten sich durchzusetzen.

Jure Švegelj, T4.b

Jedermann sucht seinen Platz an der Sonne. Jeder Mensch wünscht sich, dass er in seinem Leben erfolgreich wäre. Je mehr Mühe man sich gibt und je findiger man handelt, desto höher ist die Möglichkeit für den Erfolg. Einige gelingen, andere jedoch nicht, aber alle müssen irgendwo anfangen – mit der Bildung. Die Ausbildung ist heutzutage sehr bedeutend. Ohne sie kann man wenig erreichen, deshalb muss meine Generation ständig daran denken, wie wichtig ein guter Beruf für unser weiteres Leben ist.

Früher war alles anders. Das möchte ich mit der Lebensgeschichte meiner Mutter begründen. Sie hat die Wirtschaftsschule besucht und hat sich immer um gute Noten bemüht. Sie hatte auch einen Mitschüler, der sehr faul war und dem es kaum gelungen ist, in die nächste Klassen erfolgreich versetzt zu werden. Wenn ich heute mal sein Leben betrachte, stelle ich fest, dass aus dem faulen Schüler ein erfolgreicher Unternehmer wurde, der eine eigene Bäckerei gegründet hat. Es ist ihm gelungen. Und meiner Mutti? Vor drei Jahren hat sie eine Fachhochschule beendet, damit sie ihren Arbeitsplatz im Verwaltungsdienst überhaupt behalten konnte und damit sie mir und meiner Schwester die Ausbildung für besseren Morgen ermöglichen kann.

Aus dieser zwei Geschichten kann ich viel lernen. Für mich ist es wichtig, dass ich eine gute Ausbildung bekomme, die mir ein normales Leben ermöglichen wird.

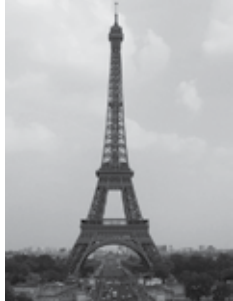
Aljaž Močnik, T4.b

Winter –
glückliche Kinder,
Schneebälle, Iglus,
Schneemänner,
nasse Handschuhe,
sorgsame Eltern.
Fröhlich!

Katja Novak, T1.b

Geburtstag –
Geschenke bekom-
men,
eine Party machen,
essen, trinken, singen,
tanzen ...
Mitternacht.

Andreja Kirm, T1.b

Nekaj uporabnega

za potovanje v Francijo

BONJOUR! - Dober dan!

SALUT! - Živijo!

BON SOIR! - Dober večer!

BON NUIT! - Lahko noč!

À BIENTÔT! - Čao, se vidimo!

AU REVOIR! - Nasvidenje!

MERCI. - Hvala.

PARDON. - Oprosti.

EXCUSEZ- MOI. - Oprostite.

S'IL VOUS PLAÎT! - Prosim!

CE N'EST RIEN. - Ni problema.

COMMENT? ÇA VA? - Kako si?

ÇA VA BIEN! - Zelo dobro sem!

ENCHANTÉ! - Me veseli!

JE M'APPELLE ... - Moje ime je...

COMMENT T'APPELLES- TU? - Kako je tebi ime?

TU ES FRANÇAIS? - Si Francoz?

NON; JE SUIS SLOVÈNE.- Ne; sem Slovenec.

TU ES UN ÉTUDIANT? - Si študent?

OUI, JE SUIS L'ÉTUDIANT DES LANGUES ÉTRANGÈRES. - Da, sem študent tujih jezikov.

J' HABITE LJUBLJANA. - Prihajam iz Ljubljane.

OÙ HABITES- TU? - Od kod si pa ti?

HABITES- TU À LA VILLE OU AU VILLAGE?

- Živiš v mestu ali na vasi?

J'HABITE DANS UNE MAISON À LA VILLE.

- Živim v hiši v mestu.

Mojca Kostevc, Eva Škedelj, T 1. a

Je m'appelle Danilo. Je suis Serbie. J'ai quinze ans. Je suis un étudiant de Tehniška Gimnazija à Novo mesto. Je fais à la cycline et je joue de l'ordinateur. J'aime l'écoute de la musique, venir aux mon amis et j'adore le dormir. Mon père s'appelle Rade, mon mère s'appelle Verica et mon frère s'appelle Damjan. J'ai un poisson rouge, il s'appelle Roky.

Danilo Kesić, T 1. a

Les sportifs

C'est Michael Jordan. Il est sportif- un basketteur. Il a 44 ans. Il est américain.

C'est Lionel Messi. Il est sportif aussi- un joueur de football. Il a 20 ans. Il est argentin.

Matej Vehar, T 1. a

Napovednik

16. tekmovanje in srečanje električarjev ter 4. tekmovanje in srečanje dijakov elektrotehniških šol

18. april 2008, organizator: ŠCNM

Tekmujejo lahko električarji, ki so redno vpisani v 3. letnik srednjega poklicnega izobraževanja in elektrotehniki, ki so vpisani v 2. letnik srednjega strokovnega izobraževanja

Projektno delo

Naziv projekta:

Mentor:

Zgodovina tehniških izumov □..... prof. Uroš Nosan

Materiali v elektrotehniki □..... prof. Branka Klemenčič

Evropa v šoli □..... prof. Uroš Nosan, prof. Jožica Jožef Beg, prof. Sanja Kostanjšek, prof. Mile Božić

Trubar □..... prof. Jožica Jožef Beg, prof. Rozalija Mohar

Valentin Vodnik □..... prof. Jožica Jožef Beg, prof. Rozalija Mohar

Gibanje čolna □..... prof. Ivica Tomić

Zakaj letalo leti □..... prof. Ivica Tomić

Vožnja z avtomobilom □..... prof. Ivica Tomić

Avto v ovinku □..... prof. Ivica Tomić

Avtomobilski motor □..... prof. Ivica Tomić

Tekmovanja v znanju

Matematika

20. marec - Šolsko tekmovanje Kenguru

2. april - Izbirno tekmovanje

19. april - Državno tekmovanje

Fizika

28. marec - Regijsko tekmovanje

12. april - Državno tekmovanje

Elektrotehnika

18. april - Državno tekmovanje

Računalništvo

29. marec - Državno tekmovanje

5. april - Festival računalništva - ZOTK

Nemščina

15. marec - Državno tekmovanje za druge letnike

Geografija

27. marec - Šolsko tekmovanje

3. april - Regijsko tekmovanje

21. april - Državno tekmovanje

Slovenščina

29. marec - Državno tekmovanje

Kemija

10. maj - Državno tekmovanje

23. maj - Državno srečanje mladih raziskovalcev - ZOTK

Okrvirni koledar splošne in poklicne mature 07/08

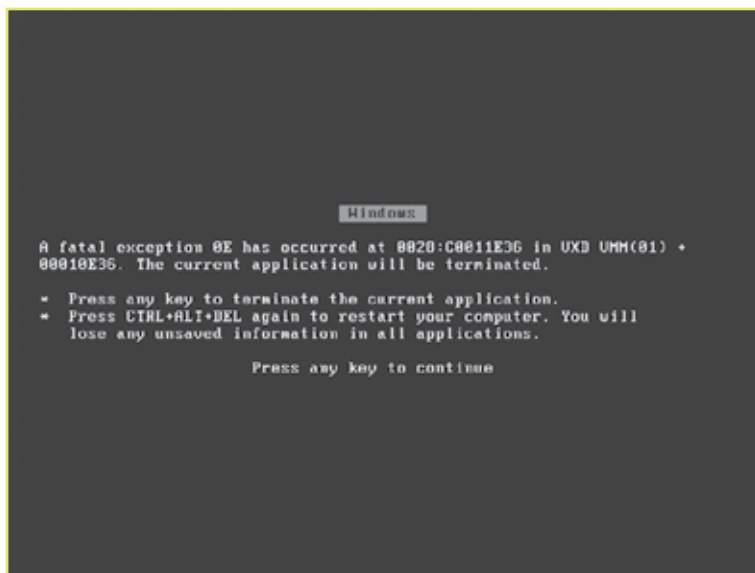
Dan	Datum	Aktivnosti
Ponedeljek	11. februar	Začetek PM
Sobota	8. marec	SM, PM - predmaturitetni preizkus
Torek	6. maj	SM slovenščina (it., madž.) - esej
Sobota	24. maj	Začetek SM, PM v spomladanskem izpitnem roku
Ponedeljek	7. julij	Seznanitev kandidatov z uspehom pri PM
Ponedeljek	14. julij	Seznanitev kandidatov z uspehom pri SM

Na obisku pri Microsoftu

Lansko koledarsko leto se je za dijake tretjih letnikov elektro-računalniške šole končalo s poučnim izletom v ljubljansko predstavništvo podjetja Microsoft. Na samem predavanju smo od tehničnih strokovnjakov Oliverja in Tadeja izvedeli ogromno splošnih informacij, ki se tičeje samega podjetja in njegovih pomembnejših izdelkov.

Le kdo ne pozna Microsoftovih operacijskih sistemov XP in Vista, paket za poslovno in domačo uporabo Office, MSN messenger, igralno konzolo Xbox ter programsko opremo, ki se nahaja v telefonih HTC, Qtek? No, izvedeli smo za še kar nekaj drugih izdelkov, ki nam pomagajo pri vsakdanjih in malo manj vsakdanjih opravilih, sicer pa smo se osredotočili na razvojna orodja, med katere spadajo Visual Studio in Expression. Orodja Expression (izražati se) naj bi naše ustvarjalne možnosti dvignile na novo, boljše raven. Uporabnikom rešitve Expression nudijo prilagodljivost in svobodo, da naposled uresničimo svojo vizijo in to kar na štirih področjih, katere zajema zbirka že prej omenjenih orodij - Web, Blend, Design in Media. Kot nam že imena posameznih programskih paketov razodevajo, gre za profesionalna oblikovalska ali upravljalna orodja.

- **Expression Web** nam tako omogoča izdelavo sodobnih spletnih strani vrhunske kakovosti, z vgrajeno podporo združljivosti strani z različnimi brskalniki in hitrim vključevanjem podatkov XML.
- **Expression Blend** je programsko orodje, ki nam je v veliko pomoč pri izdelavi privlačnih, s spletom povezanih uporabniških vmesnikov za okolje Windows, kjer z lahkoto združujemo oblikovalske elemente kot so video, slike, besedila, animacije in tridimenzionalne vsebine.

- Pri **Expression Design** so se programerji lotili ustvariti prijetno domovanje za grafične oblikovalce, ki lahko svoje grafične elemente kasneje z uporabo jezika XAML prenesejo v Blend in tako hitreje oživijo svoj projekt.
- **Expression Media** je posebno orodje za vizualno urejanje in organizacijo digitalnih sredstev, kar lahko zagotavlja preprost dostop in prikazovanje.

Naša gostiteljica sta nam predstavila še Imagine Cup, največje tekmovanje za študente in dijake, kjer se spopadajo z novimi tematikami in s katerimi rešujejo najtežje probleme sveta. Tako se lahko uveljavijo v svetu na devet načinov tekmovanja, od razvoja programskih rešitev do digitalne umetnosti. Deležni smo bili še predstavitve nove tehnologije Silverlight, ki omogoča izkušnim programerjem ustvariti privlačne interaktivne programe za splet. Za konec smo izvedeli še, kako lahko na dokaj enostaven način ustvarimo svojo igro v XNA Game Studiju ne samo za platformo Windows, temveč tudi za Xbox. S predavanjem in vpogledom v podjetje Microsoft smo dijaki dobili prijetno presenečenje naših profesorjev ter upamo, da bomo v prihodnje še kdaj obiskali kakšno podobno podjetje ali se celo za nekaj dni odpravili na večji računalniški sejem.

Da pa ne bi pozabili Expression orodij, smo med počitnicami imeli ustvarjalno zapolnjenih kar nekaj uric pred računalnikom za izdelavo lastnih uporabnih izdelkov.

Dijaki R3.a

CMT - Potovalna agencija d.o.o.
Kersnikova 5, 1000 Ljubljana, Slovenija
POSLOVNA ENOTA NOE
Glavni trg 14, Novo mesto, Slovenija
TEL: +386 7 33 72 740
FAX: +386 7 33 72 741
E-MAIL: noe.meta@siol.net

TURIŠTIČNA AGENCIJA
NDE
Novo mesto

